

Інтерв'ю**Армен ХАЧАТУРЯН:**

Однією з головних причин успіху «Астерс» є постійний пошук найкращих рішень

стор. 4**Інтерв'ю****Оксана СОЛДАТЕНКО:**

Без глибоких академічних знань не буде справжніх фахівців-юристів

стор. 52**Колонка експерта****Сергій СВИРИБА:**

Куди рухається юридичний бізнес у 2016?

стор. 45**Аналітика**

Чарівне слово юридичного бізнесу

У дитинстві в казках, що ми читали, в наших мріях усе неймовірне могло статися дуже легко, варто було лише промовити магичне слово або фразу. Ми подорослішали, але далекі дитячі спогади дають надію, що можна досягти мети, якщо вгадати магичне слово, дізнатись рецепт успіху, опанувати якусь нову методику.

Чи є єдине магичне слово, яке дозволить будувати та розвивати успішний юридичний бізнес?

[Читайте на стор. 18](#)

ВСЕУКРАЇНСЬКЕ
ЩОТИЖНЕВЕ
ПРОФЕСІЙНЕ
ЮРИДИЧНЕ
ВИДАННЯ

Стабільні юридичні реалії

Можна сказати, що в минулому році вже визначилось те дно, на яке впав український бізнес. Не радісна ситуація на всіх ринках вплинула на сприйняття клієнтами цін на юридичні послуги. Клієнти намагалися робити юридичну роботу всередині, у своїх юридичних департаментах і мінімізувати кількість роботи, яку віддають на аутсорсинг. Окрім того, юридичні фірми були змушені закріпити свої ставки у гривнях. Тобто українські юрфірми перестали прив'язувати свої ставки до іноземної валюти. Зрозуміло, що якщо клієнт іноземний, то ставки ми все ж встановлювали у валюті. Таким чином прогнозується, що обсяг українського ринку юридичних послуг у гривні залишиться на рівні минулого року.

У той же час затрати на ведення юридичного бізнесу фірмами усувалися шляхом скорочення штату, зарплати сплачували у гривнях без прив'язки до іноземної валюти, врізали соцпакети.

Говорячи про практики, то юристи почали освоювати нові галузі. Традиційні банки, фінанси й трансакційна практика втрачали свої позиції, практика нерухомості – давно не актуальна. Ті, в кого судової практики не було, активно працювали над її розвитком. Новий розвиток отримали банкрутство, кримінальна, податкова та антимонопольна практики. Зазначені тенденції на ринку юридичних послуг України прогнозують і на 2016 р.

За минулий рік на ринку з'явилось багато нових невеликих юридичних фірм, які засновані вихідцями з топових українських та міжнародних юрфірм. Минулого року юристи активно йшли в політику. Проте результатами своєї роботи в цій площині поки мало хто може похвалитися.

Як відзначають самі юристи, поява нових юридичних стартапів, попит на інноваційний підхід в інвестиційних угодах, дефіцит

кадрів – це ключові тенденції на українському юридичному ринку в 2015 р.

2015 р. став роком структурних змін на юридичному ринку. Великі міжнародні юридичні компанії частково реорганізовували бізнес в Україні й таким чином оптимізували витрати, намагаючись зберегти присутність в країні через локальну юридичну фірму.

Це здійснювалося через відповідну реструктуризацію, яка відбувалася у низці випадків. Це ми бачили на прикладі «Clifford Chance», які пішли з українського ринку в 2015 р., а також на прикладі реструктуризації, яка відбулася в київському офісі «Gide Loyrette Nouel», частина команди якого де-факто перейшла до української юридичної фірми. У той же час на український ринок зайшла французька юридична фірма Jeantet.

[Продовження на стор. 24](#)

Зміни до Конституції: питання та відповіді

12.01.2014 р. Конституційний Суд України розпочав розгляд справи за зверненням Верховної Ради України про надання висновку щодо відповідності законопроекту «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» вимогам ст. 157 і 158 Основного Закону.

Сторонами у справі виступили постійний представник ВРУ у КСУ Анатолій Селіванов та заступник Глави Адміністрації президента України Олексій Філатов. Також до участі у розгляді справи Суд залучив голову Верховного Суду України Ярослава Романюка, голову Вищої ради юстиції Ігоря Бенедисюка, голову Вищої кваліфікаційної комісії суддів України Сергія Козьякова та голову Ради суддів України Валентину Симоненко.

Як і годиться, засідання розпочалося з доповіді судді-доповідача, який зачитав присутнім у залі текст законодавчої ініціативи. Потім він коротко озвучив експертні висновки, надані провідними юридичними вишами з приводу документу. У них науковці, в цілому погоджуючись із запропонованим, вказували на окремі недоліки. Наприклад, пред-

ставники Львівського національного університету імені Івана Франка зазначили, що невичерпний перелік повноважень такого конституційного органу як Вища рада правосуддя, який згодом має замінити ВРЮ, може призвести до перманентної зміни сфери його діяльності та політизації.

Правники з Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого поставили під сумнів доцільність закріплення адвокатської монополії, проаналізувавши її через призму обмеження прав осіб. А ось донеччани побіжно згадали про анексію Криму, бойові дії на сході країни, а також про те, що окремі запропоновані зміни вимагають відповідної модернізації інших норм Основного Закону, що чомусь пройшло повз увагу реформаторів.

Процесуальна солідарність

Далі настала черга виступати сторонам, які протягом усього засідання неодноразово підкреслювали свою солідарність із запропонованими інноваціями.

Продовження на стор. 30

11 лютого 2016 року

Fairmont
GRAND HOTEL KYIV
UKRAINE

І Всеукраїнський Форум

Arzinger

ЕФЕКТИВНА ДИСТРИБУЦІЯ І ЗАВОЮВАННЯ РИНКУ: юридичні аспекти

ПРО ЩО? Система дистрибуції ≠ ціноутворення ≠ реклама

ДЛЯ КОГО? Гендиректорів, керівників комерційних і фінансових департаментів компаній-виробників і дистриб'юторів

ХТО УЧАСНИКИ ДИСКУСІЇ? Представники профільних регуляторів (участь АМКУ підтверджено!) ≠ експерти ≠ представники бізнесу ≠ учасники форуму

Тільки *case study* і відкриті дискусії

Програма форуму на сайті:

www.arzinger.ua

Без надії сподіваємось

Новий рік – нові надії та сподівання. Однак економічна та політична ситуація в Україні не залишають місця для оптимізму. Продовження інфляції, жебрацькі зарплати, високі ціни на продукти та комунальні послуги в Україні загнали більшість українського населення за межу бідності. Зрозуміло, що в таких умовах український бізнес фактично працює на дні, що призводить до аналогічної ситуації і в юридичному бізнесі. Проте в Україні всі так вже звикли до складних умов, що намагаються працювати й у них. Попри невтішні тенденції, доводиться виживати всім.

Минулого року чимало представників юридичного бізнесу пішли працювати на державу. Амбітні, успішні громадяни України хотіли змінити ситуацію в державі на краще. На сьогодні не можна сказати, що їм вдалося досягти

цього. На разі залишається лише зарядитись позитивними думками та вірити, що Україна все ж таки має надії світле майбутнє.

Христина ВЕНГРИНЯК,
головний редактор
«Юридичної газети»

АМКУ не проводитиме планові перевірки бізнесу в першому півріччі 2016 р.

З метою дерегуляції та зменшення адміністративного тиску на бізнес, у період з 1.01.2016 р. по 30.06.2016 р. включно, органами Антимонопольного комітету не планується проведення планових перевірок суб'єктів господарювання.

Аналіз практики територіальних відділень АМК показав, що на сьогодні планові перевірки не є оптимальною формою контролю за дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції суб'єктами господарювання. За умов стрімких змін на ринках України довгострокове планування перевірок є недостатньо ефективним. Крім того, інститут планових перевірок суб'єктів господа-

рювання під час розслідування антиконкурентних узгоджених дій взагалі не застосовується в практиці органів захисту конкуренції країн зі сталими традиціями ринкової економіки.

Разом з тим АМКУ повідомляє, що планові перевірки органів влади та місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю будуть здійснюватися у звичайному режимі.

Нагадаємо, що основним завданням АМКУ є здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції, запобігання, виявлення і припинення порушень конкурентного законодавства.

Адвокатські внески можна сплачувати в режимі он-лайн

З 1.01.2016 р. на офіційному веб-сайті НААУ передбачена можливість самостійно генерувати квитанції на оплату щорічного внеску та сплачувати внески шляхом переказу коштів у безготівковій формі.

Як повідомили в НААУ, оплатити щорічний внесок на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування можна через інтернет-сайт [www.portmone.com](http://erau.unba.org.ua/annual-contributions). Для цього необхідно перейти за посиланням – <http://erau.unba.org.ua/annual-contributions>.

Зауважимо, що обов'язок зі сплати щорічного внеску не вважається виконаним адвокатом, якщо він внесений не в повному розмірі (крім випадків розстрочки платежу) або на рахунок тільки одного з двох органів адвокатського самоврядування: ради адвокатів регіону або Національної асоціації адвокатів України. Розмір щорічного внеску адвоката на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування у 2016 р. складає 1 378 грн, його можна сплатити через будь-яку банківську установу України.

Андрущук Геннадій	к.е.н., доцент, зав. лабораторії правового забезпечення розвитку науки і технологій НДІ інтелектуальної власності НАПрН України
Базик Марина	юрист АО «Глобал Адвокат» (Аудиторсько-консалтингова корпорація «Глобал Консалтинг»)
Белкін Леонід	правозахисник, к.т.н.
Бордюгова Анна	адвокат, к.ю.н., спеціаліст по спортивному праву
Гурська Анастасія	адвокат, партнер АО «Клочков та партнери»
Джамгуров Рустам	заступник генерального директора з правових питань ТОВ «Побужський феронікелевий комбінат»
Залізняк Іван	юрист ЮК Jurimex
Каганець Антон	старший юрист ЮК Prove Group
Коваленко Олег	юрисконсульт ТОВ «ТЕРРА»
Маєвська Наталія	PR-менеджер ALEXANDROV&PARTNERS
Марушко Ірина	партнер ЮФ «Лавринович і Партнери»
Мінін Олександр	старший партнер WTS Consulting, адвокат АО «КМ Партнери»
Модленко Наталія	юрист ЮК «Правовий Альянс»
Санжаровська-Гурлач Лідія	старший юрист ЮК «Правовий Альянс»
Свириба Сергій	керуючий партнер ЮБ «Єгоров, Пугінський, Афанасьєв і партнери» Україна
Сівцов Віктор	адвокат CMS Hasche Sigle, Кельн, Німеччина
Солдатенко Оксана	д.ю.н., проф., декан юридичного факультету Київського національного економічного університету ім. Вадима Гетьмана
Хачатурян Армен	старший партнер юридичної фірми «Астерс»
Якімлюк Наталія	старший юрист Адвокатського об'єднання «Семпер Лігал»

«Юридична газета» №1-2(499-500), 19 січня 2016 року
Засновник та видавець: ТОВ «Юридична газета»
Індекс видання, розповсюджувач за передплатою: 6673, 6674
Реєстраційне свідоцтво КВ №11259-139/ПР від 24.05.2006 р.
Газета видається з 2003 року. Виходить щовівторка
Свідоцтво по внесенню до реєстру видавців, виготовників та книгорозповсюджувачів видавничої продукції
ДК №4416 від 01.10.2012 р. Ціна договірна
Місцезнаходження редакції: 04050, м. Київ, вул. Герцена, 17-25, оф. 91
Тел./факс: (044) 230-01-73, 230-01-74
Сторінка в Інтернеті: www.yur-gazeta.com
Адреса для листування: 01030, м. Київ, а/с 51
E-mail: info@yur-gazeta.com

Юридична Газета
ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ЩОТІЖНЕ ПРОФЕСІЙНЕ ЮРИДИЧНЕ ВИДАННЯ

Генеральний директор: Олена Осмоловська
Головний редактор: Христина Венгрияк
Журналісти: Єгор Желтухін, Анна Родік, Тетяна Пашковська
Фахівець з дизайну та верстки: Андрій Семянович
Літературний редактор: Ольга Позігун
Фотограф: Анна Полуняська

Редакційна політика

Матеріали не рецензуються та не повертаються, редакція залишає за собою право редагування будь-яких матеріалів, що надійшли на її адресу. Матеріали, що надаються для опублікування, мають бути ексклюзивними і не публікуватися в інших виданнях. Редакція не несе відповідальності за зміст опублікованих повідомлень інформаційних агентств та реклами і може публікувати статті, не поділяючи точку зору автора. Передрук матеріалів, опублікованих у даному номері без дозволу видавця, не допускається. За зміст викладених матеріалів несе відповідальність автор (рекламодавець). Рекламні матеріали надає рекламодавець, який несе відповідальність за достовірність наданої інформації. Видавець виходить з того, що рекламодавець має право і попередньо отримав усі необхідні дозволи для публікації. Матеріали, позначені символом «®» друкуються на правах реклами. Дизайнерські ідеї, оформлення, стиль, а також увесь зміст є об'єктом авторського права та охороняється законом.

© ТОВ «Юридична газета»

Газету надруковано в ТОВ «Вістка», 01042, м. Київ, пров. Новопечерський, 5.
Наклад видання 10000 примірників. Підписано до друку 15.01.2016 р.

«Однією з головних причин успіху «Астерс» є постійний пошук найкращих рішень», – Армен Хачатурян

ПРО 20 РОКІВ РОБОТИ НА РИНКУ ЮРИДИЧНИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ, СПЕЦИФІКУ СЬОГОДНІШНЬОГО СТАНУ СПРАВ У ЦІЙ СФЕРІ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЮРИДИЧНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ «ЮРИДИЧНІЙ ГАЗЕТІ» РОЗПОВІВ СТАРШИЙ ПАРТНЕР ЮРИДИЧНОЇ ФІРМИ «АСТЕРС» **АРМЕН ХАЧАТУРЯН**

– Армене Григоровичу, цього року ЮФ «Астерс» святкує 20 років своєї діяльності на ринку юридичних послуг України. Розкажіть про основні віхи фірми. Як вдалось такий тривалий час не просто втриматися на плаву, а й залишитись одним з лідерів юридичного бізнесу в Україні?

– Насправді бути частиною фірми, створеної однією з перших у новітній Україні – це особливе почуття та особлива відповідальність. У 1995 р. юридичні фірми можна було перелічити на пальцях однієї руки. Усі вони й склали ринок юридичних послуг на той час, і практично всі були його лідерами, адже конкуренції практично не існувало, і, незважаючи на досвід та строк існування, усі фірми були, що називається, «в ціні», як в прямому, так і в переносному сенсі.

У 90-ті роки попит на зовнішніх юристів-консультантів існував переважно в іноземних клієнтів, тому практично всі діючі юридичні офіси робили акцент на знанні іноземних мов (перш за все, англійської), досвід набували практично з нуля, але роботи було стільки, що рік вартував два, а то й три, за звичайних обставин у сталих юрисдикціях.

Астерс починала свою історію під іншою назвою, більш відомою, принаймні внутрішньо, за скороченням «ШДП» (Шевченко Дідковський і партнери) – проектом випускників Інституту міжнародних відносин. Ставка робилася на знання мов, міжнародного етикету й українських реалій, у яких іноземцям (як 20 років тому, так і зараз) самостійно розібратися майже неможливо. Тобто з перших

днів метою фірми було слугувати таким собі «містком» між світом іноземного бізнесу й інвестицій та українським діловим середовищем. Перші клієнти майже всі були відомими світовими брендами, і протягом усієї історії фірми іноземні компанії склали ліву частку клієнтської бази.

Я приєднався до фірми на 7-му році її існування, коли вона була хоча ще й молодою, але вже авторитетною і знаходилася на дуже активній стадії розвитку. Тоді у фірмі було всього 12 юристів і все, що трапилось після, було вже й моєю історією. Фірма відзначалась проектами, які були значимими на ринку своєю масштабністю та інноваційністю. Наприклад, її юристи супроводжували першу покупку великого офісного центру в Києві, випуск перших корпоративних, банківських та муніципальних єврооблігацій, перший продаж українського банку іноземним покупцям, а згодом і перший продаж банку за ціною більш, ніж мільярд доларів США. Команда юристів зростала щорічно і кількісно, і якісно. Логічно називала необхідність приведення у відповідність з новим змістом фірми її внутрішньої структури й партнерських принципів. Це відбулося у 2007 р., коли фірма отримала свою сучасну назву, нову партнерську структуру, демократичні принципи управління фірмою, практиками та проектами.

Можна сказати, що в цей момент із насіння, яке було кинуте в добрий ґрунт, і гарного паростка, який пробився з цього насіння, виросло велике й міцне дерево з надійним і глибоким корінням, яке забезпечує постійне та впевнене зростання. Нова якість фірми була закріплена в новому бренді. Дехто вважав, що це дуже ризикований крок, але життя довело, що він був правильним, адже в новій назві фірми – «Астерс» – втілилася її нова концепція і стратегія: партнерство, засноване на принципах рівності можливостей, єдності, справедливості, професійній універсальності, інтернаціональності, транскордонності та дуже високому стандарті якості.

Інноваційним і певною мірою трендоутворюючим було використання у назві одного емного, змістовного та об'єднувального слова, замість прізвищ партнерів-засновників. Прорив, відхід від консервативних, класичних форм, які традиційно пов'язувались з зовнішніми атрибутами юридичної практики, був і в обранні нового корпоративного кольору – весняної та небесної бірюзи й, одночасно, кольору безмежного океану. Нова концепція логічно довершувалася логотипом – кредо фірми: «Досягаємо зірок для наших клієнтів».

Усе це було незвичним, абсолютно новим і тому достатньо ризикованим, але, водночас, дуже помітним, звертало на себе увагу і додавало адреналіну партнерам, які розуміли, що пишуть своїми руками цікаву сторінку історії українського юридичного ринку. Бути несхожими на інших, мати своє професійне обличчя, свій

стиль – це все формувало нові риси фірми, її оновлену репутацію.

Однією з головних причин успіху Астерс був і є постійний пошук найкращих рішень, бажання змінюватись, оновлюватись для того, щоб відповідати викликам часу, особлива атмосфера фахової толерантності та, в той же час, вимогливості, що піднімає планку стандарту професійної якості в роботі на найвищій щабель. Філософія внутрішнього ладу Астерс заснована на особливій атмосфері для всіх і для кожного члена її команди, яка полягає у розкритті всіх найкращих здібностей і талантів, у стимулюванні активної професійної та життєвої позиції.

– На що Ви звертаєте увагу, визначаючи стратегію розвитку компанії?

– Україна не є легким місцем роботи для юридичної фірми в цілому. Події як у законодавчому полі, так і в політичному житті та в економічній

сфері змінюються аж занадто швидко й дуже часто поза логікою, здоривим глуздом і розрахунками експертів. Тому, як свідчить історичний досвід, це одне з найменш прогнозованих місць для довгострокового планування. Виграють ті, хто будує стратегію на підставі коротко- та середньострокових планів, а в багатьох випадках – на ґрунтовній інтуїції. Стратегія Астерс будується на неписаній «конституції» – основних принципах, які успішно застосовуються до обставин, які так швидко змінюються, а саме:

– бути «всеїдними», тобто мати впевненість у своїй компетентності на найвищому рівні виконати фахову роботу в будь-якій індустрії та в будь-якій правовій практиці для найбільш вимогливого клієнта найбільш ефективним способом;

– бути конкурентними, тобто завжди мати можливість запропонувати клієнту найкращий продукт за формулою ціна-якість;

– бути реалістичними, тобто завжди обґрунтовувати свої очікування можливостями;

– бути оптимістичними, тобто вірити в себе, у свою країну і в Божу милість;

– бути творчими, тобто знаходити вихід у безнадійних ситуаціях завдяки незвичним рішенням, вміти дивитися на звичайні факти свіжим поглядом;

– бути сучасними, тобто самим утворювати тренди розвитку й пер-

шими підхоплювати та впроваджувати передові технології, напрацювання і методики інших;

– бути романтиками, тобто отримувати від роботи задоволення, створити такі умови на робочому місці, щоб кожен член команди йшов на роботу з щасливою посмішкою на обличчі.

– Яка місія ЮФ «Астерс»?

– На мій погляд, ця місія виникла природно, як результат 20-річної історії фірми, її еволюції, вірності принципам, усім тим найкращим якостям і рисам, які належать її партнерам та які асоціюються зі всією командою під назвою Астерс – бути годинником, за яким усі звиряють час, певним еталоном фаховості, працездатності, цілеспрямованості, надійності, демократичності. Дуже багато «випускників» Астерс працюють сьогодні в інших фірмах, компаніях, державних структурах, і ми знаємо, що диплом Астерс має високу ціну.

Юридичний бізнес – це бізнес, який складається з людей і тримається на них, тому кожен повинен залишити свій слід, кожен має бути поміченим

– Як в юридичному бізнесі втримати клієнта? Достатньо просто відмінно виконувати свою роботу?

– Це нелегке питання. Звичайно, абсолютноною умовою є відмінне і, найголовніше, результативне виконання роботи. Але й ціна має значення. Тому відмінне виконання – за розумні гроші. А ще треба створювати для клієнта додаткову вартість, робити йому невеликі подарунки у вигляді додаткових корисних порад, про які він сам не просив і за які не виставляються рахунки, але які йому необхідні. Потрібно своїм ставленням запевнити клієнта, що саме він є найважливішим, бути доступним за всіма питаннями за формулою 24/7, спілкуватися з клієнтом і, бажано, зустрічатись з ним, тобто встановити особистий контакт, особисту довіру.

– Як здійснюється управління якістю послуг у Вашій фірмі?

– По-перше, управління якістю починається на етапі пошуку нових талантів для фірми. Астерс потрібні справді найкращі. Тому відбір прискіпливий, але справедливий, зокрема через відомий Стипендіальний конкурс Астерс. І ті, хто потрапляють до команди, апріорі здатні або вже видавати якісний продукт, або швидко навчитись цьому. Далі – навчання, яке базується на реальній роботі, так зване практичне навчання, яке забезпечується старшим рівнем юристів і партнерів та

базується на принципі «роби, як я». Крім того – менторський механізм і система атестацій, морального та матеріального стимулювання професійного зростання. А також, звичайно, проектний менеджмент, який забезпечує структурованість будь-якої проектною команди таким чином, що нагляд за якістю виконується на кожному вищому рівні й обов'язково завершується на рівні партнера, відповідального за справу.

– Що є найбільшою цінністю фірми «Астерс»?

– Безперечно, це всі ті люди, які є, були й ще будуть в її команді. Усі, хто зробив свій внесок у те, щоб ця фірма існувала, щоб вона стала саме такою, як є, стала частиною їхнього життя, а вони, у свою чергу, стали назавжди її частиною. Цінність Астерс – у її великому інтелектуальному потенціалі, який є результатом фахового відбору, різноманітності та розміру фірми, який поступово зростав і сьогодні становить близько 120 співробітників, один з найбільших показників на ринку. Цінність Астерс – в унікальному поєднанні досвіду та молодості, в співпраці вже декількох поколінь юристів, які сформувались за 20 років. Таке поєднання – запорука того, що хоча вже багато зроблено і позаду 20 років наполегливої праці, зростання та успіху, попереду ще багато відкриттів і досягнень, буде написано ще багато нових сторінок історії Астерс, і вони будуть не менш цікавими. У мене з цього приводу виникло особливе поетичне натхнення, яке матеріалізувалось ось у такі рядки:

Роки біжать, як хмари в небесах,
І що на нас чекає ми не знаєм,
Лише надія світитись в очах –
Як промінь сонця, що летить над гаєм.

Той промінь силу дасть і вдачу принесе,
І молодості квіт, і розум предків,
І доля, мов та зірка, спалахне,
Потрапивши до щастя в осередки!

Ми станемо кращі і в думках,
І в наших вчинках, і в натхненні,
Та й з вірою, що все в своїх руках,
І ще – в небесному знаменні.

Так, нам вже двадцять, а може це «іще»,
Хіба це не початок довгого польоту,
Щоб до зірок потрапити, а ще
В собі знайти щоб фахову істоту.

Що ж там в майбутньому, який для нас прогноз?

Як долі прочитати карти?
Я спробую: попереду немає гроз,
Нас бережуть небесні варті.

В цій книжці з назвою «Зірки»
Багато ще незайманих сторінок,
В які клієнти впишуть від руки
Немало якісних своїх оцінок.

Всі сподівання збудуться таки,
І хмари розійдуться, коли треба,
Щоб всі ми залишились на віки
Під зоряним сянням просто неба!

– Чи є в юридичному бізнесі незамінні люди?

– З позиції функціональності, фаховості, окремих незамінних людей, напевне, немає. Інакше переходили партнерів і юристів з однієї фірми в іншу мали б руйнівний, знищувальний ефект, але цього не відбувається. У той же час, усі люди несхожі за темпераментом, харизмою, гумором, вмінням спілкуватися, вчитися і вчити. І тому зникнення навіть однієї людини з яскравим набором зазначених рис не може залишитися непоміченим. У такому випадку через якийсь час можна почути: «як його/її не вистачає». І в цьому вже є певна незамінність, тому що без такої яскравої особистості – це вже трохи інша пісня, хоча слова і музика ті ж самі, а ось інтонація – інша. Насправді, всі знають, як по-різному можна заспівати одну й ту ж пісню. А ще є незамінність групова: приборить якусь критичну кількість ключових партнерів – і це вже буде інша фірма, хоча з тією ж назвою й адресою. Юридичний бізнес – це бізнес, який складається з людей і тримається на них, тому кожен повинен залишити свій слід, кожен має бути поміченим. Але добре налагоджений бізнес має продовжувати добре працювати й з новими фахівцями. Якщо цього не відбувається, і для якогось бізнесу певна людина стала незамінною, то

це погано налагоджений бізнес, щось на кшталт кращих економічних систем світу – президенти, уряди приходять та йдуть, а системи працюють.

– Як ви мотивуєте юристів компанії?

– Ми йдемо їм назустріч, їхнім побажанням, проханням, ми намагаємось зробити їхнє перебування у фірмі комфортним, навіть естетичним, якщо бажаєте. Офіс Астерс, на мою думку, є найкращим не тільки серед юридичних фірм, а й взагалі серед українських бізнес-офісів. Ми прагнемо, щоб наші співробітники почували себе захищеними, щоб мали впевненість у майбутньому, у своїй професійній перспективі, у кар'єрному зростанні. Є дуже сильна матеріальна мотивація щодо розвитку бізнесу – певний відсоток від гонорару фірми, отриманого від клієнта, залученого певним юристом. Є шлях до партнерства для будь-кого, хто хоче та може пройти по ньому. Кожен крок на цьому шляху відбивається моральним і матеріальним зростанням.

– Чи моніторите Ви ринок праці юристів? Наскільки просто знайти сьогодні якісного працівника?

– Моніторимо, коли виникає потреба. На жаль, якісного працівника знайти нелегко. Тому нашим головним принципом залишається «ви-

шування» кадрів усередині фірми. Це з успіхом працює усі 20 років. Звичайно, є й «зовнішні запозичення». У таких випадках покладаємося на свою базу даних – до Астерс надходить велика кількість резюме від охочих працювати у нас, а також рекомендації, коло знайомств. Усі наші «придбання» таким способом виправдали себе.

– Як змінилась система оплати праці юристів у компанії? Зважаючи на сьогоднішню економічну ситуацію у державі, чи можна сказати, що юристи почали заробляти менше?

– У гривнях стали заробляти суттєво більше, в доларовому еквіваленті, можливо, трохи менше, але це наслідок тієї ситуації, в якій опинилася Україна. Ми доклали максимальних зусиль для того, щоб зменшити для наших юристів, і взагалі працівників, негативні наслідки зміни валютних курсів та економічних труднощів. Застосували для цього і систему бонусів, і перегляд розміру заробітних плат, і встановлення матеріальних форм заохочення до участі у розвитку бізнесу. Дуже важливо, що колектив поставився з великим розумінням до змін у фінансових питаннях і, головне, оцінив ті заходи, які були впроваджені у фірмі для зменшення негативного впливу ситуації, що склалася в країні.

– Які прогнози розвитку юридичного бізнесу на найближчий рік Ви могли б надати?

– Є надія на повільне покращення ситуації в економіці та поступовий перехід юридичної роботи від кризового режиму до етапу стабілізації. Звичайно, залишатимуться у фаворі судова та арбітражні практики, антимонопольні та інші регуляторні питання, фінансові реструктуризації, але мають відновитися проекти з придбання активів, принаймні, проблемних, певні структурні зміни в банківському секторі, енергетиці, сільському господарстві. Відповідні практики будуть тримати на плаву більшість учасників ринку юридичних послуг.

– Як Ви, як представник бізнесу, можете оцінити проведення реформ у нашій державі? Чи можна відзначити якийсь прогрес?

– Моя думка не є оригінальною – я розчарований темпами та якістю «постмайданних» реформ. Так, є об'єктивні труднощі, є стан військових дій, але очевидна відсутність чіткої програми реформаторських заходів, політичної волі керівництва держави реалізувати те, що досить чітко вимагається суспільством. Прогресивна юридична спільнота, лідери юридичного ринку об'єдналися та запропонували конкретні законодавчі зміни для покращення інвестиційної привабливості України. Була підготовлена так звана «Біла книга» (White Paper) запропонованих реформ у судовій галузі, в ключових регуляторних сферах. Чи взятий до уваги цей документ тим, для кого він готувався – урядовцями та депутатами? З того, що було зроблено, відповідь, на жаль, негативна. Незважаючи на це, суспільний тиск у формі конструктивної критики має продовжуватися й у 2016 р., це наблизить справжні реформи.

– Ваша фірма значну увагу приділяє корпоративній соціальній відповідальності. Розкажіть про подальші плани у цій сфері?

– Так, в Астерс завжди розглядали питання соціальної відповідальності, роботи pro bono, як принципово важливі. Це включало підтримку студентських команд для участі у професійних міжнародних змаганнях, організацію юридичних клінік з юридичними вишами для правової допомоги малозабезпеченим, проведення студентських юридичних конкурсів, допомогу дитячим будинкам, проведення Правничої школи у партнерстві з Європейською Бізнес Асоціацією, спонсорство важливих культурних і мистецьких проектів, концертів, видання соціально важливих книг, проведення художніх виставок у власному мистецькому проекті «АртАстерс» і багато чого ще. Можу запевнити, що ця діяльність Астерс не згасатиме і надалі.

Розмову вела **Христіна ВЕНГРИНЯК**, головний редактор «Юридичної газети»

Армен ХАЧАТУРЯН, старший партнер юридичної фірми «Астерс»

досягаємо зірок для наших клієнтів

www.asterslaw.com

Олександра Вознюка призначено партнером «Астерс»

Юридична фірма «Астерс» повідомляє, що Олександр Вознюк був призначений партнером фірми у групі конкурентного та антимонопольного права, починаючи з 1.01.2016 р.

Олександр Вознюк приєднався до команди «Астерс» на посаді радника у березні 2012 р., після 16-ти років успішної роботи в Антимонопольному комітеті України, де впродовж 7-ми років він обіймав посаду державного уповноваженого. На цій позиції Олександр відіграв важливу роль

у розробці сучасного законодавства у сфері захисту конкуренції в Україні та у формуванні практики правозастосування, а також брав участь у розслідуванні найбільших картельних змов та зловживань панівним становищем. Олександр Вознюк спеціалізується на широкому колі питань конкурентного права, зокрема картельних змовах, зловживанні панівним становищем, обмежувальних та дискримінаційних практиках, недобросовісній конкуренції, процедурних аспектах діяльності Антимонопольного комітету України, а також на питаннях державних закупівель. Олександр надавав консультації найбільшим міжнародним та українським компаніям, серед яких ACNielsen, BSH, Bunge, HIP, Kronospan, Nissan, Philip Morris, Siemens, «Ощадбанк», «Укртелеком» тощо.

Коментуючи призначення, партнер «Астерс» та керівник групи конкурентного та антимонопольного права фірми Igor Свечкар зазначив: «Олександр Вознюк користується високим авторитетом на ринку, він є відмінним фахівцем і зробив значний внесок в успішну діяльність нашої групи. Призначення Олександра допоможе в управлінні групою та в оптимізації робочого процесу, а також відкриває подальші стратегічні можливості як для групи конкурентного й антимонопольного права, так і для фірми в цілому».

«Василь Кісіль і Партнери» оголошує про розширення управлінської команди

25.12.2015 р. ЮФ «Василь Кісіль і Партнери» оголосила про розширення складу управлінської команди. Старший юрист фірми Владислав Подоляк був призначений радником та керівником практики інтелектуальної власності.

Владислав Подоляк спеціалізується на праві інтелектуальної власності та захисті персональних даних. Має значний досвід успішного представництва інтересів національних та закордонних клієнтів у спорах про захист прав споживачів, а також консультуванні клієнтів щодо порядку обробки персональної інформації. Протягом останніх років Владислав успішно супроводжував проекти у сферах споживчих товарів, банківських послуг, Інтернет-сервісів, автомобільної промисловості тощо.

Пан Подоляк брав участь у проектах щодо визнання торговельних марок добре відомими, супроводжував клієнтів у судах стосовно порушень прав інтелектуальної власності виробниками контрафактної продукції. Активно розвиває напрямки захисту авторських прав на твори мистецтва, хореографічні твори, кінофільми, комп'ютерні програми. Супроводжує проекти щодо захисту прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет.

Владислав Подоляк є членом Міжнародної асоціації професіоналів з питань захисту персональних даних International Association of Privacy Professionals,

яка є найбільшою та найпоширенішою глобальною спільнотою у сфері захисту персональних даних, що об'єднує 20 тис. професіоналів у 83 країнах світу, які допомагають компаніям в управлінні та захисті персональних даних.

Також він є членом міжнародної асоціації торговельних марок International Trademark Association (INTA), яка об'єднує понад 30 тис. професіоналів зі 190 країн світу.

У команді ВКП Владислав працює з 2008 р. У 2015 р. Юридична Газета у своєму спільному з Kyiv Post дослідженні «Вибір клієнта. ТОП-100 Найкращих юристів України» визнала Владислава Подоляка одним серед 14-ти лідерів практики авторського права та захисту інтелектуальної власності.

Юристи FCLEX захистили інтереси клієнта у спорі з НБУ

11.12.2015 р. Окружний адміністративний суд міста Києва підтримав позицію ТОВ «Українська бізнес-група», клієнта юридичної компанії FCLEX, у спорі з Національним Банком України. Предметом спору став звіт НБУ, згідно з яким RWS bank та його інвестор ТОВ «Українська бізнес-група» не виконали своїх зобов'язань щодо приведення показників банку відповідно до вимог банківського законодавства. Не погодившись з таким рішенням НБУ, клієнт

звернувся до компанії FCLEX щодо підготовки концепції захисту своїх прав.

Юристи FCLEX, представляючи інтереси клієнта в суді, додатково підтвердили правильність позиції висновком судово-економічної експертизи. З урахуванням наведених доказів, судом було визнано неправомірність дій Національного Банку України та скасовано негативний звіт. Таке рішення суду є актуальним, оскільки захищає права банку у відносинах з Національним Банком України.

Над стратегією захисту клієнта в суді працювали старший партнер FCLEX Віктор Барсук, партнер Сергій Чуєв та юрист Андрій Іванів.

НАСТАЄ НОВА ЕРА ДЛЯ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ!

www.taxlink.ua

Sayenko Kharenko – юридичний радник щодо придбання енергетичної компанії

Sayenko Kharenko виступила юридичним радником Infracapital з питань українського права щодо придбання групи енергетичних компаній GGE a.s. (GGE) у холдингу Grafobal Group, а також реструктуризації українських активів GGE перед закриттям угоди.

Infracapital – провідний європейський інвестор, що спеціалізується на інфраструктурних проектах. Компанією керує M&G Investment Management Limited, європейський інвестиційний підрозділ Prudential Plc.

Основні напрямки інвестиційної діяльності включають енерго- та водопостачання, відновлювані джерела енергії та інфраструктуру.

Група GGE працює на ринках Центральної та Південно-Східної Європи.

Переважно GGE займається генерацією та розподіленням електричної й теплової енергії, поставками газу та електроенер-

гії, будівництвом в енергетичному секторі.

Sayenko Kharenko тісно співпрацювала над цією трансакцією разом з міжнародною юридичною фірмою Allen & Overy, що виступила глобальним юридичним радником Infracapital з питань англійського права щодо трансакції в цілому. Обсяг робіт Sayenko Kharenko включав консультування клієнта з різних питань українського корпоративного та антимонопольного права, в тому числі щодо структурування угоди.

Команда M&A практики Sayenko Kharenko, що працювала над цією трансакцією, включала старшого юриста Олександра Ніколайчика та юриста Оксану Андроник, а команда антимонопольного права – партнера Дмитра Тараника та юриста Юлію Куйду. Загальне керівництво проектом здійснювалось партнером Володимиром Саенком.

ЮФ «Антика» оголосила про розширення команди

З 15.01.2016 р. ЮФ «Антика» розширила свою команду, запросивши до співпраці на посаду радника Сергія Корнієнка.

Пан Корнієнко має більш ніж 15-річний досвід роботи корпоративним юристом в іноземних компаніях. До приєднання до ЮФ «Антика» тривалий час очолював юридичний департамент Групи компаній Дікер-

гофф в Україні, а ще раніше працював юристом у Райффайзен банк Україна.

Він є експертом у галузі корпоративного права, антимонопольного законодавства, користування надрами, земельного та трудового права. Має успішний досвід ведення складних судових процесів у сфері оподаткування та господарських спорів.

ЮРИДИЧНЕ БЮРО

СТОРОВ
ПУГІНСЬКИЙ
АФАНАСЬЄВ
І ПАРТНЕРИ

ONE TOP SHOP
for LEGAL SERVICES

«ЮРИДИЧНА ФІРМА РОКУ В ЄВРОПІ»
The Lawyer European Awards 2014

www.eprp.ua

Arzinger

LEGAL PATHFINDER
for your business
in Ukraine

- КОРПОРАТИВНЕ ПРАВО / M&A
- НЕДВИЖИМОСТЬ И СТРОИТЕЛЬСТВО
- АНТИМОНОПОЛЬНОЕ И КОНКУРЕНТНОЕ ПРАВО
- ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНАЯ СОБСТВЕННОСТЬ
- УРЕГУЛИРОВАНИЕ СПОРОВ
- НАЛОГОВОЕ ПРАВО
- БАНКОВСКОЕ И ФИНАНСОВОЕ ПРАВО
- ГОСУДАРСТВЕННО-ЧАСТНОЕ ПАРТНЕРСТВО
- ТРУДОВОЕ ПРАВО
- БАНКРОТСТВО
- ОТНОШЕНИЯ С ГОСУДАРСТВЕННЫМИ ОРГАНАМИ
- ЗАЩИТА В УГОЛОВНЫХ ДЕЛАХ ПО ПРЕСТУПЛЕНИЯМ В СФЕРЕ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА
- ПРЕДСТАВИТЕЛЬСТВО ИНТЕРЕСОВ В ЕВРОПЕЙСКОМ СУДЕ ПО ПРАВАМ ЧЕЛОВЕКА
- ЗАЩИТА ПЕРСОНАЛЬНЫХ ДАННЫХ
- ЧАСТНЫЕ КЛИЕНТЫ
- РЕКЛАМА И ПРОМОЦИЯ

СЕКТОРЫ БИЗНЕСА:

- Энергетика
- Пищевая промышленность
- Розничная торговля и потребительские товары
- Гостиничный бизнес
- Сельское хозяйство
- Инфраструктура
- Транспорт
- Здравоохранение и фармацевтика
- Информационные технологии (ИТ)

Главный офис
Бизнес-центр «Евразия»,
ул. Жилинская, 75, 5 этаж,
г. Киев, 01032, Украина;
Тел.: +38 044 390 55 33;
Факс: +38 044 390 55 40

Западно-украинский филиал
ул. Генерала Чуприни, 6, офис 1,
г. Львов, 79013, Украина;
Тел.: +38 032 242 96 96;
Факс: +38 032 242 96 95

Южно-украинский филиал
Бизнес-центр «Покровский»,
ул. Жуковского, 33, 6-й этаж,
офис 601, г. Одесса,
65045, Украина;
Тел/факс: +38 048 711 74 74

mail@arzinger.ua
www.arzinger.ua

Сплата судового збору при частковому оскарженні рішення

Іван ЗАЛІЗНЯК, юрист ЮК Jurimex

Після прийняття змін до Закону України «Про судовий збір», що набули чинності 01.09.2015 р., не всі звернули увагу на зміну порядку обчислення суми судового збору за подання апеляційної та касаційної скарги, зокрема на рішення господарських судів.

У попередній редакції Закону сума судового збору за подання апеляційної скарги на рішення господарського суду щодо майнового спору становила 50% ставки, обчисленої виходячи з оспорюваної суми. З 1.09.2015 р. сума судового збору становить 110% ставки, що підлягала сплаті при поданні позовної заяви.

Як бачимо, змінився не лише розмір ставки, але й метод її розрахунку. А це, у свою чергу, створило певні перешкоди при поданні апеляційної скарги для тих осіб, які не згодні з рішенням суду першої інстанції лише в частині.

Спробуємо розглянути практичні проблеми реалізації зазначених законодавчих змін. Так, наприклад, рішенням господарського суду міста Києва від 09.11.2015 р. у справі №910/23232/15 позовні вимоги позивача задоволено та вирішено стягнути з відповідача 1 000 000,00 грн пені, 4 893 405,86 грн інфляційних втрат, 110 847,52 грн 3% річних та 73 080,00 грн судового збору.

Відповідач, не погоджуючись з рішенням суду першої інстанції в частині задоволення вимоги про стягнення пені в сумі 1 000 000,00 грн, подав апеляційну скаргу, сплативши при цьому судовий збір у розмірі 22 000,00 грн за ставкою, обчисленою виходячи з оспорюваної суми. Але такий підхід до обчислення суми судового збору є некоректним і не відповідає чинній редакції ЗУ «Про судовий збір».

Суд апеляційної інстанції зазначив, що відповідач повинен сплатити 110% від суми судового збору, яка

була сплачена позивачем за подання позову, тобто 80 388,00 грн (110% від 73 080,00 грн). Оскільки відповідач сплатив лише 22 000,00 грн судового збору, суд обґрунтовано повернув апеляційну скаргу без розгляду.

У той же час досить розповсюдженою є практика, коли апеляційні суди, застосовуючи застарілі норми закону, приймають подібні апеляційні скарги до розгляду, не зважаючи на те, що судовий збір з них сплачується, виходячи з оспорюваної суми.

З метою однакового застосування судами апеляційних та касаційних інстанцій нових положень ЗУ «Про судовий збір» Вищим господарським судом України було видано інформаційний лист від 12.11.2015 р. №01-06/2093/15. Цим листом ВГСУ підтвердив, що відтепер судовий збір за подання апеляційної (касаційної) скарги на рішення суду, сплачується виходячи з розміру ставки, що підлягала сплаті при поданні позовної заяви, незалежно від того, оскаржується усе рішення (постанова) суду в цілому чи його частина.

Якої ж мети намагався досягти законодавець прийняттям цих змін? Публічно мова йшла про зменшення навантаження на суди апеляційної й касаційної інстанції та збільшення надходжень до державного бюджету через судовий збір.

Але якщо детальніше дослідити це питання, то можна дійти висновку, що зазначені законодавчі зміни насамперед були направлені на боротьбу зі зловживанням правом на апеляційне оскарження.

Насправді, доволі часто сторони у справі з метою «відстрочити» набрання рішенням суду першої інстанції законної сили, оскаржували його лише в частині (сплачуючи при цьому невелику суму судового збору). Доводи таких апеляційних скарг, як правило, були необґрунтованими й рішення суду першої інстанції залишалося чинним. Таким чином апелянтам (як правило відповідачам у справі) вдавалося на 1-2 місяці відстрочити набрання законної сили рішенням суду. Як наслідок, позивач не міг отримати наказ про примусове виконання рішення суду та направити його до відділу державної виконавчої служби на примусове виконання.

Звичайно, необхідність сплати судового збору, виходячи з ціни позову, а не оспорюваної суми, значно зменшить кількість подібних апеляційних скарг та дещо розвантажить суди апеляційної інстанції. Проте одночасно з цим обмежується і саме право не апеляційне оскарження. Відтепер, якщо суд першої інстанції дійсно допустить незначну помилку при розрахунках суми заборгованості (інфляції, пені,

штрафних санкцій тощо) сторонам у справі для подання апеляції доведеться сплатити суму судового збору, яка в разі, можливо навіть в десятки разів буде більшою за оспорювану суму.

Оскільки оспорювана сума при частковому оскарженні рішення суду досить часто буде неспівставною

з сумою судового збору, можна зробити висновок, що зміни до Закону України «Про судовий збір», якими було змінено порядок розрахунку суми судового збору при поданні апеляційної чи касаційної скарги, призвели до порушення принципу доступу до правосуддя.

• SINCE 2003

АДМИНИСТРАТИВНОЕ ПРАВО И ЛИЦЕНЗИРОВАНИЕ
 БАНКОВСКОЕ ПРАВО И ФИНАНСЫ
 ЗЕМЕЛЬНОЕ ПРАВО И НЕДВИЖИМОСТЬ
 ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНАЯ СОБСТВЕННОСТЬ
 КОНКУРЕНТНОЕ И АНТИМОНОПОЛЬНОЕ ПРАВО
 КОРПОРАТИВНОЕ ПРАВО И ЦЕННЫЕ БУМАГИ
 МЕДИА ПРАВО
 МЕЖДУНАРОДНАЯ ТОРГОВЛЯ И ИНВЕСТИРОВАНИЕ
 НАЛОГОВАЯ ПРАКТИКА
 СУДЕБНЫЕ СПОРЫ И АРБИТРАЖ
 ТРУДОВОЕ ПРАВО
 ХОЗЯЙСТВЕННОЕ И ДОГОВОРНОЕ ПРАВО
 УГОЛОВНОЕ ПРАВО И ПРОЦЕСС
 ФАРМАЦЕВТИЧЕСКОЕ И МЕДИЦИНСКОЕ ПРАВО

БИЗНЕС-ЦЕНТР "МАКУЛАН"
 УЛ. БОЛЬШАЯ ВАСИЛЬКОВСКАЯ, 9/2, ОФИС 67.
 КИЕВ, УКРАИНА.
 +38 (044) 500-79-71
WWW.JURIMEX.UA

Репортер Відкритого Суду: підсумки підведено

Тетяна ПАШКОВСЬКА,
журналіст «Юридичної газети»

Незважаючи на те, що поява в суді оператора з камерою чи журналістів – це реальне впровадження такої конституційної норми як гласність, подібні дії досі неоднозначно сприймаються суддівською спільнотою. Проте очевидно, що це завжди дисциплінує учасників судового процесу та створює атмосферу реального правосуддя. Так, починаючи з березня 2015 р., активісти проекту «Відкритий суд» зафіксували 2 тис. судових засідань в Україні, що дало змогу проаналізувати стандарти правосуддя та відповідність людей у мантиях займаній посаді. Про це заявив керівник проекту «Відкритий Суд» Станіслав Батрин під час презентації підсумків роботи проекту в Українському кризовому медіа-центрі.

100 тис. переглядів за день

За словами пана Батрина, партнерами проекту виступили 20 спеціалізованих вищих навчальних закладів, а 50 судів по всій Україні уклали угоди про забезпечення прозорості судових процесів. Понад 400 незалежних активістів фіксували на відео перебіг судових процесів у цивільних, кримінальних, адміністративних та господарських справах.

«Добре, що в країні відбуваються зміни в системі правосуддя, але зміни без практики, без їхньої імплементації – це ніщо. На відміну від прийняття законів, проект «Відкритий суд» акцентує увагу на питанні ділової репутації та стандартів правосуддя для судді, прокурора й адвоката. Немає переваги ні перед ким, тому що суд – це саме цей трикутник правосуддя, саме ці три сторони, три учасники, які відповідають за те, чи буде досягнута правда, чи буде справедливість. Якщо ми сьогодні показуємо маленький відеоролик, де зафіксовано приклад негативної поведінки судді, то сьогодні ж він досягає понад 100 тис. переглядів, тобто 100 тис. осіб стають обізнаними з цією ситуацією. Це колосальний вплив на суддю, це повага колег, це репутація не тільки на сьогодні, але й на 10-20 років наперед. А якщо взяти населені пункти, які мають 20-30 тис. населення, усі вони стають обізнані про такі кричущі випадки. Це колосальний тиск із середини. Тому я хотів би розмежувати: є зовнішнє регулювання (законодавство) і дуже важливо його доводити до рівня європейських стандартів. Але є те, що Україна робить сьогодні єдина у світі – це те, що б'є

по діловій репутації кожної людини. З 1991 р. ми втратили розуміння, що таке ділова репутація. Наразі проект «Відкритий суд» концентрує увагу на тому, що ми створюємо стандарт професії. Не тільки для судді, але й для прокурора (який приходить абсолютно не підготовлений до справи та не зважає на долю людини, яку готовий засудити), для адвоката», – зазначив Станіслав Батрин.

При цьому пан Батрин також поділився планами на наступний рік. Серед основних: масове регіональне представництво проекту «Відкритий Суд», досягнення позначки у 10-20 тис. відео на рік, а також втілення освітніх проектів з навчальними закладами.

Знято!

Серед іншого, присутнім було презентовано відеоролики, зафіксовані під час судових засідань у різних регіонах України. На відео було продемонстровано різноманітні моделі поведінки учасників судового процесу. Особливу увагу присутніх привернув ролик, на якому одна з суддів, під час проголошення вироку, довго шукає сумку, потім люстерко в ній, далі дивиться в нього та приводить до ладу волосся. Втім, апогеєм цієї кричущої поведінки стало те, що суддя почала пити якийсь напій під час того, як її колега зачитувала постанову суду. Ще одним прикладом неетичної поведінки учасників судового процесу став відеоролик, на якому адвокат, із застосуванням ненормативної лексики, погрожує охороні фізичним насиллям. Натомість неабияк радують випадки правильної поведінки суддів із застосу-

ванням не лише суддівської етики, а й елементарної людяності. Так, на одному з відео суддя роз'яснює адвокату, де саме той помилився, подаючи клопотання, та застерігає, щоб надалі той не припускався подібних помилок.

Є над чим працювати...

У свою чергу, заступник Голови Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних та кримінальних справ Станіслав Кравченко зазначив, що на початку роботи проекту суддівська спільнота ставилася до нього досить насторожено. «Коли починав свою роботу проект «Відкритий суд», я та мої колеги ставилися до цього питання з нерозумінням. Закон досить чітко регулює це питання, фактично всі судові процеси в Україні є відкритими на 99,9%, крім тих, де це забороняється законодавчо. Ведеться повна фіксація технічними засобами судового процесу. Але разом з тим, протягом останнього року ми чули на свою адресу неодноразові висловлювання про те, що судова система в Україні закрита. Тож ми одразу відгукнулися на пропозицію проекту «Відкритий суд», зробити суд ще більш відкритим, щоб зняти багато тих питань, які виникали. Коли ми подивилися ті ролики, які були зняті в усіх регіонах України, то особисто я зрозумів, що своєю первинною думкою я помилявся, адже в цьому напрямку у нас ще дуже багато роботи», – каже заступник очільника ВССУ.

При цьому пан Кравченко наголошує, що майже усі проблемні питання, що виникають у цій сфері, стосуються саме суддів. «Перш за

все, це питання до суддів. Я завжди виходив з того, що б не відбувалося на судовому засіданні, які б не були конфліктні ситуації, головним відповідальним за ту атмосферу, яка панує на судовому засіданні, є той, хто сидить посередині, тобто головуючий суддя. На роликах, які ми сьогодні переглянули, ми побачили, що є над чим працювати і суддям, і адвокатам, і прокурорам, тобто всім, хто представляє юридичну спільноту на судовому засіданні. Тому ми сприйняли цю роботу позитивно й сподіваємося, що вона буде продовжена», – резюмував суддя та додав, що матеріал проекту «Відкритий Суд» є також корисним для використання у процесі навчання майбутніх суддів й інших учасників судового процесу. Таким чином вони наочно зможуть познайомитися зі стандартами та етичною стороною судового засідання.

Варто зазначити, що проект підтримує фонд Western NIS Enterprise Fund. Як зауважила керівник програми фонду Ірина Озимок, проект активно залучає громадян до творення судової реформи. «Дуже багато суддів відмовляли громадянам у праві вести відео фільмування, незважаючи на те, що закон про право на справедливий суд дозволяє це робити без додаткової авторизації суду. Судди, на жаль, ще досі очолюють рейтинг державних інститутів, яким не довіряють українці», – констатує пані Озимок. Попри те, що конкурс «Репортер Відкритого Суду» підійшов до кінця, експерт закликала суспільство і надалі бути активними учасниками судових засідань та доповнювати відео базу даних на сайті <http://www.open-court.org>.

AEQUO

 LAW FIRM. AND MORE

www.aequo.com.ua

Сфери практики

Аналітична рубрика

Судова система

ТОП-7 знакових подій у сфері судочинства за 2015 рік

стор. 17

Законотворчість

ТОП-10 законодавчих нововведень 2016

стор. 20

Юридичний ринок – 2016. Перезавантаження?

Останній рік випробував на міць українське суспільство, не оминувши представників юридичної галузі. Вихід іноземних компаній з ринку, вихід партнерів з вітчизняних компаній та створення ними власного бізнесу, поява нових амбіційних юридичних стартапів, скорочення та оптимізація штатів, загострення конкурентної боротьби, відтік капіталу з країни, банкрутство компаній та фінансових установ – це неповний перелік викликів 2015 р. Що ж пророкують експерти та на які зміни очікують учасники юридичного ринку у новому році? Ми спробували розібратися у цьому.

Юридичний ринок не може розвиватись ізольовано та бути осторонь глобальних викликів. Технології розвиваються стрімкими темпами щодня, пропонуючи нові рішення для бізнесу, покликані спростити умови праці та автома-

тизувати бізнес-процеси. Сучасна парадигма розвитку суспільства полягає у застосуванні трансдисциплінарного підходу, тобто розширення кругозору. Якщо говорити про юридичний ринок, то вона полягає у виході за звичні межі, якими раніше окреслювалось надання юридичної послуги як такої.

Передумовою існування будь-якого ринку є попит на товар чи послугу. Отже, завжди існують ті, хто мають потреби й ті, хто їх задовольняє. Для юридичного ринку основними учасниками є замовник послуги (якого ми, зазвичай, називаємо клієнтом) та юрист або юридична компанія, що виступає у ролі виконавця. У будь-якому разі існують ще треті сторони – державні органи, суди, консалтингові компанії тощо, які, можливо, дещо опосередковано справляють певний вплив на формування цього ринку. Спробуємо зазирнути у найближче

майбутнє та поглянути, які зміни чекають на юристів та їх клієнтів у 2016 р.

Отже, «Клієнт-2016» – це підприємства, які залишилися на ринку після загартування військовими діями та економічною кризою. Це неодмінно сильні гравці, які адаптувались до мінливих умов.

Клієнти стали вибагливими й обачними, вони ретельно перевіряють репутацію контрагента перш ніж розпочати діалог. Сучасний клієнт прагне чітко усвідомлювати, за що конкретно він платить та який результат від наданої послуги отримає. Нерідко клієнт прагне сплачувати фіксовану суму за стандартизований набір послуг, оскільки вважає такий вибір для себе найбільш оптимальним, при цьому ціна повинна бути обґрунтованою.

Клієнт прагне бути своєчасно поінформованим про можливі проблеми та попередженням про їх на-

слідки. Він прагне відчувати, що вирішення саме його проблеми є ключовим завданням для юриста.

Надумку «Клієнта-2016», «Юрист-2016» повинен володіти наступними якостями:

- бути рекомендованим авторитетними учасниками ринку;
- мати бездоганну ділову репутацію;
- оперативно реагувати на запити замовника, проявляти індивідуальний підхід до обслуговування;
- застосовувати проектний підхід до обслуговування (тобто вирішувати не окрему проблему, а вести проект в цілому);
- бути на зв'язку 24 години на добу та 7 днів на тиждень, підтримувати клієнта у будь-яких життєвих ситуаціях (будь то перевірка податкової чи рейдерський наступ на підприємство).

Продовження на стор. 16

Новорічні податкові модифікації: очікуємо подальших змін чи час самим щось міняти?

Олександр МІНІН,
старший партнер WTS Consulting,
адвокат АО «КМ Партнери»

Як водиться, під Новий рік були прийняті нові значні зміни до податкового законодавства, з їх застосуванням вже з 1 січня. Гарна новина, що не прийняли так багато і так негоже, як спочатку пропонував Кабмін, а деякі податки навіть дещо знизили. Погана новина полягає у тому, що прийняте – це аж ніяк не податкова реформа і на кардинальні зміни у сфері податкових відносин не тягне. Більш того, навіть зниження власне податків – це лише деяке повернення (і то неповне) до того рівня, який був на початку діяльності чинного уряду.

Наприклад, добре, що зробили єдину ставку податку на доходи фізичних осіб та знизили її до 18% з

уряду. Так що навіть при такому «зниженні» навантаження з податку на доходи фізичних осіб під час поточного урядування однозначно збільшилося.

Що стосується встановлення єдиної ставки єдиного соціального внеску на рівні 22%, то такого податку або збору взагалі не існує. Внески на пенсійне та соціальне страхування були вилучені з системи оподаткування ще років 10 тому. Отже, формально вказана зміна ніякого відношення до податків немає.

І це, мабуть, одна з причин, чому пробуксовує справжня податкова реформа: як урядовці, так і депутати ховаються від визнання того, що вказаний внесок насправді є податком. Так зручніше, і це дає можливість стверджувати, що податків у нас менше, ніж насправді. Але яке ж це страхування, якщо кошти не накопичуються, не інвестуються, щоб потім у старості такі заощадження були направлені на утримання тоді вже непрацездатної особи. Збори з цього внеску «з коліс» йдуть на поточні виплати. Їх ще й не вистачає, а тому Пенсійний фонд фінансується значною мірою додатково з держбюджету, тобто через інші наші податки. Інакше кажучи, наші податки та «внески» витрачаються в повному обсязі зараз, а не забезпечують застраховане майбутнє платників податків економічно активних нині. Це аж ніяк не страхування. То в чому ж тоді відмінність «внеску» від інших податків і які причини його утримання окремо?

ключно до податкових джерел фінансування соціальних виплат. Якими можуть бути ці податкові джерела – лише з доходів фізичних осіб чи й інші – питання окреме. Однак без «розрулювання» цього питання не можна розблокувати економіку для росту належним чином.

В цілому податкове навантаження на економіку залишається надмірним. І успішною може бути тільки така податкова реформа, яка забезпечить зниження цього тягара, вивільнить ресурси платників податків.

Щодо змін, варто згадати, що не все залежить тільки від можновладців. Значною мірою це залежить і від нас, нашого сприйняття податків і поведінки щодо них. Якщо мовчки платимо, то будемо продовжувати навантажувати, як у відомому прислів'ї про того, кого поганяють, оскільки він везе.

У цьому відношенні можна брати приклад з американців, які продемонстрували, що рушійною силою податкових змін може бути приватна ініціатива й ініціативні дії окремих осіб. Так, наприклад, у 1895 р. запроваджений тоді податок з доходів взагалі був визнаний судом неконституційним за зверненням окремої особи. Іншими словами, щоб позбутися податку, не довелося звертатися до законодавців.

Чому б не вдатися до цього шляху і нам, юристам? Не треба зводити податкові зміни виключно до того, що приймають законодавці. Закон «живий», і практика, і межі його застосування формуються нашими зусиллями також.

Наприклад, такий «неподаток» як військовий збір. Його немає ані серед загальнодержавних, ані місцевих податків і зборів у Податковому кодексі. А за Кодексом, податки та збори, які ним не передбачені, не підлягають сплаті. Тож, чому ми платимо? Під час запровадження цей збір сприймався як певний суспільний обов'язок, термінова допомога державі, викликана негайною необхідністю, до того ж на вкрай обмежений період (адже початково збір запроваджувався тимчасово, до 1.01.2015 р.). Однак на сьогодні ця функція військового збору як «пожежного» інструменту вичерпана. І тому він не сприймається як обґрунтований. Відповідні державні потреби мають вирішуватися за допомогою загальних податкових зборів. Окремо тримати ще такий «неподаток» реального сенсу немає. А його скасування (навіть якщо б при цьому було збільшено ставку податку на доходи фізичних осіб, «дублером» якого фактично висту-

пає збір) полегшило б принаймні адміністрування.

Що ж робити, чекати щодо цього милості від законодавця? За останні роки народ України продемонстрував здатність брати вирішення питань у свої руки. Як за допомогою війська, так і волонтерами (особливо на першому критичному етапі), всіма нами було зроблено більше для підтримки, ніж пізніше запровадженням військовим збором.

Отже, з тим же військовим збором, як вже з віджитим інструментом, мабуть, теж можна впоратися самостійно. Щодо нього на рівні законодавства багато нестикувань та негараздів, які дозволяють визнати його незаконним і таким, що не підлягає сплаті. А кому, як не юристам, знаходити відповідні шляхи та методи для цього.

Наприклад, не можна виключати, що співробітники подають позов до роботодавця щодо утримувачів із заробітної плати цього збору як незаконних при залученні податкової з боку держави як третьої особи. До речі, такий підхід у чомусь аналогічний тому, який був застосований у згаданому вище випадку в США, що призвів до фактичного скасування на той час податку з доходу. Там у справі «Поллок проти Фармерс Лоан енд Траст Компані» пан Поллок якраз порушив питання про незаконність утримання з його доходів від компанії такого податку, який він вважав неконституційним.

Тож Україна, можливо, ще чекає на свого Поллока щодо військового збору, а може й щодо інших податків, які є незаконними.

Податкові фактичні зміни можуть не тільки приходити «згори», а й формуватися нами. Як, наприклад, стосовно транспортного податку з авто, запровадження якого (як фактично було зроблено минулого року) теж по суті незаконне. Вже є низка судових рішень, які це підтверджують. Цей податок знову змінено у грудні минулого року. Однак такі зміни теж слід вважати незаконними через низку причин, і вони є підставами для звільнення від цього незаконного обтяження.

Питання подібного плану є й до низки інших податків або їх окремих аспектів.

Так що працювати над фактичними податковими змінами юристам можна не тільки через законодавців, а й напряму. Певен, таке піде на користь усім, в тому числі дисциплінує законодавців, щоб вони не виходили за рамки вже встановленого закону й порядку. Закон не тільки для платників податків, а й для законодавців теж.

В цілому податкове навантаження на економіку залишається надмірним

15% і 20%, відповідно. Та й то, чи зниження це, якщо рахувати від ставки 15% застосовної до цього у межах частки доходу до 10 мінімальних зарплат на місяць, чи скоріше підвищення? Оскільки більшість офіційних зарплат менше ніж 10 мінімальних зарплат на місяць (тобто 13 780 грн, станом на початок 2016 р.), то для більшості податок збільшується. При тому, що станом на 2014 р. ставки взагалі становили 15% і 17%, відповідно. Тобто зараз встановили єдину ставку на рівні вищому (адже 18 більше за 17), ніж була верхня ставка на момент приходу

Існування окремого «внеску» лише збільшує витрати на адміністрування і при цьому не несе конкретної вигоди. Отже, чи не варто припинити ховати голову в пісок і нарешті визнати, що поточні соціальні виплати забезпечуються саме податками, а не якимось міфічним страхуванням. З проблемою можна впоратися скоріше, визнавши її реальний стан. А для початку, якщо навіть зберігати фінансове навантаження на попередньому рівні, принаймні позбутися зайвого адміністративного навантаження. Це значить повністю відмовитися від ЄСВ і перейти ви-

Акційний продаж лікарських засобів: зануримося глибше

Лідія САНЖАРОВСЬКА-ГУРЛАЧ,
старший юрист
ЮК «Правовий Альянс»

Наталія МОДЛЕНКО,
юрист ЮК «Правовий Альянс»

Маркетологи фармацевтичних компаній продовжують винаходити все нові й нові шляхи, щоб привернути увагу споживачів до власної продукції. У той же час класикою залишається проведення акційного продажу лікарських засобів в аптеках. Останнім часом ця тема є доволі популярною для висвітлення у спеціалізованих пресі. Проте, на нашу думку, вона заслуговує більш детальної уваги.

Одними з найпоширеніших варіантів акційного продажу лікарських засобів в аптеках є надання знижки від звичайної ціни відповідної продукції або її продаж за символічною ціною, наприклад, за 1 копійку. Такі акції можуть проводитись як щодо одного конкретного лікарського засобу, так і щодо комбінації конкретного лікарського засобу з одним чи декількома іншими лікарськими засобами або навіть з іншими супутніми товарами. Як от, наприклад, купуючи засіб проти кашлю, споживач може мати можливість отримати 3 упаковки такого засобу за ціною 2-х або додатково засіб від нежиті зі знижкою 50%, або носові хустинки тощо. Варіантів може бути дуже багато.

При виборі конкретного супутнього товару для його приєднання до лікарського засобу в межах акційного продажу однією з небагатьох умов є дотримання обмеження стосовно переліку продукції, що може реалізовуватись через аптечні заклади. Наразі такий перелік затверджено наказом профільного міністерства від 06.07.2012 р. №498 (з останнім оновленням наприкінці грудня минулого року). До таких товарів належать предмети та засоби особистої гігієни, косметичні засоби й навіть література з питань медицини, фармації та здорового способу життя. Такі супутні товари можуть реалізовуватись в аптеках разом з фармацевтичною

продукцією та мають розміщуватись на вітрині, у шафах, окремо від неї.

Якщо ж говорити безпосередньо про лікарські засоби, то під умови акційного продажу можуть підпадати як безрецептурні, так і рецептурні препарати. При цьому необхідно враховувати, що відповідно до чинних Ліцензійних умов, останні повинні зберігатись в аптеках в окремих шафах, до яких немає доступу споживачів. У свою чергу, для безрецептурних лікарських засобів таких обмежень не встановлено: вони розміщуються у залі обслуговування населення на вітрині, у скляних та відкритих шафах тощо. Це має важливе значення при вирішенні питання стосовно візуалізації акції для споживачів. Так, якщо

в межах планового та позапланових заходів контроль за дотриманням усіх вимог законодавства у сфері якості здійснює Державна служба України з лікарських засобів (далі – *Держлікслужби України*) та її територіальні органи. До повноважень цього органу входить встановлення заборони (тимчасової заборони) обігу лікарських засобів. Щотижня ми спостерігаємо встановлення таких заборон з причин, пов'язаних з відхиленнями у маркуванні. З огляду на це, закривати будь-який бік упаковки лікарського засобу при фізичному об'єднанні упаковок між собою (плівкою, скотчем, навіть стрічкою) є небажаним. Ніякого алгоритму погодження з державними органами такого об'єднання упаковок законодавством України не передбачено, та в добровільному порядку фармацевтичні компанії можуть повідомити контролюючий орган про маніпуляції з упаковками при проведенні маркетингових акцій в аптеках.

Щоб оминати ризики виникнення питань Держлікслужби України до акційних комплектів лікарських засобів, ми не радили б фізично об'єднувати упаковки лікарських засобів між собою чи фізично приєднувати до упаковки лікарського засобу супутній товар. Замість цього в аптеках можуть бути розміщені буклети, шелф-токери, воблери тощо з повідомленням про проведення акції, навіть із зображенням об'єднаних упаковок та/або інших товарів. Про проведення акції споживачів можуть повідомляти провізори усно.

які медичні представники фармацевтичних компаній розповсюджують серед лікарів, встановлення в аптеках спеціальних апаратів для зчитування штрих-кодів з карток та, відповідно, фіксації кожного продажу товару в межах акції, ведення баз даних тощо. Після того, як картки потрапляють до медичних працівників, останні, відповідно до діагнозу та призначеного курсу лікування, пропонують пацієнтам узяти участь в акції. В аптеках споживачі можуть обміняти картку на акційні лікарські засоби (якщо картка призначена для одноразового використання) або надати картку для зчитування нанесеного на неї штрих-коду та відповідного придбання товару на спеціальних умовах (якщо картка призначена для багаторазового використання).

Основною перевагою карткових програм є чіткий контроль за реалізацією товарів у межах проведення акції. На перший погляд, реалізація подібних програм видається не складним завданням, проте така простота є удаваною, оскільки містить багато підводних каменів у питаннях належного руху грошей, товарів та карток.

Іншим варіантом проведення акцій з лікарськими засобами є пряма співпраця фармацевтичних компаній з аптеками на основі маркетингових договорів, коли заклад бере на себе зобов'язання з організації та проведення акції. Як варіант, умови акційного продажу лікарських засобів, спрямовані на кінцевого споживача, також можуть бути включені фармацевтичною компанією до дистриб'юторських контрактів з відповідною трансляцією таких умов крізь весь ланцюг руху товару: фармацевтична компанія – дистриб'ютор – субдистриб'ютор – аптека – кінцевий споживач.

З позиції правового регулювання, реалізація будь-яких з наведених видів акцій вимагає врахування значного кола законодавчих вимог, включаючи вимоги у сфері реклами (як загальні, так і спеціальні, стосовно реклами лікарських засобів та реклами знижок), вимоги у сфері захисту від недобросовісної конкуренції та захисту економічної конкуренції (в частині заборони зловживання монополією (панівним) становищем та заборони антиконкурентних узгоджених дій), вимоги до професійної діяльності медичних і фармацевтичних працівників, антикорупційні вимоги, вимоги у сфері захисту персональних даних та у сфері оподаткування і не тільки.

Враховуючи наведене, перед проведенням акцій в аптеках має бути детально продуманий та оцінений кожний крок та етап.

Під умови акційного продажу можуть підпадати як безрецептурні, так і рецептурні препарати

у межах однієї й тієї ж акції беруть участь одночасно безрецептурний та рецептурний препарати, то візуально об'єднувати їхні упаковки не можна, через вимоги до їхнього зберігання.

Ще одним аспектом у наведеному питанні є доступ споживачів до надписів, нанесених на упаковки лікарських засобів. Оскільки фармацевтична продукція перебуває під особливим контролем з боку державних органів, то текст маркування затверджується Міністерством охорони здоров'я України при державній реєстрації лікарських засобів. У процесі роздрібного продажу

За механікою, проведення акції стосовно лікарських засобів також можуть мати різні варіації. Зокрема, акційний продаж лікарських засобів може проводитись у межах карткових програм або без застосування карток. При проведенні карткових програм фармацевтична компанія, зазвичай, вдається до послуг посередника – сервісного провайдера, що забезпечує відсутність прямої взаємодії фармацевтичної компанії з аптеками. Такі сервісні провайдери беруть на себе функції з організації та адміністрування процесу, включаючи, за необхідності, виготовлення карток,

Юридичний ринок – 2016. Перезавантаження?

Закінчення. Початок на стор. 13

Наталія МАЄВСЬКА, PR-менеджер
ALEXANDROV & PARTNERS

ALEXANDROV & PARTNERS

Сучасний юрист повинен бути експертом у тій галузі, у якій працює його клієнт. Він повинен володіти інтуїцією, варіативно мислити, повинен вміти вислухати та почути свого клієнта. Клієнт прагне будувати власне ділове середовище, тому для нього важливо відчувати емоційний комфорт у співпраці з юристом.

Зараз відбувається своєрідна трансформація юридичної професії, а саме розширення традиційних компетенцій. Юрист перестає бути юристом у класичному сенсі, він стає кризовим менеджером, аналітиком, бізнес-експертом, продавцем. Він змушений виходити за рамки та мислити широко.

Юристи, які не бажають брати на себе відповідальність за результат своєї діяльності, – це минуле. Майбутнє за амбіційними особистостями, які проявляють гнучкість у вирішенні поставлених задач, вчасно реагують на зміну кон'юнктури ринку. Як це не сумно, але ті фахівці, що не зможуть переорієнтуватись під нові виклики, будуть змушені покинути ринок.

Отже, вимоги до юристів зросли, але й конкуренція на юридичному ринку серйозна. Динаміка юридичного ринку дуже висока: щодня молоді амбіційні юристи наполегливо штурмують клієнтів, з'являються нові види юридичних послуг та втрачають актуальність традиційні послуги через законодавчі зміни.

На думку вітчизняних та іноземних експертів, найбільш популярними напрямками у 2016 р. будуть судові спори та податкова сфера. Попит на послуги, пов'язані з судовою роботою, спровокований визнанням великої кількості банків у 2015 р. неплатоспроможними, що викликало суттєве збільшення спорів між вкладниками, кредиторами та Фондом гарантування вкладів майна фізичних осіб. Зберігається попит на послуги, які пов'язані з попередженням та вирішенням конфліктів з податковою, у зв'язку з проведеною податковою реформою та змінами у Податковому кодексі. Супровід інвестиційних проектів та інші консалтингові послуги матимуть менший попит через фактичну відсутність інвестицій та зниження економічної активності існуючих підприємств.

Експерти прогнозують, що юридичний бізнес у 2016 р. поступово переміститься з надання суто класичних юридичних послуг у сферу комплексного консалтингу, шляхом поповнення штату новими фахівцями

та розширення спектру послуг. Аудиторські та юридичні компанії, щоб посилити свою експертність, створюватимуть об'єднання між собою. Отже, юридичні компанії з метою збільшення клієнтського портфелю все більше застосовуватимуть комплексний підхід в обслуговуванні клієнтів.

Цінова політика буде досить гнучкою, особливо для тих, хто працює в регіонах, де існує демпінг зі сторони місцевих компаній. Керівники компаній повинні чітко усвідомлювати цінність послуги, що надається, адже в протилежному випадку неможливо буде її продати.

Лідери ринку активно впроваджуватимуть інновації та позиціонуватимуть їх як цінність та стратегію розвитку. Важливість інноваційного підходу у сучасному бізнесі важко переоцінити, адже на висококонкурентних ринках, яким є юридичний, він є запорукою виживання підприємства.

Українські компанії вже мають успішний досвід поєднання IT-технологій та юридичного бізнесу та роблять прогнози, що розвиток штучного інтелекту кидає виклик юридичній професії, що такі процеси як розробка та укладання договорів у близькому майбутньому проводитимуться роботами.

Кадрова політика стане більш жорсткою. Компанії прагнутимуть підвищувати якість персоналу як невід'ємного носія послуги, яка виступає товаром на цьому ринку. Українські компанії вже мають успішний досвід та застосовують такі методи нарощування професійного рівня:

- наставництво;
- навчання, стажування за кордоном;
- оцінка компетенцій співробітників;

– рейтингова система кар'єрного зростання;

- мультидисциплінарність;
- пасіонарний підхід (пристрасть до професії).

Спеціалісти, які не встигають за змінами, будуть змушені залишити команду.

Юридичні компанії у 2016 р. все більше обиратимуть стратегію фокусування на певних галузях права та поглиблюватимуть свою індустріальну експертність. Особливо ця тенденція актуальна для невеликих команд, які не мають у своєму штаті достатньої кількості різнопланових фахівців. З метою надання комплексної послуги невеликі компанії активно залучатимуть бізнес-консультантів та прийматимуть їх у штат компанії.

У підсумку зауважимо, що сучасний клієнт часто не може визначити, у чому полягає його проблема. Буває так, що він звертається з однією проблемою, а укладає угоду на обслуговування у зовсім іншій сфері. Візит до юриста стає схожим на прийом у сімейного лікаря, який точно знає, де болить у клієнта. Розуміння бізнесу клієнта стає ключовим аспектом у переговорному процесі, від якого залежить продовження співпраці.

Керуючі партнери провідних юридичних компаній роблять обережно-оптимістичні прогнози на 2016 р., сподіваючись на стабілізацію курсу, військової та політичної ситуацій, адже від цього залежить розміщати інвестори свої активи в Україні чи підуть з цього ринку, а також сподіваючись, що кількість клієнтів збільшиться завдяки клієнтам іноземних компаній, що йдуть з ринку. Чи справдяться вищезазначені прогнози – покаже час, адже наступний рік має стати роком реалізації реформ українського суспільства.

ТОП-7 знакових подій у сфері судочинства за 2015 рік

Катерина БЄЛЯЄВА,
журналіст «Юридичної газети»

Прийдешній рік обіцяє бути насиченим різноманітними заходами, які торкнуться усіх без виключення сфер життєдіяльності української спільноти. Не стане винятком і одна з наймасштабніших та, без перебільшення, фундаментальних царин – судова система. Запит на її реформування був озвучений ще у 2014 р. та викликав неабияке поживлення у колах можновладців, юристів, науковців та іншого роду експертів. Результатом кропіткої роботи стала низка подій, спрямованих на очищення національного судочинства від корупції та недолугих представників професії. Деякі з них проаналізувала «Юридична газета».

Першою подією у ТОП-7 минулого року, безперечно, стало прийняття закону про «Про забезпечення права на справедливий суд» (12.01.2015 р.). Одразу після підписання документу провідні правники відзначили, що він закладає підвалини для проведення судової реформи задля забезпечення ефективного захисту прав та інтересів фізичних та юридичних осіб у судовому процесі. Щоправда, поряд з цим, окремі фахівці досить скептично поставились до зазначеного акту, вказали на його суперечності з міжнародними документами та навіть (наприклад, як директор програмної ініціативи «Права людини і правосуддя» Роман Романов) на неможливість політиків наводити лад у судочинстві.

Однак ці зауваження не порушили загального оптимістичного настрою юридичної спільноти. Представники окремих судових юрисдикцій, наприклад, голова Вищого господарського суду України Богдан Львов, з полегшенням зазначили, що Закон не передбачає ліквідації «господарської» гілки. А фахівці з соціальних опитувань, наприклад, директор Фонду «Демократичні ініціативи імені Ілька Кучерива» Ірина Бекешкіна, посилаючись на результати своїх досліджень, визначили судову реформу як пріоритетну, оскільки «без неї неможливо здійснити будь-які інші реформи». І попри іронію, яку це твердження викликало у «бувалих» реформаторів, не можна не віддати належне значенню змін, запроваджених вказаним документом.

Не з першої спроби

Друге місце у рейтингу подій, складеному «ЮГ», посідає XIII черговий з'їзд суддів. За оцінками експертів, за масштабністю та правовими на-

слідкам цей захід набагато випередив попередні суддівські зустрічі. Не зважаючи на те, що його проведення планувалось ще до впровадження законодавчих новел, саме під час з'їзду були вирішені питання, поставлені перед суддівською спільнотою законодавцем. Зокрема, законники сформували новий склад Ради суддів України, до якого увійшли 20 представників з попередньої каденції. Головою РАУ залишилась суддя Верховного Суду України Валентина Симоненко, її заступником став суддя Житомирського апеляційного адміністративного суду Богдан Монич, а секретарем РСУ – суддя Господарського суду м. Києва Оксана Марченко.

Також служителі Феміди спромоглись дообрати 2 членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та одного суддю Конституційного Суду України – суддю ВСУ Віктора Кривенка, що замінив свого колегу Василя Бринцева у зв'язку з закінченням строку його повноважень.

Вкотре на форумі володільці мантий намагались привернути увагу громадськості до проблем знеособлених звинувачень та «суддів-п'ятирічок». Однак ці спроби залишилися марними. Не зважаючи на те, що

ВАСУ. Її каталізатором стали звернення до ВАСУ законників, невдоволені рекомендаціями Комісії. Якщо раніше ці рекомендації трактувались як необов'язкові й Суд, переважно, відмовляв у задоволенні подібних ремств, то у минулому році ВАСУ виніс кілька рішень, якими скасував рекомендації ВККС. Окремі експерти одразу витлумачили це, як штучне затягування розгляду матеріалів та, відповідно, очищення системи. Однак, відповідаючи на запитання кореспондента «ЮГ», заступник голови ВККС – голова дисциплінарної палати Микола Патрюк запевнив, що не варто шукати проблему у реалізації громадянами України права на звернення до суду.

Окрім цього, визначальною у минулому році стала зміна філософії розгляду дисциплінарних проваджень. Сьогодні дисциплінарна палата ВККС проводить повноцінне «слідство», у процесі якого намагається виявити наявність чи відсутності ознак дисциплінарного порушення у діях «судді-відповідача». Звісно, така прискіпливість є гарантією захисту володільців мантий, однак вона аж ніяк не пришвидшує роботу ВККС.

Визначальною у минулому році стала зміна філософії розгляду дисциплінарних проваджень

Президент країни Петро Порошенко неодноразово підкреслював своє переконання у тому, що більшість законників є добропорядними та сумлінно виконують свої обов'язки, заклики щодо поголового звільнення служителів Феміди не переставали лунати протягом усього 2015 р., у тому числі й від українських міністрів.

А ось невизначеність із призначенням суддів Верховною Радою призвела до безпрецедентної ситуації, яку «ЮГ» винесла на 3 місце рейтингу: кілька судів на території держави залишились взагалі без суддів, що мають повноваження здійснювати правосуддя. Таким чином, як коментують цю подію фахівці, парламент, який ратує за захист права на звернення осіб до суду, сам позбавляє їх такої можливості.

Гальмування через суд

Четверте місце редакція віддала ситуації, яка склалася між ВККС та

до ВРЮ було передано 41 висновок ТСК щодо 46 законників. Прикметно, що з деякими висновками члени Ради не погодились та не побачили у діях володільців мантий факту порушення присяги. Таким чином ВРЮ може похвалитися якістю, але не оперативністю роботи.

А ось робота ТСК, а точніше її завершення, стало подією, яка посіла 6 місце у ТОПі. Річ у тім, що, відповідно до закону, яким створювалась ТСК, повноваження цього органу мали б сплинути 3.06.2015 р. Однак, враховуючи те, що Комісія почала свою роботу з затримкою, її члени вирішили внести зміни до регламенту та подовжити свої повноваження. Після оскарження цього рішення у судовому порядку ТСК припинила свою діяльність 12.06.2015 р. З приводу цього інциденту представник України у Венеціанській комісії Володимир Пилипенко на своїй сторінці у Facebook зазначив наступне: «Хочеться нагадати членам цієї ТСК, які є юристами, при чому в переважній більшості юристами з великим досвідом, що їх дії – це перевищення своїх службових повноважень. Таким своїм рішенням люди, які повинні були впровадити останнього року перевіряти законність дій суддів, самі елементарно порушують закон. А він не передбачає жодної можливості та механізму продовження роботи Комісії».

Далі буде...

Нарешті, останнє місце у ТОПі та не останнє за значенням посідає початок Конституційної реформи, в тому числі й у розділі «правосуддя». 25.11.2015 р. Президент вніс на розгляд парламенту законопроект №3524 «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)». Документ, підтриманий більшістю нардепів, на момент виходу номеру до друку перебуває на розгляді у Конституційному Суді. Не зважаючи на це, окремі фахівці, в тому числі й правозахисники, продовжують виступати з його критикою. Зокрема, спеціалісти висловлюють побоювання, що механізм доступу громадян до КС залишиться лише декларацією на папері, спроби встановити адвокатську монополію перетворяться у відстоювання корпоративних інтересів, а залишення розділу «Прокуратура» не дозволить в майбутньому реформувати правоохоронну царину. Критики радять порівняти проект із конституціями інших країн. Та чи не запізнились вони зі своїми порадами? На це питання відповідь буде отримана вже у поточному році.

Чарівне слово юридичного бізнесу

Закінчення. Початок на стор. 1

Ірина МАРУШКО, партнер
ЮФ «Лавринович і Партнери»

Чи є якийсь елемент, який є незмінним, незалежно від розвитку технологій, кризових явищ в економіці або політиці? Чи це єдине слово, чи це ціла філософія?

В «Андерсені», де я працювала близько 4-х років, був колега, про якого казали, що він знає слово, – він умів встановлювати хороші відносини, приводив клієнтів та робив стрімку та яскраву кар'єру. Звичайно, мова не йшла про казкове магічне слово, на кшталт «рідікулюс» з книг про Гаррі Потера (заклинання проти привида, що перетворює його на смішну подобу).

Для мене таким чарівним словом є «довіра». Саме цього зараз не вистачає у відносинах держава – людина. Брак довіри до банківської та судової системи, до системи освіти. І цей перелік можна продовжувати. Не дивно, що тема довіри стає особливо гострою у періоди соціальних

потрясінь та нестабільності, у часи переходу на якісно нову історичну стадію.

«Як можна мати справу з людиною, якій не можна довіряти? Якщо у візку немає осі, як можна на ньому їздити?»

Конфуцій (Кун-Цзи)

Саме довіра є одним з основних елементів успішного юридичного бізнесу, бізнесу з надання професійних послуг, як у період кризових явищ у суспільстві, так і в період спокою чи зростання. Звичайно, ця тема актуалізується у часи змін, і тоді юридична фірма розуміє, чи є в неї ресурс пройти складний етап, і чи зможе вона скористатись новими обставинами собі на користь. Перед українським юридичним бізнесом з часів незалежності України постають періодично нові виклики, які з 2008 р. стають все більш жорсткими. Зменшені бюджети клієнтів на зовнішніх радників, більша частина роботи залишається в юридичних департаментах клієнтів, загострення конкуренції – хоч це знайомі для нас тенденції з 2008 р., вони набувають більших масштабів та не мають ознак послаблення. Щоправда, одночасно з'являються і нові можливості, ідентифікувати та осмислити які є новою задачею юридичного бізнесу. Розумні й активні змінюються та досягають успіху.

Довіра до юридичного радника – це джерело нових справ для юриста, нових цікавих проєктів, нових знань та досвіду. Це те, без чого юрист та юридична фірма як об'єднання професіоналів функціонувати не може. Для багатьох, хто обирає професію юриста, його професійна діяльність є невід'ємною і важливою частиною життя.

Що ж треба для виникнення довіри – більшої чи меншої, але достатньої аби отримати нового клієнта або нову справу? Перш за все, клієнт повинен мати впевненість у наявності в юриста або юридичної фірми тих якостей, які визначають особливості відносин юриста з клієнтом. Ці якості можуть бути різними, але, врешті решт, це професіоналізм, відповідальність, правильності підходів та інші. З одного боку, такі якості мають демонструватися юристом та юридичною фірмою, а з іншого боку, мають сприйматись клієнтом. Це двосторонній процес, скоріше рух назустріч одне одному. І в цьому русі юрист має бути проактивним.

Назустріч клієнту

У складних умовах сьогодення всі погоджуються з тим, що важливим є більше розуміння клієнтів та їх потреб і стратегічних планів. Це важливо, адже просто сервіс не задовольняє клієнта, клієнт в умовах кризи хоче бачити результат та нові можливості. Співпрацюючи з юридичною фірмою, клієнт бажає бачити не просто зовнішнього юридичного радника, який здатен провести угоду або розв'язати проблему, а радника, який має горизонт бачення ширший за традиційний для юриста, та який допоможе йому у розвитку бізнесу, зможе визначити нові можливості для виходу на нові регіональні ринки, розширення кола контрагентів, оптимізації процесів й диверсифікації бізнесу.

Якщо ділитися нашим досвідом, напрацьована база перевірених партнерів закордоном дозволила нам оперативно аналізувати та пропонувати нашим клієнтам нові підходи у міжнародній побудові їх бізнесу, включаючи питання інвес-

тицій, експорту, релокації бізнесу та інше. Для отримання додаткової інформації та формування майданчиків для її обміну ми провели низку закордонних заходів в рамках форуму Ukraine Just Business. У 2015 р. відкрили офіс у Відні, оскільки обсяг роботи в європейському напрямку збільшився, демонструючи правильність обраної стратегії.

Ці заходи дозволили більше дізнатися про потреби наших клієнтів, отримати контакти потенційних клієнтів, набути важливу інформацію щодо потреб закордонних ринків, особливостей ведення бізнесу на таких ринках, встановити контакти з іноземними компаніями та асоціаціями.

Одночасно з масштабними заходами, проводилися й закриті заходи, а також кропітка робота з ідентифікації конкретних потенційних справ, адже врешті-решт наша конкретна мета – це нові проєкти. Що передбачає така робота? Це активна співпраця з наявними клієнтами та пошук нових.

Якщо вести мову про роботу над отриманням контракту з новим клієнтом, поставте зараз собі просте запитання, наприклад: назвіть 5 потенційних клієнтів, з якими ви б хотіли познайомитися та встановити ділові відносини. Напишіть цей список. Ви зазначили назви компаній чи конкретних осіб у компаніях? Логічно, що пункти в такому переліку не мають обмежуватись брендами, а обов'язково мають містити прізвища та посади осіб, які працюють у компаніях, є носіями інформації про діяльність та плани компанії та можуть приймати рішення про залучення юридичного радника? Клієнт – це, насамперед, не компанія, а людина.

В політиці нашої компанії завжди заохочувалась участь не тільки партнерів у зустрічах та комунікаціях з клієнтом, але і юристів, включаючи юристів-початківців. Це дозволяло власним прикладом вчити юриста як проводити зустрічі з клієнтами: перші ознайомчі зустрічі, обговорення у процесі надання послуг, за результатами проведеного аналізу та інші. Надалі, після перших кризових явищ 2008 р., акцент на комунікацію з клієнтом посилювався і завданням було підтримувати комунікацію на всіх рівнях. Умовно ми для себе окреслили 3 рівні. Ці рівні, як правило, партнера, старшого юриста та юриста і відповідні представники клієнта. Основним завданням було і залишається підтримання комунікації задля декількох цілей – контроль поточного проекту, отримання завчасних сигналів про потенційні проекти, надання інформації клієнту, яка б дозволила йому позитивно оцінити перспективу роботи з нашою фірмою (ознайомлення з нашими новими продуктами та досягненнями, потенційними викликами, які можуть постати перед його бізнесом).

Внутрішні резерви фірми

Звичайно, робота над розвитком бізнесу вимагає багато часу та зусиль, вона вимагає великої роботи від партнерів, а також від інших професіоналів, від яких залежить розвиток фірми. Одним з джерел внутрішніх резервів зростання фірми, адаптації до нового середовища, відкриття ніш, так званих «блакитних океанів» є юристи фірми. Саме вони поруч з партнерами здатні компенсувати можливі негативні наслідки складного середовища, активувати свої резерви, які накопичувалися протягом попереднього періоду та які не були активно залучені раніше, та ставати зірками юридичного небосхилу.

Не дарма складовою професійної компетенції в нашій атестаційній формі зазначена орієнтація на зовнішню комунікацію та побудову взаємовигідних відносин з представниками зовнішнього клієнта. Наявність таких елементів в атестаційній формі, з одного боку, означає, що ми високо цінуємо його, оцінюємо рівень його розвитку у конкретного юриста, а з іншого боку, що ми заохочуємо та підтриму-

ємо юристів, які розвивають таку компетенцію.

Багатовимірність

Цікаво, але довіра не одновимірна, хоча на 3D принтері її не надрукуєш і прототип швидко не створиш. Довіра має якість розповсюджуватися за межі відносин суто двох осіб, залучених до комунікації, вона транслюється і на інших учасників, які безпосередньо не включені у взаємодію. Це розкриває великі можливості: уособленням клієнта поступово стає не тільки конкретна людина, а й компанія, що знижує ризик втрати клієнта, якщо ваш контакт змінює роботу. Навпаки, це створює передумови для зростання бази клієнтів. Така дифузія довіри поступово набуває масштабів і з часом охоплює певний сегмент ринку, коли клієнт рекомендує вас іншим гравцям свого ринку, які зіштовхуються зі схожими проблемами, а з часом адресують й інші питання.

На цьому етапі я близько підхожу до репутації юридичної фірми. Так, але я цілеспрямовано не говорю про неї, адже це інша категорія, і таке питання лежить за межами предмету цієї статті.

Довіра в одній галузі практики юридичної фірми або щодо конкретного партнера фірми розширюється та розповсюджується на інші практики цієї фірми – отримання проекту в іншому напрямку вимагає вже менше зусиль та часу. Це те, що називають cross-selling, а ця практика, у свою чергу, вже має низку переваг для юридичної фірми, включаючи те, що конкуренту складніше усунути фірму, яка надає широкий спектр послуг клієнту.

Довіра – це як мінімум пасок безпеки, який пом'якшує вплив різких змін зовнішнього середовища. Навіть більше, це драйвер, який дозволяє (особливо у часи кризи) залучити нові потужності, скористатися накопиченими резервами, обернути на свою користь незвідане середовище бізнесу та полюбити одвічну мінливість світу. Напевне, ті юридичні фірми, які можуть втримати сьогодні позиції на ринку або демонструвати розвиток, мали можливість це зробити завдяки великому резерву довіри з боку клієнтів, що був створений такими фірмами, їх партнерами та юристами.

ТОП-10 законодавчих нововведень 2016

Тетяна ПАШКОВСЬКА,
журналіст «Юридичної газети»

1.01.2016 р. традиційно вступає у силу низка нормативно-правових актів, котрі стосуються усіх сфер життя. Чи ефективно працюватимуть ці норми та чи покращать вони життя українців, – покаже час. А поки що розглянемо найактуальніші з них.

Перехідний період закінчився...

Крім того, варто зазначити, що з 1.01.2016 р., припиняється дія деяких положень Закону «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій» від 01.07.2015 №569-VIII. Так, закінчився перехідний період для доопрацювання або заміни існуючої касової техніки на таку, що забезпечує подання по електронних каналах зв'язку електронних копій розрахункових документів і фіскальних звітних чеків. У разі, якщо контрольна стрічка не надрукована або не створена в електронній формі на РРО, або виявлено спотворення даних про проведені розрахункові операції, інформація про які міститься на контрольній стрічці, створеній в електронній формі, – передбачена відповідальність у розмірі 10 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Мінімальне підвищення мінімальної зарплати

Перш за все, варто відзначити, що 25 грудня Верховна Рада України ухвалила Закон «Про Державний бюджет України на 2016 р.», який набув чинності 1.01.2016 р. Бюджет-2016 передбачає підвищення мінімальної зарплати: з 1 січня – 1378 грн, з 1 травня – 1450 грн, з 1 грудня – 1550 грн; у погодинному розмірі: з 1 січня – 8,29 грн, з 1 травня – 8,69 грн, з 1 грудня – 9,29 грн.

Згідно з документом, очікується, що до кінця 2016 р. курс національної валюти складе 24,4 грн за долар. За розрахунками Мінфіну, очікується відновлення реального ВВП на 2%, номінальний ВВП становитиме 2,262 трлн грн. При цьому інфляція прогнозується на рівні 12%.

Прожитковий мінімум на одну особу в розрахунку на місяць становитиме: з 1.01.2016 р. – 1330 грн, з 1 травня – 1399 грн, з 1 грудня – 1496 грн;

– для дітей віком до 6 років: з 1.01.2016 р. – 1167 грн, з 1 травня – 1228 грн, з 1 грудня – 1313 грн;

– дітей віком від 6 до 18 років: з 1.01.2016 р. – 1455 грн, з 1 травня – 1531 грн, з 1 грудня – 1637 грн;

– працездатних осіб: з 1.01.2016 р. – 1378 грн, з 1 травня – 1450 грн, з 1 грудня – 1550 грн;

– осіб, які втратили працездатність: з 1.01.2016 р. – 1074 грн, з 1 травня – 1130 грн, з 1 грудня – 1208 грн.

Дорогу електромобілям!

Законом України «Про внесення змін до Закону про Митний тариф України щодо ввізного мита на електромобілі» від 25.11.2015 №822-VIII встановлюється нульова ставка ввізного мита на транспортні засоби, оснащені виключно електричними двигунами. Таким чином створюються передумови для зниження ціни на електромобілі та збільшення їх на українському автомобільному ринку. Поряд з цим, з 1.01.2016 р. Україна закриває кордони для старих автомобілів. Відтепер заборонено ввезення автомобілів, які не відповідають екологічним вимогам стандарту Євро-5 (тобто старше 5-ти років). Варто зазначити, що вже з 2018 р. заборонять ввезення автомобілів нижче Євро-6 (2015-2016 р. випуску, тобто старші 3-х років). Для автомобілів, які не відповідають класу Євро-5, необхідно буде обов'язкове переобладнання двигуна.

Імпортний збір скасовано

Звісно, перед затвердженням Бюджету парламентом було ухвалено зміни до Податкового кодексу України. Так, Законом встановлюється ставка оподаткування у розмірі 18% на доходи фізичних осіб, для дивідендів – ставка в розмірі 5%.

Згідно з документом, від сплати податку на доходи фізичних осіб звільнені іпотечні кредити; знижений поріг річного доходу для III групи платників єдиного податку з 20 млн грн до 5 млн грн; для III групи спрощенців збільшена ставка ПДВ з 2% до 3% для платників ПДВ і з 4% до 5% для тих, хто не платить ПДВ; скасовано на 2016 р. застосування коефіцієнта індексації нормативної грошової оцінки землі для визначення бази оподаткування для платників єдиного податку IV групи; скасовано авансові платежі з податку на прибуток підприємств.

Крім того, з 1.01.2016 р. скасовано додатковий импортний збір, який був уведений на початку 2015 р. у зв'язку з різким погіршенням платіжного балансу України. Додатковим импортним збором за ставкою 10% оподатковувалися готові харчові продукти; продукти, жири та олії тваринного й рослинного походження; алкогольні та безалкогольні напої; тютюн та його замінники; оцет; живі тварини (товарні групи 1-24 за УКТЗЕД). Під 5% збір підпали всі інші товари за винятком «життєво важливих», до яких парламент відніс більшість енергоносіїв, а також деякі медикаменти.

Спрощена декларація

Для зручності фізичних осіб, з 1.01.2016 р. в Україні введена нова форма декларації про майновий стан і доходи населення. У новій декларації об'єднані звітність з податку на доходи фізичних осіб і військового збору. Для зменшення часу для заповнення декларації її обсяг зменшено з 2 аркушів до 1, а кількість доповнень – з 7 до 4. Крім того, доповнення тепер заповнюються тільки при отриманні доходів, які передбачають особливий розрахунок оподатковуваного доходу при отриманні доходів від 2-х і більше податкових агентів; отриманні іноземних доходів; визначенні оподатковуваного доходу від здійснення підприємницької та незалежної професійної діяльності.

Одним з нововведень також є те, що платник податків самостійно визначає свій статус: громадянин; особа, що провадить незалежну професійну діяльність; підприємець, який перебуває на загальній системі.

Безкоштовні сертифікати EUR.1

Задля максимального спрощення процедури видачі сертифікатів у найкоротший термін з одночасним посиленням відповідальності експортера за достовірність інформації, яка необхідна для визначення українського походження товару, з 1 січня на митниці будуть безкоштовно видавати сертифікати з перевезення товару EUR.1. Порядок заповнення та видачі митницею сертифіката з перевезення товару EUR.1 аналогічний тому, що діє в європейських країнах. Для спрощення процедури Державною фіскальною службою визначено 162 митних пости та відділи (сектори) митного оформлення, які максимально наближені до потенційних експортерів/виробників. На веб-порталі ДФС для експортерів оприлюднено детальну інформацію про місця розміщення підрозділів митниць, які здійснюватимуть видачу сертифікатів.

З метою отримання тарифних преференцій в країнах ЄС український експортер товару має змогу без оформлення сертифіката EUR.1 самостійно декларувати походження товарів на товаросупровідних документах без залучення митниці. Варто зазначити, що строк дії статусу схваленого експортера не обмежений у часі.

Спадщина по-новому

Відповідно до Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо деяких питань спадкування» від 20.10.2014 №1709-VII, з 1 січня українці можуть оформляти спадщину в сільських радах. Спрощена процедура оформлення спадщини та реєстрації прав спадкоємців стала можлива завдяки наданню відповідних повноважень місцевим органам самоврядування.

Законом також передбачено, що нерухомість, у випадках спадкування спадкоємцями першої та другої черги за законом і за правом представлення, не підлягає оцінці. Крім того, не потрібно оцінювати нерухомість у разі спадкування спадщини, яка оподатковується за нульовою ставкою податку.

Швидко, але дорого...

Також від початку року почала діяти нова редакція Закону «Про державну реєстрацію прав на нерухоме майно та їх обтяжень». Документом передбачено зміни до законодавчих актів, які регулюють питання проведення державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, спрямовані на спрощення відповідної процедури та врегулювання процедурних питань, пов'язаних з передачею відповідних повноважень органам місцевого самоврядування.

Відтепер суб'єктами реєстрації виступатимуть виконкоми місцевих рад, міські й районні адміністрації та державні реєстратори. В межах області оформити нерухомість зможе кожен фахівець у цій сфері, а в межах України – нотаріуси. При цьому закон дозволяє реєструвати об'єкти незавершеного будівництва та незавершені паї. Згідно з документом, скорочуються терміни оформлення нерухомості, але водночас підвищується ціна на такі процедури, яка обчислюватиметься мінімальними заробітними платами.

Партії фінансуватимуть з бюджету

Згідно з Законом України «Про внесення зміни до ст. 87 Бюджетного кодексу України» (який набрав чинності з 1.01.2016 р.), ч. 1 ст. 87 Бюджетного кодексу України доповнено п. 20-3 такого змісту: «державне фінансове забезпечення політичних партій у формах, визначених законом». До витрат, які здійснюватимуться з Держбюджету, належатимуть витрати на державне фінансування статутної діяльності політичних партій, непов'язаної з їх участю у виборах, а також на відшкодування витрат партій на передвиборну агітацію під час чергових і позачергових виборів нардепів. Поряд з цим, політичні партії зобов'язані надавати аудиторській фірмі звіти про майно, доходи, витрати та зобов'язання фінансового характеру.

Ремонт лічильників коштом комунальників!

Новий Закон «Про Метрологію та метрологічну діяльність», котрий набув чинності 1.01.2016 р., виключив усі двозначності, які дозволяли «креативним» комунальникам додатково брати 300-500 грн кожні 3 роки за повірку. Так, відповідно до п. 4 ст. 17 – плата за обслуговування лічильників вже включена в тариф, і додатково платити нічого не треба. «Періодична повірка, обслуговування та ремонт (у тому числі демонтаж, транспортування та монтаж) засобів вимірювальної техніки (результати вимірювань яких використовуються для здійснення розрахунків за спожиті для побутових потреб електричну й теплову енергію, газ і воду), що є власністю фізичних осіб, здійснюються коштом суб'єктів господарювання, що надають послуги з електро-, тепло-, газо- і водопостачання. Відповідальність за своєчасність проведення періодичної повірки, обслуговування та ремонту (у тому числі демонтаж, транспортування та монтаж) засобів вимірювальної техніки (результати вимірювань яких використовуються для здійснення розрахунків за спожиті електричну й теплову енергію, газ і воду), що є власністю фізичних осіб, покладаються на суб'єктів господарювання, що надають послуги з електро-, тепло-, газо- і водопостачання. Періодична повірка проводиться за рахунок тарифів на електро-, тепло-, газо- і водопостачання», – йдеться у статті.

Президент України сподівається на очищення національної судової системи

Катерина БЄЛЯЄВА,
журналіст «Юридичної газети»

14.01.2016 р. у будівлі Мистецького арсеналу в м. Києві відбулася прес-конференція Президента України Петра Порошенка. На захід були запрошені понад 200 представників національних та іноземних ЗМІ, які отримали змогу протягом тривалого часу ставити свої запитання Гаранту Конституції.

Як і годиться, зустріч розпочалася зі вступного слова очільника країни, під час якого він коротко охарактеризував події, що відбулися у минулому році. Окремий акцент був зроблений на тому, що до цього часу на території України триває воєнний конфлікт, який стоїть на заваді повноцінного розвитку держави. Попри це, підкреслив Президент, протягом минулого року були проведені численні реформи.

Що ж до самого конфлікту, то його вирішення в цьому році стане пріоритетним напрямом у роботі Гаранта. Також Президент намагатиметься ініціювати початок процесу деокупації півострову Крим, для чого має намір заручитись іноземною підтримкою. Зміни очікують і на військовослужбовців-контрактників. Сума їхнього щомісячного забезпечення перевищить 7 тис. грн. Це, на переконання П. Порошенка, дозволить підвищити престиж контрактної армії. Втім, не відмовиться Україна і від призову,

адже, як зазначив президент, кожен 20-річний хлопець має отримати належну військову підготовку.

Від іноземців, окрім дипломатичної співпраці та остаточного відкриття кордонів Старого Світу для українців, Гарант очікує й суттєвих інвестиційних вливань. Вони не лише стануть підтримкою для національної економіки, а й сприятимуть боротьбі з корупцією у межах держави. Цього-річ на повну силу повинні запрацювати антикорупційні органи, створені у минулому році, що також підвищить бізнесову привабливість країни.

Також до числа основних пріоритетів 2016 р. увійде й реформування судової системи. Основним завданням у цій частині є очищення царини від недобросовісних служителів Феміди. Президент висловив жаль з приводу того, що Венеціанська комісія розкритикувала ініціативу тотального звільнення законників і запевнив, що очищення відбуватиметься індивідуально. Великі надії у цьому процесі він покладає на прийняття змін до Конституції України у частині правосуддя. Нагадаємо, зараз відповідний законопроект знаходиться на розгляді Конституційного Суду України. Цим документом визначаються нові вимоги до охочих отримати судову мантию та до тих, хто вже здійснює правосуддя. Як зазначив Президент, конституційні зміни стануть основою для трансформації національного судочинства відповідно до світових стандартів.

ID-картки замість паспортів: видача стартувала!

Тетяна ПАШКОВСЬКА,
журналіст «Юридичної газети»

З 11.01.2016 р. Державна міграційна служба України розпочала запровадження паспорта громадянина України у вигляді пластикової ID-картки. Наразі такі картки будуть видаватися громадянам, які досягли 16-річного віку та оформлюють паспорт громадянина України вперше. Важливо, що процедура оформлення відбуватиметься абсолютно безкоштовно. Для проведення процедури заміни старих паспортів у формі книжечок на ID-картки необхідно, аби Верховна Рада ухвалила урядовий законопроект №3224 «Про внесення змін до деяких законів України щодо документів, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус». Після ухвалення Верховною Радою законопроекту №3224 міграційна служба зможе оформлювати паспорт громадянина України всім громадянам. Про це зазначив голова Державної міграційної служби України Максим Соколюк під час прес-конференції, присвяченій цій тематиці, висловивши сподівання, що цей закон парламент прийме вже наприкінці січня чи на початку лютого поточного року.

Як це працює?

Для оформлення першого паспорта громадянина України по досягненню особою 16-річного віку необхідно звернутися до підрозділу ДМС за місцем проживання та надати свідоцтво про народження. У разі оформлення ID-картки (за наявності технічної можливості) фотографії надавати не потрібно, оскільки процес фотографування відбуватиметься безпосередньо в органах ДМС та абсолютно безкоштовно. Для оформлення паспорта необхідно подати лише свідоцтво про народження. Також бажано надати ксерокопії паспортів батьків (це сприятиме у роботі підрозділу ДМС та пришвидшить процедуру оформлення), втім ця процедура не є обов'язковою.

«Міграційна служба має понад 600 підрозділів по всій Україні. Ми розподілили закуплене обладнання рівномірно по всій території, аби громадяни не мали незручностей під час оформлення. На сьогодні близько 800 робочих станцій у 330 підрозділах міграційної служби по всій країні оснащені цим обладнанням. У підрозділах, де такого обладнання немає, громадянам тимчасово будуть видаватися паспорти старого зразка

(книжечка). Громадянам, які звертаються для оформлення паспорта громадянина України не вперше (наприклад, у зв'язку зі втратою або псуванням), також до прийняття законопроекту №3224 будуть видаватися паспорти старого зразка», – наголошує очільник ДМС.

Якісна система захисту

Запровадження ID-картки у поєднанні з запровадженням ідентифікації на основі ЄДДР значно посилить безпеку суспільства у сфері документування. Так, за словами Максима Соколюка, новий документ, котрий видаватиметься громадянам України замість паспорта громадянина України (книжечки), є більш

Разом із запровадженням ID-карток, міграційна служба здійснюватиме наповнення Єдиного державного демографічного реєстру – електронної бази даних, на основі якої відбуватиметься ідентифікація осіб.

Як свідчить досвід європейських країн, процес отримання громадянами ID-карток триває в середньому 4-5 років. Протягом 2016 р. міграційна служба розраховує видати понад 2 млн документів нового зразка.

Максим Соколюк також наголошує на тому, що наразі обов'язкової заміни паспорта громадянина України на документ нового зразка не передбачено, тож українцям немає сенсу поспішати з отриманням ID-картки.

кількість оформлених документів дозволила виявити низку недоліків з оформленням. На гарячу лінію ДМС України протягом дня надходили зауваження громадян щодо роботи окремих підрозділів ДМС.

Зокрема, у деяких підрозділах громадянам пропонували надати документи, які не потрібні: довідки з ЖЕКу, ідентифікаційні номери батьків тощо. В одному з підрозділів навіть вимагали фотографії, хоча сама процедура оформлення документа передбачає фотографування особи у підрозділі ДМС безкоштовно. Приносити з собою фотографії для оформлення паспорта у формі картки не потрібно. Це дозволяє громадянам зекономити від 30 до

Таки є недоліки...

З метою забезпечення якості та ефективності практичної підготовки працівників до процесу оформлення та видачі громадянам нових паспортів у формі ID-карток у регіональних управліннях Державної міграційної служби України відбулися наукові семінари та практикуми, стажування працівників на відповідному обладнанні, видано індивідуальні паролі доступу до системи.

Як йдеться на офіційному веб-сайті ДМС, 11 січня до підрозділів міграційної служби звернулося близько сотні громадян, однак навіть така

100 грн, які раніше витрачалися на оплату послуг фотоательє.

Максим Соколюк підкреслює, що міграційна служба розпочинає глибоку реформу, а тому усвідомлює, що у перші місяці можливі помилки. Саме тому, для отримання зворотного зв'язку, було створено представництво ДМС у соціальній мережі Facebook, забезпечено можливість спілкування з центральним апаратом та територіальними органами за допомогою Skype, а також створено спеціальну електронну скриньку (rd@dmsu.gov.ua) для пропозицій громадян щодо покращення роботи територіальних підрозділів.

Стабільні юридичні реалії

Закінчення. Початок на стор. 1

Христина ВЕНГРИНЯК, головний редактор «Юридичної газети»

За прогнозами юристів, у 2016 р. частка українських фірм на вітчизняному ринку зросте. Можливі зміни в позиціях тих чи інших гравців, пов'язаних з переходом команд. Це тенденція створення нових спеціалізованих фірм, які фокусуються на

одній чи декількох практиках, тобто які не пропонують повний спектр послуг, але намагаються надавати послуги в рамках своєї ключової компетенції.

Разом з цим, на ринку продовжують з'являтися нові юридичні фірми. Якщо раніше для того, щоб успішно конкурувати юридичні компанії укрупнювалися, то зараз можна спостерігати протилежний тренд – поява нових юридичних стартапів, зокрема у практиці вирішення спорів.

У сьогоднішній ситуації перед юридичними фірмами стоїть завдання не просто знайти нових клієнтів, а зберегти тих, які вже у них є. Задля цього юристи вимушені дуже багато уваги приділяти відносинам з наявними клієнтами, пропонувати їм безоплатні бонуси, щоб проявити лояльність.

Молоді юридичні фірми в 2015 р. багато зусиль та коштів витрачали на маркетинг. У цьому році подібна тенденція продовжується. Таким чи-

ном витрачається багато зусиль та часу на розвиток бізнесу.

Варто відзначити, що ситуація на українському ринку юридичних послуг здебільшого стабілізувалась. Проте продовження інфляційних процесів та несприятливої економічної ситуації в країні не викликає оптимізму. Адже ситуація з бізнесом в країні прямо відбивається на ринку юридичних послуг. Наразі необхідно запастися оптимізмом та спокоєм, адже нині ніякого прогресу не спостерігається.

Юридична Газета

ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ЩОТИЖНЕВЕ ПРОФЕСІЙНЕ ЮРИДИЧНЕ ВИДАННЯ

Передплачуйте друковану версію «Юридичної газети» на www.yur-gazeta.com

- ☒ Авторські аналітичні матеріали від провідних юристів: ексклюзивні та актуальні
- ☒ Видання 2 в 1: Сфери практики та актуальна інформація
- ☒ Інтерв'ю з лідерами професії

www.yur-gazeta.com

Затверджено Положення про Державну службу геології та надр України

Затверджено Положення про Державну службу геології та надр України. Відповідну постанову Кабінету Міністрів №1174 прийнято 30.12.2015 р.

Державна служба геології та надр України (Держгеонадра) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра екології та природних ресурсів і який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Держгеонадра є юридичною особою публічного права, має печатку з зображенням Державного Герба України та своїм найменуванням, власні бланки, рахунки в органах Казначейства.

Відповідно до Положення, основними завданнями Держгеонадра є реалізація державної політики у сфері геологічного вивчення й раціонального використання надр, а також внесення на розгляд Міністра екології та природних ресурсів пропозицій щодо забезпечення формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

логічного вивчення та раціонального використання надр.

Держгеонадра здійснює свої повноваження безпосередньо та через утворені в установленому порядку територіальні органи. Держгеонадра очолює Голова, який призначається на посаду та звільняється з посади Кабінетом Міністрів України за поданням Прем'єр-міністра України, внесеним на підставі пропозицій Міністра екології та природних ресурсів.

Для підготовки рекомендацій щодо виконання покладених на Держгеонадра завдань у Службі може утворюватися колегія. Рішення колегії можуть бути реалізовані шляхом видання відповідного наказу Держгеонадра.

Гранична чисельність державних службовців та працівників Держгеонадра затверджується Кабінетом Міністрів України. Структуру апарату Держгеонадра затверджує Голова Служби за погодженням з Міністром екології та природних ресурсів. Штатний розпис та кошторис апарату Держгеонадра затверджує його Голова за погодженням з Міністром.

Щодо спорів про грошову компенсацію за частку в спільному майні

Випадки, коли співвласник майна бажає позбутися належної йому частки в спільному майні, шляхом отримання від інших співвласників компенсації вартості належної йому частки та визнання за останніми права власності на все майно, регулюються ст. 364 ЦК України.

Такий висновок зробив Верховний Суд України на засіданні Судової палати у цивільних справах 13.01.2016 р., розглянувши справу №6-2925цс15, де предметом був спір про присудження співвласнику грошової компенсації за частку у спільному майні.

Як зазначено у висновку, положення ст. 365 ЦК України регулюють випадки, коли позивач – співвласник майна, домагається позбавлення права власності на частку майна інших співвласників – відповідачів у справі.

З урахуванням закріплених у п. 6 ст. 3 ЦК України засад справедливості, добросовісності та розумності, що спонукають суд при вирішенні спору до врахування

інтересів обох сторін. При розгляді справ, у яких заявляються вимоги одного зі співвласників про припинення його права на частку у спільному майні, шляхом отримання від інших співвласників грошової компенсації вартості його частки, виділення якої є неможливим, суди мають встановити наступне:

- чи дійсно є неможливим виділення належної позивачу частки в натурі або чи не допускається таке виділення згідно з законом;
- чи користуються спільним майном інші співвласники – відповідачі у справі;
- чи сплачується іншими співвласниками, які володіють та користуються майном, матеріальна компенсація позивачу за таке володіння та користування, відповідно до ч. 3 ст. 358 ЦК України;
- чи спроможні інші співвласники виплатити позивачу компенсацію в рахунок визнання за ними права власності на спільне майно та чи не буде це для них надмірним тягарем.

Тимчасово обмежено доступ до «Електронного кабінету платника податку»

Державна фіскальна служба України проводить планові технічні роботи, що може призвести до тимчасового обмеження доступу до «Електронного кабінету платника податку».

Такі дії здійснюються задля забезпечення належної якості електронних сервісів та ефективного адміністрування податків, зборів,

платежів з використанням засобів інформаційно-телекомунікаційних систем.

З метою забезпечення вчасного подання звітності Державна фіскальна служба України звертається з проханням надсилати звітність на адресу «Єдиного вікна подання електронної звітності»: zvut@sta.gov.ua.

ВСУ зробив правовий висновок щодо оскарження дій державних виконавців

У разі оскарження рішень, дій чи бездіяльності державного виконавця щодо виконання рішення суду, ухваленого за правилами ЦПК України 1963 р., а також у разі оскарження рішень, дій чи бездіяльності державного виконавця особами, які не є учасниками виконавчого провадження, така скарга підлягає розгляду щодо ст. 181 КАС України.

Такого висновку дійшов Верховний Суд України на засіданні Судової палати у цивільних справах

13.01.2016 р., розглянувши справу №6-2850цс15, предметом якої була скарга на дії державного виконавця.

У випадку оскарження сторонами виконавчого провадження рішень, дій чи бездіяльності державного виконавця щодо виконання рішення суду, ухваленого за правилами ЦПК України, прийнятого 18.03.2004 р., розгляд таких скарг здійснюється за правилами цивільного судочинства судом, який видав виконавчий документ.

НАБУ пропонує зайняти вакантні посади

Оголошено конкурс на заміщення вакантних посад у Національному антикорупційному бюро України. Про це сьогодні зазначив у своєму Розпорядженні Директор НАБУ.

Зокрема, пропонується зайняти такі посади:

- оперативний працівник інженерно-технічного відділу Оперативно-технічного управління;
- старший оперативний працівник інженерно-технічного відділу (інженер-технік) Оперативно-технічного управління;
- оперативний працівник відділу спеціальних об'єктових заходів Оперативно-технічного управління;
- старший оперативний працівник відділу оперативно-технічних заходів Оперативно-технічного управління;
- оперативний працівник відділу оперативно-технічних заходів Оперативно-технічного управління;
- оперативний працівник відділу візуального спостереження

Оперативно-технічного управління;

- старший оперативний працівник відділу візуального спостереження Оперативно-технічного управління;
- оперативний працівник відділу мобільних операцій Оперативно-технічного управління;
- оперативний працівник відділу проведення установчих заходів Оперативно-технічного управління;
- оперативний працівник аналітичного відділу (з питань матеріально-технічного забезпечення) Оперативно-технічного управління.

Особи, які бажають взяти участь у конкурсі, повинні надіслати документи за адресою 03035, м. Київ, вул. Сурикова, 3, Національне антикорупційне бюро України, з позначенням на конверті «НАБУ» та посади, яку бажає зайняти особа, із зазначеного переліку, протягом 10 календарних днів з дня оприлюднення цього оголошення на офіційному веб-сайті НАБУ.

Децентралізовані відділення CAS та Палати ad hoc

Анна БОРДЮГОВА, адвокат, к.ю.н., спеціаліст по спортивному праву

Продовжуючи попередню статтю про історію утворення цього суду, слід додати наступне. У 1996 р. ICAS заснувала два постійно діючих децентралізованих офіси CAS: перший – у Сіднеї, Австралія, другий – у Денвері, США. У грудні 1999 р. офіс у Денвері був передислокований у Нью-Йорк. Ці офіси підпорядковані центральному у Лозанні, проте уповноважені на ведення процедур на рівні з центральним офісом та мають власні канцелярії. Створення таких офісів допомогло спростити доступ до послуг CAS спортсменам та спортивним організаціям з країн Океанії та Північної Америки й розвантажило центральний офіс.

Також у 1996 р. ICAS вперше створив палату ad hoc з метою вирішення спорів, що виникають під час проведення Олімпійських Ігор, в Атланті, США. Ця Палата складалася з 2-х співпрезидентів та 12-ти арбітрів, які знаходилися у місці проведення Олімпіади протягом усієї тривалості Ігор. Для забезпечення доступу до цієї Палати всім учасникам Ігор (спортсменам, офіційним особам, тренерам, федераціям тощо) була також розроблена спеціальна процедура – Регламент вирішення спорів, що виникають під час Олімпійських Ігор, яка є простою, гнучкою та безкоштовною. Під час Олімпійських Ігор в Атланті у 1996 р. Палата ad hoc розглянула 6 справ.

Від 1996 р. палати ad hoc створюються на кожні Олімпійські Ігри – зимові та літні. Окрім того, вони створюються при проведенні великих змагань – Ігор співдружності (з 1998 р.), Кубків Світу ФІФА (з 2006 р.), Чемпіонатів Європи УЄФА (з 2000 р.).

Ідея створення палат ad hoc на час великих змагань здобула велику підтримку та зробила CAS знаним серед спортсменів та спортивних організацій і медіа по всьому світі.

Отже, історія діяльності Міжнародного Арбітражного суду станом на 2015 р. є такою:

- 1981:** Утворення спеціалізованої інституції з розгляду спорів спортивного характеру за задумом Президента МОК Хуана Антоніо Самаранча;
- 1983:** Ухвалення Статуту CAS 86-ю Сесією МОК у Нью-Делі у березні;
- 1984:** 30 червня вважається офіційною датою початку функціонування CAS;
- 1986:** На розгляд CAS подана перша справа;
- 1987:** CAS виніс перше рішення;
- 1991:** CAS опублікував Керівництво з арбітражу, яке містить приклади типових арбітражних застережень; вперше типове арбітражне застереження було імплементоване до статуту Міжнародної кінної федерації (FEI);
- 1993:** 15 березня опубліковано рішення Верховного федерального суду Швейцарії, яким CAS визнано повноцінним арбітражним судом, проте було розкритиковано його повну залежність від МОК; у вересні в Лозанні CAS організував міжнародну конференцію «Право та спорт» з метою реформувати структуру CAS та гарантувати його незалежність;
- 1994:** 22 червня укладено Паризьку угоду, якою створено Міжнародну Раду з питань спортивного арбітражу (ICAS), яка стала вищим органом управління CAS; 22 листопада ухвалено першу редакцію Кодексу спортивного арбітражу, яким затверджено нову реформовану структуру CAS, у тому числі утворення ICAS та 2-х арбітражних палат – першої та апеляційної інстанції;
- 1996:** ICAS створено 2 децентралізованих офіси CAS – у Сіднеї та Денвері, які є адміністративними відділеннями центрального офісу у Лозанні; ICAS створює першу палату ad hoc, метою якої є врегулювання спорів в останній інстанції протягом 24 годин під час Олімпійських Ігор в Атланті. З цього часу для кожних Олімпійських ігор створюється палата ad hoc;
- 1998:** Створено палату ad hoc на Іграх Співдружності у Куала Лумпурі та для Олімпійських зимових Ігор у Нагано; випущено перший Збірник рішень CAS за 1986–1998 рр.;
- 1999:** Децентралізоване відділення CAS у Денвері переїхало до

Нью-Йорку; у Кодекс спортивного арбітражу внесено зміни та запроваджено процедуру медіації;

- 2000:** Створено палати ad hoc для Чемпіонату Європи з футболу в Бельгії й Нідерландах та Олімпійських Ігор у Сіднеї;
- 2002:** Створено палати ad hoc для Олімпійських Ігор у Солт Лейк Сіті та Ігор співдружності в Манчестері; юрисдикцію CAS визнала ФІФА;
- 2003:** Верховним федеральним судом Швейцарії визнано незалежність CAS під час розгляду апеляції на рішення CAS, поданої російськими лижницями Ларисою Лазутиною та Ольгою Даниловою, яким їх було дискваліфіковано з Олімпійських Ігор у Солт Лейк Сіті. Проаналізувавши структуру ICAS та CAS Верховний суд визнав незалежність CAS від МОК або будь-якої іншої особи, яка використовує його послуги (рішення від 27.05.2003 р. (first civil Court, TF, Lazutina et Danilova v. International Olympic Committee (IOC), International Skiing Federation (FIS) and Court of Arbitration for Sport (CAS)); ВАДА визнає CAS судом останньої інстанції шляхом внесення відповідного положення до Антидопінгового кодексу;
- 2004:** Оновлено Кодекс спортивного арбітражу; створено палати ad hoc для Чемпіонату Європи з футболу в Португалії та Олімпійських Ігор в Афінах; випущено Збірник рішень CAS за 2001–2003 рр.;
- 2005:** Офіс CAS відкрито у теперішній будівлі за адресою Ch teau de B thusy, в Лозанні;
- 2006:** Створено палати ad hoc для Олімпійських Ігор у Турині та Ігор Співдружності в Мельбурні, для Кубку світу ФІФА – в Німеччині;
- 2008:** Зареєстровано рекордну для CAS кількість проваджень – 318; створено палату ad hoc для Олімпійських Ігор у Пекіні;
- 2010:** У листопаді президентом ICAS та CAS обрано пана Коатса; створено палати ad hoc для Олімпійських Ігор у Ванкувері та Кубку світу ФІФА в ПАР; внесено зміни до Кодексу спортивного арбітражу;
- 2012:** Створено палату ad hoc для Олімпійських Ігор у Лондоні; внесено зміни до Кодексу спортивного арбітражу;
- 2014:** Створено палату ad hoc для Олімпійських Ігор у Сочі та Кубку світу ФІФА в Бразилії.

Види спорів, які розглядає CAS

CAS бере спір на розгляд тільки у випадку наявності письмової угоди між сторонами щодо розгляду такого спору CAS (арбітражна угода як окремий документ або арбітражне застереження в договорі, регламенті чи статуті спортивної федерації тощо). Ст. R27 Кодексу спортивного арбітражу визначає, що CAS має юрисдикцію виключно щодо спорів, дотичних до спорту. Такими є спори комерційні та дисциплінарні. Кожен з цих видів можна підрозділити на підвиди, залежно від предмета спору.

Комерційні спори включають спори щодо виконання контрактів (спонсорських, продажу прав на трансляцію спортивних заходів, трансфери спортсменів), щодо правовідносин між спортсменами та агентами, клубами, тренерами (трудова угода, агентські, трансферні, орендні), щодо платежів за виховання спортсменів тощо. Також сюди належать спори щодо цивільної відповідальності (у разі травмування спортсмена під час змагань, нанесення шкоди майну спортивної споруди вболівальниками клубу або національної асоціації (у командних видах спорту)). Як правило, у таких справах CAS виступає судом виключної інстанції, хоча відповідно до ст. R47, за наявності відповідної угоди, CAS може діяти в якості апеляційної інстанції при оскарженні рішення, прийнятого ним же у першій інстанції. Така практика розвинулась та поширилась з Австралії, де справи про допінг та спори щодо виступу за команди спершу розглядалися місцевим відділенням CAS у першій інстанції, з подальшою можливістю оскарження до «міжнародного» відділення CAS у Лозанні. На сьогодні положення ст. R47 (2), відповідно до якого «апеляція може бути подана в CAS на рішення, ухвалене CAS в першій інстанції» відіграє важливу роль, оскільки дозволяє сторонам справ щодо допінгу з США оскаржувати у CAS рішення, ухвалені «Північно-Американським CAS», який діє під егідою Американської арбітражної асоціації.

Дисциплінарні спори, більшість з яких стосується питань допінгу та «match fixing», становлять другу групу спорів, які розглядає CAS, як правило, в апеляційній та останній інстанції, переглядаючи рішення квазіарбітражних органів спортивних організацій. Сюди ж належать спори щодо допуску до змагань, порушення правил змагань, нападів на спортивних суддів (рефері) чи інших офіційних осіб змагань, порушення правил спортивної етики.

Правові аспекти просування лікарських засобів

Марина БАЗИК,
юрист АО «Глобал Адвокат»
(Аудиторсько-консалтингова
Корпорація «Глобал Консалтинг»)

На сьогодні реклама лікарських засобів в аптечних закладах є досить актуальною. І це не дивно, адже фармацевтичний ринок характеризується жорсткою конкуренцією, тому для просування на ринку продукції та забезпечення її конкурентоспроможності недостатньо лише виробляти й реалізувати товар. Фармацевтичним компаніям доводиться привертати увагу покупців шляхом просування лікарських засобів в аптечних мережах, що тягне за собою укладення договору з аптечними мережами «про надання маркетингових послуг» з метою просування свого лікарського засобу в аптечній мережі безпосередньо споживачу. Досить часто виникає ситуація, коли при укладенні такого договору, виникає проблема щодо розмежування маркетингових послуг від роздрібною торгівлі.

Яскравим прикладом того стали підсумки дослідження Антимонопольного комітету України на фармацевтичному ринку в 2014–2015 рр. Зокрема, АМК України зробив висновок, що маркетингові угоди використовуються аптечними мережами як інструмент отримання додаткового прибутку від своєї основної діяльності.

Відповідно до пп. 108 п. 14.1. ст. 14 Податкового кодексу України від 02.12.2010 №2755-VI під маркетинговими послугами розуміються послуги, що забезпечують функціонування діяльності платника податків у сфері вивчення ринку, стимулювання збуту продукції (робіт, послуг), політики цін, організації та управління руху продукції (робіт, послуг) до споживача та післяпродажного обслуговування споживача в межах господарської діяльності такого платника податків. Зокрема, до маркетингових послуг належать:

1. Послуги з розміщення продукції виробника/імпортера в місцях продажу;
2. Послуги з вивчення, дослідження та аналізу споживчого попиту;
3. Внесення продукції (робіт, послуг) виробника/імпортера до інформаційних баз продажу;
4. Послуги зі збору та розповсюдження інформації про продукцію (роботи, послуги).

В Наказі Державної податкової служби України «Про затвердження Узагальнюючої податкової консультації щодо віднесення витрат на оплату маркетингових та рекламних послуг до складу витрат» від 15.02.2012 №123 було виділено мерчандайзинг як один із видів маркетингу, що сприяє інтенсивному просуванню товарів у роздрібній торгівлі без активної участі спеціального персоналу. До цього виду маркетингу належать наступні послуги: вдале розміщення товарів у торговому залі; оригінальне оформлення прилавків та вітрин; організація презентацій з роздачею сувенірів; надання знижок та пільг.

Також при укладенні договорів про надання маркетингових послуг слід враховувати положення ст. 21 Закону України «Про рекламу» від 11.07.2003 №1121-IV, адже вона містить заборони щодо реклами рецептурних лікарських засобів та лікарських засобів, внесених до переліку заборонених до рекламування, які відпускаються без рецепта. Такий перелік затверджено Наказом Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Переліку лікарських засобів, заборонених до рекламування, які відпускаються без рецепта» від 06.11.2012 №876. Цей перелік сформувано відповідно до критеріїв, затверджених Наказом Міністерства охорони здоров'я України «Про деякі питання заборони рекламування лікарських засобів» 06.06.2012 №422. Зокрема, лікарський засіб може потрапити до цього списку за наявністю однієї з наступних умов:

- лікарський засіб містить наркотичні засоби, психотропні речовини та прекурсори;
- застосування лікарського засобу може викликати синдром звикання, що зазначено в інструкції для медичного застосування, крім лікарських засобів для зовнішнього (місцевого) застосування;
- лікарський засіб застосовується виключно для лікування жінок у період вагітності та годування груддю;
- лікарський засіб застосовується виключно для лікування дітей до 12 років;
- лікарський засіб використовується для лікування туберкульозу, венеричних захворювань, ВІЛ/СНІДу,

особливо небезпечних інфекційних хвороб, хронічного безсоння, раку та інших пухлинних захворювань, діабету, імпотенції (еректильної дисфункції), ожиріння.

Відтак, при укладанні договорів про надання маркетингових послуг рецептурних або лікарських засобів, заборонених до рекламування, які відпускаються без рецепта, слід розуміти наступне. Згідно зі ст. 1 Закону України «Про рекламу», реклама – це будь-яка інформація про особу чи товар, розповсюджена в будь-якій формі та в будь-який спосіб, призначена сформувати або підтримати обізнаність споживачів реклами та їх інтерес щодо таких особи чи товару. При цьому в абз. 18 вказаної статті говориться, що споживачі реклами – це невизначене коло осіб, на яких спрямована реклама. Тобто рекламою є інформація, а не сам товар. При цьому інформація, розміщена на товарі, не є рекламою.

Чинне законодавство не містить заборони розміщення лікарських засобів на вітринах аптек. Так, згідно з пп. 3.5.5 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової, роздрібною торгівлі лікарськими засобами, затверджених наказом МОЗ від 31.10.2011 №723, у залі обслуговування населення, на вітринах, у скляних та відкритих шафах тощо дозволяється розміщувати лікарські засоби, що відпускаються без рецепта. В окремих шафах (до яких немає доступу споживачів) зберігаються лікарські засоби, що відпускаються за рецептом лікаря, з обов'язковою позначкою «Відпуск за рецептом лікаря». Супутні товари розміщуються на вітринах, в шафах, окремо від лікарських засобів. Забороняється реклама (в будь-якій формі) рецептурних лікарських засобів. Відповідно до ч. 3 ст. 26 Закону України «Про лікарські засоби», інформація про лікарські засоби включає: назву, характеристику, лікувальні властивості, можливу побічну дію і публікується у виданнях, призначених для медичних та фармацевтичних працівників, а також у матеріалах, що розповсюджуються на спеціалізованих семінарах, конференціях, симпозіумах з медичної тематики.

Аналізуючи зазначені нормативні акти, можна дійти висновку, що укладання договорів про надання маркетингових послуг щодо рецептурних лікарських засобів є недоречним.

Відповідно до Ліцензійних умов, провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової торгівлі лікарськими засобами, затверджених наказом Мі-

ністерства охорони здоров'я України від 31.10.2011 №723 та зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 07.12.2011 за №1420/20158 (далі – *Ліцензійні умови*), роздрібною торгівлю лікарськими засобами – це діяльність з придбання, зберігання та продажу готових лікарських засобів через аптеку та її структурні підрозділи (у тому числі ліків, виготовлених (вироблених) в умовах аптеки) безпосередньо громадянам для їх особистого споживання, закладам охорони здоров'я (крім аптечних закладів), а також підприємствам, установам та організаціям без права їх подальшого перепродажу.

Таким чином, основними ознаками роздрібною торгівлі лікарськими засобами є:

1. Придбання лікарських засобів – це безпосередня їх закупівля Аптечними закладами у виробників або поставальників;

2. Зберігання лікарських засобів – це забезпечення належної охорони Аптечними закладами лікарських засобів відповідно до Ліцензійних умов;

3. Продаж готових лікарських засобів – це оплата передача таких готових лікарських засобів через Аптечні заклади (у тому числі ліків, виготовлених (вироблених) в умовах аптеки) безпосередньо громадянам для їх особистого споживання, закладам охорони здоров'я (крім аптечних закладів), а також підприємствам, установам та організаціям без права їх подальшого перепродажу.

Підсумовуючи, можна зробити висновок, що роздрібною торгівлю лікарськими засобами – це діяльність аптечного закладу, пов'язана з придбанням, зберіганням та продажем лікарських засобів. Продаж лікарських засобів слід відмежовувати від послуг з розміщення продукції у місцях продажу та послуг зі збору й розповсюдження інформації про продукцію, адже продаж лікарських засобів – це лише їх оплата передача, в той час як маркетинг лікарських засобів включає в себе низку дій, пов'язаних зі стимулюванням попиту на них, у тому числі й вдале розміщення продукції на прилавках.

Варто зазначити, що питання щодо просування лікарських засобів в аптечних закладах є неврегульованим. Тож, на мою думку, було б доречно розробити правила надання маркетингових послуг аптечними мережами та врегулювати наступні питання: поняття мерчандайзингу лікарських засобів та переліку послуг, які можуть надаватись аптечними мережами в рамках договорів про надання маркетингових послуг з метою відмежування таких послуг від роздрібною торгівлі.

Нова податкова реформа

Анастасія ГУРСЬКА, адвокат,
партнер АО «Клочков та партнери»

KLOCHKOV
& PARTNERS

АДВОКАТСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ

Вже традиційно перед Новим роком законотворці підносять платникам податків «подарунки» у формі зміни до податкового законодавства.

24.12.2015 р. було прийнято в першому читанні проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких

законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2016 р.», а 31.12.2015 р. повернуто за підписом від Президента України та офіційно опубліковано.

Які ж зміни введено до податкового законодавства з 01.01.2015 р.?

1. Вдосконалення регулювання відносин щодо сплати акцизного збору

Так, введено нові поняття «акцизний склад», «підакцизні товари», «акцизна накладна». Для регулювання питань сплати акцизного збору на підакцизні товари (алкогольні, тютюнові вироби, пальне) буде вестися Єдиний реєстр акцизних накладних, в якому фактично здійснюється облік усіх операцій з підакцизними товарами.

З 01.10.2016 р. платниками акцизного збору є і суб'єкти господарювання, які реалізують пальне.

2. Зміни, що стосуються платників ПДВ

Виключено підставу для анулювання реєстрації платника податків у разі, якщо в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців наявний запис про відсутність юридичної особи або фізичної особи за її місцезнаходженням (місцем проживання) або запис про відсутність підтвердження відомостей про юридичну особу.

Вводиться Реєстр заяв про повернення суми бюджетного відшкодування, в якому буде міститися інформація про заявника, суму бюджетного відшкодування, інформація про висновок податкового органу, дату узгодження бюджетного відшкодування чи дату податково-

го повідомлення-рішення по неузгодженому відшкодуванню.

Повернення узгоджених сум бюджетного відшкодування платникам податків буде здійснюватися у хронологічному порядку, залежно від дати внесення до реєстру заяв про повернення суми бюджетного відшкодування. Окрім того, дані про бюджетне відшкодування є відкритими та публікуватимуться на офіційному сайті ДФС України.

Отримати ж відшкодування ПДВ суб'єкти господарювання зможуть лише після проходження камеральної перевірки та узгодження суми відшкодування з податковим органом.

Разом з цим, податкові органи матимуть право провести документальну перевірку платників ПДВ у випадку, якщо розрахунок суми бюджетного відшкодування було зроблено за рахунок від'ємного значення, сформованого за операціями за періоди до 1.08.2015 р., що не підтверджені документальними перевітками або за операціями з придбання товарів/послуг у платників податку, що використовували спеціальний режим оподаткування (у сфері сільського та лісового господарства, а також рибальства) за період до 1.01.2016 р.

Позитивним моментом є і те, що змінами передбачено строки щодо виплат бюджетного відшкодування з ПДВ. Так, податковий орган після закінчення перевірки протягом 5-ти робочих днів зобов'язаний подати органу, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів висновок із зазначенням суми, що підлягає відшкодуванню з бюджету або за заявою платника податку до відповідного контролюючого ор-

гану, зачислити таку суму у рахунок сплати грошових зобов'язань або погашення податкового боргу такого платника податку з інших платежів.

Разом з тим, автоматичне відшкодування з ПДВ з 01.01.2016 р. більше не буде застосовуватися.

Реєстрація податкових накладних та/або розрахунків коригування до податкових накладних у Єдиному реєстрі податкових накладних має бути здійснена протягом 15-ти календарних днів, наступних за датою виникнення податкових зобов'язань. Відтепер помилка у даних податкової накладної, яка не заважає ідентифікувати здійснену операцію, її зміст (товар/послугу, що поставляються), період, сторони та суму податкових зобов'язань, а також не призводять до заниження/завищення суми, є підставою для віднесення покупцем сум податку до податкового кредиту.

3. Податок на прибуток

Починаючи з 1.01.2016 р. щомісячні авансові внески з податку на прибуток підприємств не сплачуються. Це є цілком раціонально, оскільки процедура сплати авансових внесків є так званим додатковим тягарем для бізнесу, особливо в частині фінансового менеджменту діяльності компанії.

Податковим періодом для податку на прибуток тепер буде не рік, а квартал, півріччя, 3 квартали та рік, за винятком платників податку, які зареєстровані протягом звітного року (новостворені), що сплачують податок на прибуток на підставі річної податкової декларації за період діяльності у звітному році; виробників сільськогосподарської продукції; платників податку, у яких річний дохід від будь-якої діяльності за попередній річний звітний період не перевищує 20 млн грн.

Податковий борг платника податків може бути погашений тепер не лише завдяки надміру чи помилково сплаченим коштом до бюджету, але і за рахунок суми бюджетного відшкодування з ПДВ до Державного бюджету України.

4. Оподаткування доходів фізичних осіб

Ставка податку на доходи фізичних осіб з 15% збільшена до 18%, незалежно від розміру річного доходу. Тобто, ставка в розмірі 20% більше не буде застосовуватися.

Пенсіонери ж зобов'язані сплачувати податок у розмірі 15% від суми, яка перевищує 3 мінімальні заробітні плати (тобто, станом на січень 2016 р. такий податок сплачується з суми, що перевищує 4134,00 грн).

Податкова соціальна пільга, на яку платник податку має право на

зменшення суми загального місячного оподаткованого доходу, отриманого від одного роботодавця у вигляді заробітної плати, зменшена зі 100% до 50% прожиткового мінімуму. Така ж соціальна пільга застосовується і в частині кваліфікації адміністративних або кримінальних правопорушень.

5. Нововведення з питань відповідальності платників податків

Введено відповідальність за здійснення операцій з реалізації пального без реєстрації платником акцизного податку у розмірі 100% від вартості реалізованого пального.

Також запроваджується система штрафів за допущення продавцем товарів/послуг помилок у податкових накладних та при порушенні термінів реєстрації акцизних накладних.

Перший штраф за помилки у податкових накладних становить 170 грн та потім збільшується від 10% суми ПДВ до 100% суми ПДВ, в залежності від кількості днів прострочення виправлення помилки (від 15 до 181 дн.).

Штраф за порушення термінів реєстрації акцизних накладних становить від 2% суми акцизного податку до 50% суми акцизного податку, в залежності від кількості днів простро-

чення реєстрації акцизної накладної (від 15 до 120 дн.).

6. Щодо оподаткування нерухомого та рухомого майна

Так, змінами введено додаткові зобов'язання щодо оплати для власників так званих «елітних» об'єктів нерухомості. Зокрема, за наявності

ників легкових автомобілів зі сплати транспортного податку. Так, за 2015 р. транспортний податок у розмірі 25 тис. грн зобов'язані сплатити власники легкових автомобілів, які використовувалися до 5 років і які мають об'єм циліндрів двигуна понад 3000 куб. см.

У 2016 р. обов'язок зі сплати транспортного податку виникне лише у

мість 20 млн грн і ставку податку, яка діяла до 01.01.2015 р., тобто замість 4% – 5% й замість 2% – 3%. У 1,8 разів збільшено єдиний податок для спрощенців-сільськогосподарських підприємств.

Додатково варто зазначити, що підвищено ставки податку за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення, за скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти, за розміщення надзвичайно небезпечних відходів, за утворення радіоактивних відходів виробниками електричної енергії – експлуатуючими організаціями ядерних установок (атомних електростанцій), за тимчасове зберігання радіоактивних відходів їх виробниками, розміри рентної плати за користування радіочастотним ресурсом, за спеціальне використання води, лісових ресурсів. Змінено порядок оподаткування транспортування природного газу.

В цілому, зміни до податкового законодавства направлені на збільшення надходжень до бюджету для його поповнення. Частково прийнятий закон ввів у себе зміни, які пропонувались законопроектом №3357 про внесення змін до Податкового кодексу України щодо податкової лібералізації (в частині змін з адміністрування акцизного збору та ПДВ).

Законом також внесено зміни до порядку оподаткування транспортування природного газу

у власності платника податку об'єкта (об'єктів) житлової нерухомості, в тому числі його частки, що перебуває у власності фізичної чи юридичної особи-платника податку, загальна площа якого перевищує 300 кв. м. (для квартири) та/або 500 кв. м. (для будинку), сума податку збільшується на 25 тис. грн на рік за кожен такий об'єкт житлової нерухомості (його частку) до основного податку за нерухомість.

Змінено параметри, за якими визначаються зобов'язання влас-

ників легкових автомобілів, з моменту випуску яких минуло не більше 5 років (включно) та середня ринкова вартість яких становить понад 750 розмірів мінімальної заробітної плати (тобто, понад 1 033 500 грн).

7. Щодо спрощеної системи оподаткування

Зміни у спрощеній системі оподаткування стосуються лише III та IV групи. Так, III група платників податків отримає обмеження річного доходу в розмірі 5 млн грн, за-

Зміни до Конституції: питання та відповіді

Закінчення. Початок на стор. 2

Пан Селіванов у своєму виступі приголосив присутніх витіювати сентенціями на кшталт «інстанційна матерія» та вказав на святість національної Конституції. Остаточного заплутав журналістів, заявивши, що «зміни до Конституції не можуть отожднюватися з самою Конституцією, адже остання є волею народу». Запевнив у сумлінності роботи Конституційної комісії та проаналізував термін «реформа». Він вказав на відкритість і прозорість роботи фахівців над проектом конституційних змін і закликав суддів «зрозуміти, що перебудова відбувається в інтересах суспільства». Також пан Селіванов коротко проаналізував основні положення документу та висловив впевненість у тому, що він цілком відповідає вимогам ст. 157 та 158 Конституції. Далі зробив ефектну заяву про те, що «шлях до справедливого правосуддя лежить через реформу правосвідомості суддів», вказав на перспективу реального покращення стану дотримання прав людини в Україні з передачею повноважень з контролю виконання рішень у судовій системі, а також схвально відгукнувся про моделі прокуратури та адвокатури, які автори ініціативи заклали до законопроекту.

Всеосяжний виступ постійного представника ВРУ у КСУ не залишив володільцям Феміди підстав для подальших запитань. Його ж опонентів

О. Філатову у цьому плані поталанило значно менше. Після своєї доповіді, сповненої такими стандартними штампами як «суспільні очікування», «європейські стандарти», «відновлення довіри» тощо, посадовцеві довелося задовольняти цікавість володарів мантий з приводу цілої низки запитань.

На захисті громадян

Перш за все суддя КСУ Микола Мельник поцікавився у чиновника, чому автори проекту воліють звільняти з ратифікацією Римського статуту та визнанням юрисдикції Міжнародного кримінального суду на території України. Нагадаємо, що раніше «ЮГ» вже писав про те, що ця проблема неодноразово підіймалася національними правозахисниками й так наполохала Європу, що кілька парламентарів зі Старого Світу навідали ВРУ, аби переконати своїх колег у недоцільності тривалого відтермінування (див. №52/2015).

Відповідаючи на це питання, чиновник звернув увагу законників на так званий «безпековий» аспект, а саме на те, що через ситуацію, що склалася на сході країни, негайна ратифікація Статуту може призвести до вкрай негативних наслідків для українських воїнів, що брали та продовжують брати участь у бойових діях. Саме переймаючись їхніми долями автори проекту вирішили не поспішати з долученням України до числа держав, які визнали юрисдикцію МКС. Що-

правда, те, які ж негативні наслідки не дають спокою законотворцям, судді КСУ пояснення не отримали, втім, як не отримали його і правозахисники та іноземні парламентарі.

Далі суддя Мельник, а згодом і його колега Михайло Гультай, звернули увагу на «юрисдикційну матерію». Збентежило володільців мантий те, що юрисдикцію судів, яка сьогодні розповсюджується на всі правовідносини, що виникають у державі (ч. 2 ст. 124 Конституції), законотворці бажають обмежити лише юридичними спорами. Така позиція, на думку служителів Феміди, може суперечити позиції КСУ, означеній в одному з рішень, стосовно того, що суд не може відмовити у правосудді та у прийнятті відповідної заяви або скарги, якщо громадянин вважає, що його права порушені. Це кореспондується з розумінням права доступу до правосуддя, що випливає з Європейської конвенції про захист прав людини й основоположних свобод.

Відповідаючи на це, О. Філатов зазначив, що автори ініціативи не мали на меті ставити перепони на шляху доступу осіб до Феміди. Мова йде виключно про вдосконалення формулювання, яке, залишаючись у чинній редакції, може стати підставою для залучення суду до вирішення питань, що входять до компетенції інших гілок

влади, тобто до виконання невластивих йому функцій. Наразі конституціоналісти пропонують визначати належність юридичного інциденту до судового відання за двома критеріями: наявність спору та звернення особи. Звісно, ці критерії не будуть застосовуватися до кримінального провадження, а також до встановлення фактів, які автори проекту вирішили залишити за судами.

Монополія та територіальність

Наступним суперечливим моментом, на який звернули увагу «конституційники», стала пропозиція про запровадження обов'язкового досудового порядку врегулювання спорів. М. Мельник висловив побоювання, що ця норма стане завадою для особи, яка бажатиме відшукувати справедливість у храмі Феміди.

Посадовець відповів, що це не відповідає дійсності, а навпаки – визначає шлях до судової установи через алгоритм дій «ображеного». Окрім того, на думку авторів проекту, якраз запровадження такого порядку повною мірою гарантуватиме українцям якісне судочинство, адже при тій завантаженості володільців мантий, яка існує на сьогодні, якість їх роботи може бути сумнівною. І нарешті, інститут досудового врегулювання

широко використовується у Європі, а також у США та Канаді.

Наступна проблема, на яку звернув увагу суддя Ігор Сліденко, стосувалася так званої адвокатської монополії. «Конституційник» зауважив, що хоча автори тексту наполягли на закріпленні виключного права на представництво інтересів осіб у судах за адвокатами, норма про вільний вибір захисника (ст. 59 Конституції) залишилася незмінною. Це може тлумачитись не лише як звуження певного права, а й сприйматиметься як нормативна суперечність. До того ж і саме поняття «захисник» є значно ширшим від поняття «адвокат».

Відповідаючи на це, О.Філатов зазначив, що держава, гарантуючи кожній особі право на отримання професійної правничої допомоги, має контролювати суб'єктів, які виконують цю гарантію. Держава повинна бути впевненою у тому, що зазначені суб'єкти мають відповідну кваліфікацію, керуються правилами етики та несуть відповідальність за виконання своїх функцій. Таким вимогам можуть відповідати лише особи, наділені спеціальним статусом. Не маючи впливу на цих осіб, держава не втрачає змоги визначати їхні професійні стандарти, що і є гарантією права громадянина на професійну правничу допомогу. Суперечностей нормам посадовець не побачив, оскільки обидві статті, на його переконання, необхідно досліджувати у комплексі.

Судова унікальність

Далі володільці мантий звернули увагу на те, що у тексті документу, запропонованого на розгляд, Верховний Суд України чомусь перетворився просто на Верховний Суд. Занепокоєння законників було зумовлене тим, що втрата слова у назві може потягти за собою не лише перейменування, а й реорганізацію установи. До того ж це порушує загальну структуру акту, в якому такі назви як «Верховна Рада України», «Президент України», «Збройні сили України», «Національний банк України» тощо залишаються незмінними.

Роз'яснюючи служителям Феміди позицію авторів ініціативи, О.Філатов зазначив, що основною метою цього рішення було уникнення асоціації назви національного ВСУ з назвою Верховного Суду Української Радянської Соціалістичної Республіки. І якщо б автори змін мали б змогу прибрати слово «Україна» з інших офіційних назв, вони б радо нею скористались. Як підкреслив посадовець, ні в кого не має виникати сумніву у тому, що юрисдикція ВСУ чи то пак ВС має розповсюджуватися на території всієї держави, оскільки зазначена установа є унікальною.

Ці аргументи не справили враження на присутніх, а очільник ВСУ Я. Романюк, який виступав після опитування О. Філатова, вказав, що колектив установи вже висловлював свою прикрість з цього приводу.

Водночас, «верховний» голова підкреслив, що не вбачає небезпеки у реорганізації своєї вотчини й навіть сподівається на неї, як на неминучу, у зв'язку з запровадженням в Україні триланкової судової системи.

Крім перерахованого, судді КСУ поцікавилися у доповідача тим, хто буде оцінювати володільців мантий за критерієм доброчесності, який вводять у текст документу його автори, та й, власне, що саме вони розуміють під цим визначенням.

Роз'яснюючи задум законотворців, доповідач нагадав про напругу, з якою суспільство ставиться до судової гілки влади та очікування, які покладає громадськість на реформування цієї царини. Аби задовольнити вказані запити, автори проекту свідомо пішли на те, щоб включити у перелік вимог до суддів та підстав для їх звільнення окремі, дещо ідеалізовані критерії. Як вказав управлінець, суддя може чинити правосуддя тоді, коли він є не лише професіоналом, а й моральним авторитетом для сторін. А от такий критерій як доброчесність є універсальним та не потребує конкретного визначення.

Post Skriptum

Крім цих питань, О.Філатову довелося запевняти суддів КСУ у тому, що зміни до ст. 126 не загрожуватимуть їхнім колегам відкриттям кримінального провадження за підсумками виснесеного рішення; що переведення

володільців мантий до інших судів відбуватиметься на конкурсних засадах і лише відмова законників від запропонованих місць слугуватиме підставою для їх звільнення; що процедури, прописані у документі, не гальмуватимуть роботу конституційних органів; що норма про можливість суб'єктів судочинства надавати рекомендації щодо розподілу бюджетних коштів є оптимальною, адже такі суб'єкти не мають змоги формувати бюджет країни; що термін «правосуддя» у назві «Вища рада правосуддя» максимально окреслює призначення цього органу; що закріплення у Конституції обов'язку служителів Феміди підтверджувати законність джерела походження майна, не відображеного у переліку конституційних обов'язків, є необхідним задля повернення довіри суспільства до судової влади тощо.

Крім того, доповідач та інші присутні нагадали про те, що досліджуючи проект, КСУ має обмежуватись виключно двома статтями Основного Закону. Сумнівів щодо невідповідності документу цим статтям не виникло ані у пана Філатова, ані у А.Селіванова, ані у Я.Романюка.

Тож, зважаючи на це, а також на переконання у професійності авторів ініціативи, О.Філатов, в чергове виступаючи перед журналістами, дозволив собі висловити сподівання на позитивний висновок «конституційників». Чи справдяться вони, зможемо побачити скоріше, ніж за місяць.

Оскарження державних закупівель: специфіка досудового врегулювання

Наталія ЯКИМЛЮК,
старший юрист Адвокатського
об'єднання «Семпер Лігал»

Здійснення державних закупівель в Україні викликає високий інтерес громадськості, оскільки на закупівлю товарів, робіт та послуг для забезпечення потреб держави та територіальної громади витрачаються великі кошти. Досить часто державні закупівлі асоціюються з численними порушеннями закону, конкурентного середовища та корупційними ризиками. Якщо ви, беручи участь у процедурах державних закупівель, зіштовхнулися з такими фактами, тоді ця стаття для вас.

Варто зауважити, що процедура державних закупівель можливо оскаржити трьома шляхами:

- звернутися безпосередньо до замовника, генерального замовника з вимогою щодо усунення порушення під час проведення процедури закупівлі;
 - направити скаргу до органу оскарження, яким є Антимонопольний комітет України, згідно з п. 17 ч. 1 ст. 1 Закону;
 - звернутися з адміністративним позовом до суду.
- Ознайомимось детальніше з кожним видом оскарження.

I. Звернення безпосередньо до замовника, генерального замовника з вимогою щодо усунення порушення під час проведення процедури закупівлі

Особа, право чи законний інтерес якої порушено внаслідок рішення, дії чи бездіяльності замовника, генерального замовника, може звернутися до них з вимогою щодо усунення порушення під час проведення процедури закупівлі.

Закон розмежовує поняття «скарга», яка подається виключно до органу оскарження і повинна містити інформацію, визначену ч. 1 ст. 18 Закону та «звернення з вимогою

щодо усунення порушення під час проведення процедури закупівлі», яке направляється замовнику, генеральному замовнику. Однак таке звернення, в розумінні ч. 4 ст. 3 Закону України «Про звернення громадян», є за своєю суттю скаргою. Плата за подання такої скарги не стягується.

До Закону включені норми, які забезпечують координацію для випадків, коли скарга вже подана.

У разі отримання замовником, генеральним замовником звернення з вимогою щодо усунення порушення під час проведення процедури закупівлі замовник, генеральний замовник має право на добровільній основі вжити належних заходів, у тому числі з призупиненням процедури закупівлі, для врегулювання питань, зазначених у зверненні. Надсилання звернення замовнику, генеральному замовнику не позбавляє особу права звернутися зі скаргою до органу оскарження. Замовник, генеральний замовник повинні повідомити заявнику про рішення, прийняті за результатами розгляду звернення, та одночасно (протягом одного робочого дня з дня прийняття такого рішення) подати його разом зі зверненням для оприлюднення на веб-порталі Уповноваженого органу. У разі подання скарги щодо тієї самої процедури закупівлі, якої стосується звернення, замовник, генеральний замовник повідомляють орган оскарження про вжиті за цим зверненням заходи.

Датою подання суб'єктом оскарження скарги до органу оскарження вважається дата її реєстрації органом оскарження

Отже, враховуючи, що Закон України «Про здійснення державних закупівель» не містить у собі норми, які регулюють зміст такого звернення, порядок його подання, порядок та строки розгляду, під час звернення до замовника, генерального замовника з вимогою щодо усунення порушення під час проведення процедури закупівлі доречно буде керуватися Законом України «Про звернення громадян».

II. Оскарження процедури державних закупівель до Антимонопольного комітету України

Відповідно до ч. 3 ст. 8 Закону, Антимонопольний комітет України як орган оскарження, з метою неупередженого та ефективного захисту прав та законних інтересів осіб, пов'язаних з участю у процедурах державної закупівлі, створює постійно діючу адміністративну колегію з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері державних закупівель. Рішення постійно діючої адміністративної колегії приймаються від імені Антимонопольного комітету України.

Постійно діюча адміністративна колегія Антимонопольного комітету України з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері державних закупівель діє у складі 3-х державних уповноважених Антимонопольного комітету України. Голова постійно діючої адміністративної колегії Антимонопольного комітету України повинен мати вищу юридичну освіту.

Вказана стаття також містить певні обмеження щодо членства у постійно діючій адміністративній колегії, а саме: член постійно діючої адміністративної колегії, який є пов'язаною особою з суб'єктом оскарження або замовником, не може брати участі у розгляді та прийнятті рішень щодо такої скарги та повинен бути замінений на час розгляду і прийняття рішення щодо такої скарги іншим державним уповноваженим Антимонопольного комітету України, що визначається Головою Антимонопольного комітету України.

• найменування органу оскарження;

• ім'я (найменування), місце проживання (місцезнаходження) суб'єкта оскарження, а також номер засобу зв'язку, адреса електронної пошти (у разі наявності);

• найменування, місцезнаходження, поштова адреса замовника, генерального замовника, рішення, дії або бездіяльність яких оскаржуються;

• номер оголошення про проведення процедури, яке оприлюднене на веб-порталі Уповноваженого органу;

• підстави подання скарги, посилення на порушення процедури закупівлі або прийняті рішення, дії або бездіяльність замовника, генерального замовника, фактичні обставини, що це можуть підтверджувати, дату, коли суб'єкту оскарження стало відомо про такі рішення, дії або бездіяльність;

• вимоги суб'єкта оскарження та їх обґрунтування;

• обґрунтування наявності порушень прав та охоронюваних законом інтересів з приводу рішення, дії чи бездіяльності замовника, генерального замовника, що суперечать законодавству у сфері державних закупівель і внаслідок яких порушено право чи законні інтереси такої особи.

До скарги додаються документи (у разі наявності), що підтверджують порушення процедури закупівлі або неправомірність рішень, дій або бездіяльності замовника, генерального замовника.

Варто зазначити, що подання скарги до органу оскарження не потребує попереднього звернення до замовника, генерального замовника з вимогою щодо усунення порушення під час проведення процедури закупівлі.

Ч. 4 ст. 18 Закону регламентує наступні особливості подання вказаних скарг до Антимонопольного комітету України, зокрема, скарги подаються до органу оскарження не пізніше ніж через 10 днів з дня, коли суб'єкт оскарження дізнався або повинен був дізнатися про порушення його прав чи законних інтересів прийнятим рішенням, дією чи бездіяльністю замовника, генерального замовника, але до дня укладення договору про закупівлю.

Скарги, що стосуються документації конкурсних торгів (кваліфікаційної документації, запиту цінових пропозицій), можуть подаватися у будь-який строк після оприлюднення оголошення про їх проведення, але не пізніше ніж за 4 дні до дати, встановленої для подання пропозицій конкурсних торгів

(кваліфікаційних пропозицій), та не пізніше ніж за 3 дні до дати, встановленої для подання цінкових пропозицій.

Скарги, що стосуються прийнятих рішень, дії чи бездіяльності замовника, генерального замовника, що відбулися до закінчення строку, встановленого для подання пропозицій конкурсних торгів (кваліфікаційних пропозицій), подаються не пізніше ніж за 4 дні до дати, встановленої для подання пропозицій конкурсних торгів (кваліфікаційних пропозицій), та не пізніше ніж за 3 дні до дати, встановленої для подання цінкових пропозицій.

Якщо до документації конкурсних торгів (кваліфікаційної документації, запиту цінкових пропозицій) замовником вносилися зміни після закінчення строку, встановленого для подання пропозицій конкурсних торгів (кваліфікаційних пропозицій, цінкових пропозицій) в оголошенні про їх проведення, не підлягають оскарженню положення документації, до яких зміни не вносилися.

Якщо до органу оскарження було подано скаргу (скарги) щодо оскарження положень документації конкурсних торгів (кваліфікаційної документації, запиту цінкових пропозицій), за результатами якої (яких) органом оскарження було прийнято одне чи кілька рішень по суті, після закінчення строку, встановленого для подання пропозицій конкурсних торгів (кваліфікаційних пропозицій, цінкових пропозицій) в оголошенні про їх проведення, не підлягають оскарженню ті положення документації, щодо яких скаргу (скарги) до закінчення цього строку суб'єктами не було подано.

Після закінчення строку, встановленого для подання пропозицій конкурсних торгів (кваліфікаційних пропозицій, цінкових пропозицій) в

оголошенні про їх проведення, скарги можуть подаватися лише щодо змін до документації, внесених замовником.

Датою подання суб'єктом оскарження скарги до органу оскарження вважається дата її реєстрації органом оскарження.

Орган оскарження повинен у строк, що не перевищує 3-х робочих днів з дня реєстрації скарги в органі оскарження, повідомити суб'єкта оскарження, замовника, генерального замовника про час і місце розгляду скарги та в той самий строк подати для оприлюднення таке повідомлення на веб-портал Уповноваженого органу. Суб'єкт оскарження, замовник, генеральний замовник мають право взяти участь у розгляді скарги. Розгляд скарги є відкритим, усі охочі можуть бути присутніми на розгляді. Особи, присутні на розгляді, можуть використовувати засоби фото, кінозйомки, відео та звукозапису. Рішення, прийняте органом оскарження, оголошується прилюдно.

Необхідно зауважити, що така процедура оскарження, на відміну від звернення до замовника, генерального замовника з вимогою щодо усунення порушення під час проведення процедури закупівлі, не є безоплатною.

За подання скарги до Антимонопольного комітету України справляється плата, яка зараховується до Державного бюджету України. Розмір плати визначено постановою Кабінету Міністрів України від 28.07.2010 №773, а саме:

- 5 тис. грн у разі оскарження процедури державної закупівлі товарів або послуг;

- 15 тис. грн у разі оскарження процедури державної закупівлі робіт.

При поданні скарги до органу оскарження суб'єкт оскарження над-

силає копію скарги замовнику, генеральному замовнику, рішення, дія чи бездіяльність якого оскаржуються.

Відповідно до ч. 6 ст. 18 Закону, орган оскарження залишає скаргу без розгляду у разі, якщо:

- суб'єкт оскарження подає скаргу щодо того самого порушення, у тій самій процедурі закупівлі й з тих самих підстав, які вже були предметом розгляду органу оскарження і щодо яких органом оскарження було прийнято відповідне рішення;

- скарга не відповідає вимогам ч. 1 або 4 ст. 18 Закону (які були розглянуті нами вище);

- суб'єктом оскарження не внесено плату за подання скарги;

- замовником, генеральним замовником відповідно до Закону усунено порушення, зазначені у скарзі, про що було надано документальне підтвердження.

У випадку залишення скарги без розгляду, орган оскарження зобов'язаний поінформувати суб'єкта оскарження, замовника, генерального замовника про цей факт не пізніше наступного робочого дня після прийняття такого рішення та в той самий строк подати для оприлюднення таке рішення на веб-портал Уповноваженого органу.

Крім того, орган оскарження приймає рішення про припинення розгляду скарги у разі, якщо:

- обставини, зазначені в абз. 2-5 ч. 6 ст. 18 Закону, встановлені органом оскарження після прийняття скарги до розгляду;

- замовником, генеральним замовником прийнято рішення про скасування торгів чи визнання їх такими, що не відбулися, скасування переговорної процедури, крім випадку оскарження будь-якого з цих рішень;

- скаргу відкликано суб'єктом оскарження.

Подання скарги не призупиняє процедуру закупівлі, за винятком випадку, коли орган оскарження приймає рішення про призупинення процедури закупівлі.

Орган оскарження має право за власною ініціативою або за заявою суб'єкта оскарження прийняти рішення про призупинення процедури закупівлі на строк до винесення рішення за скаргою, рішення про припинення розгляду скарги або рішення про залишення скарги без розгляду. Протягом 1-го робочого дня орган оскарження повідомляє про призупинення процедури закупівлі Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, Уповноважений орган, замовника, генерального замовника та суб'єкта оскарження та в той самий строк подає на оприлюднення таке рішення на веб-портал Уповноваженого органу.

Призупинення процедури закупівлі передбачає зупинення замовником, генеральним замовником будь-яких дій та прийняття будь-яких рішень щодо закупівлі, у тому числі укладення договору про закупівлю, крім дій, спрямованих на усунення порушень, зазначених у скарзі.

У разі усунення замовником, генеральним замовником порушень, зазначених у скарзі, замовник, генеральний замовник протягом 1-го робочого дня з моменту усунення порушення повинен повідомити про це орган оскарження та надати документальне підтвердження.

Розгляд скарги зупиняє перебіг строків, встановлених: абз. 3 та 4 Закону щодо акцепту пропозиції конкурсних торгів та укладення договору про закупівлю, абз. 4 ч. 5 ст. 36 щодо укладання замовником

з переможцем договору про закупівлю, абз. 2 ч. 3 ст. 39 Закону, що стосується права замовника укласти договір про закупівлю за результатами застосування переговорної процедури закупівлі. Перебіг цих строків продовжується з дня, наступного за днем прийняття рішення органом оскарження за результатами розгляду скарги, рішення про припинення розгляду скарги або рішення про залишення скарги без розгляду.

У будь-якому разі укладення договору про закупівлю під час процедури оскарження забороняється.

Під час розгляду скарги органом оскарження Уповноважений орган повинен забезпечити неприйняття для оприлюднення інформації про закупівлю за призупиненою процедурою закупівлі, яка підлягає оприлюдненню згідно з цим Законом, крім випадків усунення замовником, генеральним замовником порушень, зазначених у скаргі.

За результатами розгляду скарги орган оскарження має право:

1. Прийняти рішення про встановлення або відсутності порушень процедури закупівлі (у тому числі порушення порядку оприлюднення або не оприлюднення інформації про державні закупівлі, передбаченої цим Законом) та про заходи, що повинні вживатися для їх усунення, зокрема зобов'язати замовника, генерального замовника повністю або частково скасувати свої рішення, надати необхідні документи, роз'яснення, усунути будь-які дискримінаційні умови (у тому числі ті, що зазначені в технічній специфікації, яка є складовою частиною документації з конкурсних торгів, кваліфікаційної документації), привести документацію конкурсних торгів (кваліфікаційну документацію, запит цінкових пропозицій) у відповідність з вимогами законодавства або, за неможливості, виправити допущені порушення, скасувати процедуру закупівлі;

2. У випадках, передбачених законами України, передавати рішення, документи та матеріали щодо здійснення закупівель до правоохоронних, контролюючих та інших органів.

Для розгляду скарг орган оскарження має право запитувати й отримувати у замовників, генеральних замовників, учасників, контролюючих органів, Уповноваженого органу, інших осіб відповідну інформацію, документи та матеріали щодо проведення процедур закупівель.

Замовники, генеральні замовники, контролюючі органи, Уповноважений орган, інші особи протягом 3-х робочих днів з дня отримання запиту повинні надіслати до органу оскарження відповідну інформацію, завіреним належним чином копії документів та матеріали.

У разі, якщо у встановлений строк не надано інформацію, документи та матеріали щодо проведення процедур державних закупівель, орган оскарження розглядає скаргу та при-

ймає рішення на її підставі та в межах одержаної за скаргою інформації.

Орган оскарження має право залучати для отримання консультацій та експертних висновків представників державних органів (за погодженням з керівниками державних органів), експертів та спеціалістів, які не можуть бути пов'язаними осо-

ральним замовником порушення процедури закупівлі та/або відновлення процедури закупівлі з моменту попереднього законного рішення чи правомірної дії замовника, генерального замовника.

Засвідчені в установленому порядку копії рішення за результатами розгляду скарги протягом 3-х робо-

та у ст. 18 закріплено лише два випадки звернення до суду: по-перше, ч. 4 цієї статті регламентується розгляд у судовому порядку скарг щодо укладених договорів про закупівлю; по-друге, у ч. 17 зазначається, що рішення органу оскарження може бути оскаржене суб'єктом оскарження, замовником до суду протягом 30 днів з дня, коли особа дізналася про його прийняття.

Що стосується оскарження результатів державних закупівель безпосередньо до суду, не подаючи скарги до Антимонопольного комітету України, при зверненні до суду з адміністративним позовом необхідно керуватися ст. 124 Конституції України, оскільки право на звернення до суду з таким позовом не передбачене у Законі України «Про здійснення державних закупівель».

Відповідно до ч. 1 та 2 ст. 124 Конституції України, правосуддя в Україні здійснюється виключно судами. Делегування функцій судів, а також привласнення цих функцій іншими органами чи посадовими особами не допускаються. Юрисдикція судів поширюється на всі правовідносини, що виникають у державі.

Крім того, рішенням Конституційного Суду України від 09.07.2002 №15-рп/2002 надане офіційне тлумачення вищевказаної норми, а саме: право особи (громадянина України, іноземця, особи без громадянства, юридичної особи) на звернення до суду за вирішенням спору не може бути обмежене законом, іншими нормативно-правовими актами. Встановлення законом або договором досудового врегулювання спору за волевиявленням суб'єктів правовідносин не є обмеженням юрисдикції судів і права на судовий захист.

Визначаючи підвідомчість справ зазначеної категорії, можна зауважити, що замовник наділений повноваженнями розпоряджатися державними коштами під час особливої процедури державної закупівлі, а тому є іншим суб'єктом при здійсненні ним владних управлінських функцій, відповідно до ст. 3 Кодексу адміністративного судочинства України, тобто є суб'єктом владних повноважень та підпадає під дію ст. 17 цього Кодексу, яка регулює юрисдикцію адміністративних судів.

Отже, враховуючи досліджені у статті норми законодавства, приходимо до висновків, що найбільш ефективним та найменш затратним є судовий спосіб захисту порушених прав та законних інтересів суб'єктів оскарження, оскільки рішення замовника та/або генерального замовника за результатами розгляду скарги щодо усунення порушення під час проведення процедури закупівлі та рішення Антимонопольного комітету України можуть бути оскаржені до суду, а розмір судового збору при зверненні до адміністративного суду з адміністративним позовом є меншим від розміру оплати за подання скарги до органу оскарження.

Укладення договору про закупівлю під час процедури оскарження забороняється

бами та володіють спеціальними знаннями, необхідними для професійного й неупередженого розгляду скарги. Суб'єкт оскарження і замовник (генеральний замовник) можуть надавати висновки експертів та спеціалістів, які володіють спеціальними знаннями. Висновки таких представників державних органів, експертів та спеціалістів оформлюються у письмовій формі й долучаються до матеріалів справи про розгляд скарги.

Рішення за результатами розгляду скарг приймаються органом оскарження виключно на його засіданнях.

чих днів з дня його прийняття орган оскарження надсилає суб'єкту оскарження, замовнику, генеральному замовнику, центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, та Уповноваженому органу.

Рішення органу оскарження набирають чинності з дня їх прийняття та є обов'язковими для виконання замовниками, генеральними замовниками, особами, яких вони стосуються, а також підлягають обов'язковому оприлюдненню після їх прийняття на веб-порталі Уповноваженого ор-

Орган оскарження протягом 30 робочих днів з дня реєстрації скарги в органі оскарження приймає обгрунтоване рішення, у якому зазначаються:

- висновок органу оскарження про наявність або відсутність порушення процедури закупівлі;
- висновок органу оскарження про задоволення скарги або про відмову в її задоволенні повністю чи частково;
- підстави та обгрунтування прийняття рішення;
- у разі, якщо скаргу задоволено повністю або частково, – зобов'язання усунення замовником, гене-

гану та не пізніше наступного робочого дня також оприлюднюються на веб-порталі Антимонопольного комітету України.

Таким чином, вказаний спосіб оскарження, зважаючи на розмір оплати за подання скарги, є досить затратним, оскільки не кожен суб'єкт оскарження може собі дозволити звернутися з такою скаргою, що тягне за собою позбавлення деяких суб'єктів права на оскарження.

III. Звернення з адміністративним позовом до суду

На жаль, у Законі України «Про здійснення державних закупівель»

Стандарти неупередженості

Катерина БСЛЯЄВА,
журналіст «Юридичної газети»

Європейські стандарти роботи суддів поступово перестають звучати як абстрактний вислів і перетворюються на еталон поведінки українських служителів Феміди, на яку очікують інші процесуальні учасники. Свідченням цього стало засідання Вищої ради юстиції, на якому серед іншого була розглянута дисциплінарна справа за висновками Тимчасової спеціальної комісії з перевірки суддів судів загальної юрисдикції щодо заяви О.М. Катруші від 12.12.2014 р. стосовно судді Подільського районного суду міста Києва Світлани Захарчук.

Підставою для подання заяви став результат розгляду адміністративної справи, порушеної щодо заявника, який, начебто, керуючи своїм транспортним засобом, проігнорував вимогу інспектора ДАІ зупинитись та тікав від переслідування правоохоронців. Досліджуючи матеріали, переконаний заявник, суддя навмисно не звернула уваги на недолугості адмінпротоколу, де були вказані час і місце правопорушення, що відверто не відповідали дійсності. За твердженням водія, місце, визначене міліціантами, знаходиться поза автомобільним маршрутом, яким він останнім часом пересувався. А в момент вчинення правопорушення він взагалі перебував не за кермом автомобіля, а у спортивному залі на тренуванні з волейболу.

Аби підтвердити свої слова, під час розгляду справи, заявник запросив на засідання товаришів по грі. Однак їх свідчення не задовольнили володарку мантиї. Річ у тім, що на запитання – якого кольору автомобіль заявника, один із запрошених свідків відповів «темного» і цього було достатньо, аби визнати його покази недопустимим доказом. Сам же заявник та два його представники у такій відповіді нічого дивного не вбачають, оскільки переконані, що особи, які знайомі тільки по грі у волейбол, не зобов'язані пам'ятати кольори автомобілів один одного, а транспортний засіб заявника дійсно має темний, точніше, темно-синій колір.

Одна з трьох

Крім ігнорування свідчень, заявник із представниками закинули володарці мантиї те, що вона не допитала правоохоронців, ігнорувала більшість їхніх клопотань та не дозволила представникам громадських організацій проводити аудіо фіксацію процесу. На підтвердження цього на засіданні навіть була зачитана розшифровка діалогу

громадської діячки та служительки Феміди, під час якого остання досить категорично просила вимкнути аудіо записувальний пристрій.

Таку поведінку законниці заявник пояснив для себе (а згодом і для членів ВРЮ) політизованістю своєї справи. Річ у тому, що незадово до порушення він брав участь у громадських протестах у складі колон Автомайдану. Про зазначений факт, переконаний водій, суддя знала та навіть посиалася на це у своїй постанові. Навіть більше, цього ж дня С. Захарчук розглядала ще дві

свою впевненість у тому, що суддя, розглядаючи справу, діяла упереджено, і це є порушенням професійної присяги. На підтвердження цього правник процитував обіцянку законників у частині, в якій йдеться про професійність та неупередженість.

Далі він нагадав складу ВРЮ про його функцію з формування незалежного та неупередженого судового корпусу та роз'яснив, що таке об'єктивність та неупередженість на прикладі рішення Європейського суду з прав людини у справі «Волков проти України». У п. 106 цього

сідати й інша особа. Цьому аспекту «радники» приділили особливу увагу. Також, ще на початку розгляду, була озвучена позитивна характеристика судді й те, що попри наявність скарг, які вже надходили на служительку Феміди від процесуальних сторін, ані дисциплінарних, ані кримінальних проваджень стосовно неї не відкривалось.

Зважаючи на зазначене, а також на тривалість засідання, розгляд справи щодо судді С. Захарчук було перенесено на 28 січня поточного року.

аналогічні справи, у яких, виявивши, що порушники не являлись учасниками акцій протесту, притягла їх до адмінвідповідальності, не пов'язаної з позбавленням права на керування транспортним засобом.

Заявникові у цьому пощастило менше. Суддя вирішила доцільним залишити його без автомобіля аж на 3 місяці. І не зважаючи на те, що апеляційна інстанція, куди звернувся заявник, це рішення скасувала, а провадження закрила за відсутністю складу порушення. Тобто водій фактично прав не позбавлявся, а наслідки постанови, переконані представники, варто вважати тяжкими. Під час судової тяганини заявник унікав кермування та змушений був звертатися до друзів або до служби таксі. Це при тому, що його дружина була вагітною і навіть прибуття до суду викликало у неї складнощі.

Європейська практика

Виступаючи від імені свого клієнта, один з його представників – адвокат Роман Маселко висловив

документу вказано, що «враження може мати певне значення або, іншими словами, «справедливість повинна не тільки мати місце, вона також повинна бути очевидною». Тут йдеться про довіру, яку суди повинні вселяти людям у демократичному суспільстві».

У своєму виступі адвокат ще раз перерахував аспекти, які, на його думку, відрізняють справу його клієнта від двох інших, розглянутих того дня ж, та порадив членам ВРЮ встановлювати об'єктивність володарки мантиї шляхом порівняння усіх трьох проваджень.

Після доповіді правника члени ВРЮ запросили до трибуни С. Захарчук, аби та змогла надати додаткові роз'яснення. Суддя категорично заперечила свою обізнаність щодо участі заявника в акціях протесту та роз'яснила, чим керувалась при розгляді інших справ. Також під час її опитування з'ясувалось, що в інших справах керувати транспортними засобами мали змогу виключно їх володільці, а ось у справі щодо заявника, крім нього за кермо могла

Та інше

На цю ж дату було перенесено й розгляд іншої «дисциплінарки», відкритої за висновком ТСК, стосовно судді Ленінського районного суду міста Кіровограда Світлани Льон.

У цей же день, за результатами таємного голосування, ВРЮ вирішила внести подання до Верховної Ради України про звільнення з посади судді Шевченківського районного суду міста Києва Наталії Сіромашенко у зв'язку з порушенням присяги судді.

Також до 17.06.2016 р. був зупинений розгляд дисциплінарної справи, відкритої за висновком ТСК, стосовно судді Оболонського районного суду міста Києва Тараса Ліщука у зв'язку з його мобілізацією та проходженням військової служби.

Крім того було ухвалено відкрити провадження за зверненням Міністерства юстиції України про порушення вимог щодо несумісності, визначених Законом України «Про очищення влади», суддею Вищого господарського суду України Олександром Удовиченком.

Закон про декомунізацію та Венеціанська комісія: чи справді сталінський режим не злочинний?

Леонід Белкін, правозахисник, к.т.н.

09.04.2015 р. Верховна Рада України прийняла Закон №317-VIII «Про засудження комуністичного і націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки» (далі – ЗУ №317-VIII). У середині грудня 2015 р. так звана Венеціанська комісія виступила з критикою цього закону (<http://www.eurointegration.com.ua/news/2015/12/19/7042483/>). Не підлягає сумніву, що ця критика у черговий раз буде використана антиукраїнською (у тому числі – пропутинською) пропагандою проти України. Тому потрібно зрозуміти, що саме не влаштовує поважних європейських юристів.

Варто зауважити, що вказаний закон зазнавав критики з перших же днів свого оприлюднення, і не тільки з боку прокомуністичних діячів. Так, за інформацією від 18.05.2015 р., представник ОБСЄ з питань свободи ЗМІ Д. Міятович висловила побоювання, що закон про декомунізацію несе загрозу свободі слова та ЗМІ (<http://gordonua.com/news/politics/V-OBSE-schitayut-chto-zakon-o-dekommunizacii-ugrozhaet-svobode-slova-81439.html>). Згадавши висновки Венеціанської комісії є очевидним продовженням такої традиції.

Слід зазначити, що критика цього та інших законів про декомунізацію найбільш системно звучить у російськомовних джерелах інформації. Це твердження – не фобія стосовно російської мови (тим більше з боку російськомовного автора), а реальний факт. Тим паче, що серед «спеціалістів» з СРСР переважають знавці російської, а не української мови. Тому видається доцільним вести дискусію на цю тему російською мовою, зрозумілою більшості опонентів.

Згідно з тією інформацією, яка має місце на даний момент, експертів Венеціанської комісії

не устраивает, что: слишком широко определено понятие «пропаганда»; различие подходов к нацизму и коммунизму в ЗУ №317-VIII; непропорциональные санкции относительно нарушителей. Автор данной статьи не соглашается с этими выводами.

Следует отметить, что о сходстве советского, особенно сталинского, социализма и немецкого нацизма автор высказывался и раньше в своих статьях 2012-2013 гг., когда эта тема не была ещё модной. Поэтому положения, сформулированные в данной статье, не могут считаться конъюнктурными.

Сразу следует отметить, что упреки в различии подходов к нацизму и коммунизму в ЗУ №317-VIII являются необоснованными. Для того чтобы убедиться в этом, достаточно сравнить формулировки ст. 2 ЗУ №317-VIII «Осуждение коммунистического и национал-социалистического (нацистского) тоталитарных режимов» (табл. 1).

Таким образом, характеристика и осуждение двух указанных тоталитарных режимов есть абсолютно симметричной, кроме упоминания в контексте нацистского режима о Нюрнбергском процессе. Однако сожаление об отсутствии такого процесса относительно тоталитарного коммунизма неоднократно выражалась в резолюциях международных структур. Далее, согласно ч. 1 ст. 3

ЗУ №317-VIII, пропаганда коммунистического и/или национал-социалистического (нацистского) тоталитарных режимов и их символики признаётся надругательством над памятью миллионов жертв коммунистического тоталитарного режима, национал-социалистического (нацистского) тоталитарного режима и запрещена законом.

Таким образом, утверждение о разных подходах заведомо свидетельствует о предвзятости экспертов Венецианской комиссии.

В выводах Комиссии говорится о широком толковании понятия «пропаганда». Однако, на взгляд автора, именно в этом законе терминология, в том числе и относительно термина «пропаганда», определена на редкость точно для украинского законодательства. Так, согласно п. 2 ч. 1 ст. 1 ЗУ №317-VIII, пропаганда коммунистического и национал-социалистического (нацистского) тоталитарных режимов – это:

1. Публичное отрицание, в частности, через средства массовой информации, преступного характера коммунистического тоталитарного режима 1917-1991 гг. в Украине, национал-социалистического (нацистского) тоталитарного режима, распространение информации, направленной на оправдание преступного характера коммунистического, национал-социалистического (на-

цистского) тоталитарных режимов, деятельности советских органов государственной безопасности, установления советской власти на территории Украины или в отдельных административно-территориальных единицах, преследования участников борьбы за независимость Украины в XX веке.

В этом определении чётко сказано, что преступным является оправдание деяний коммунистического тоталитарного режима 1917-1991 гг., впрочем, как и национал-социалистического (нацистского) режима. Никаких двусмысленностей тут нет. Альтернативой может быть только восхваление указанных режимов.

Например, в п. 17 Резолюции Парламентской Ассамблеи ОБСЄ «Воссоединение разделённой Европы: поощрение прав человека и гражданских свобод в регионе ОБСЄ в XXI веке», Вильнюс, 29.06-03.07.2009, выражается глубокая обеспокоенность по поводу восхваления тоталитарных режимов, включая проведение публичных демонстраций в ознаменование нацистского или сталинского прошлого, а также возможного распространения и укрепления различных экстремистских движений и групп, включая неонацистов и скинхедов.

В Разделе III Резолюции ПА СЕ №1096 (1996) от 27.06.1996 г. указывается, что коммунистическая идеология, применяемая где-либо или когда-либо, будь-то в Европе или где-то в другом месте, всегда вела к массовому террору, преступлениям и нарушению прав человека в широком масштабе. Анализируя последствия применения этой идеологии, нельзя не придать значение тому сходству с последствиями применения другой идеологии XX века, а именно – нацизма. Однако, хотя преступный характер нацистской идеологии и нацистского режима является бесспорным, по крайней мере, в течение полувека, и его лидеры, и многие преступники понесли ответственность, коммунистическая идеология и коммунистические режимы не встретили сопоставимой реакции. Преступления, совершённые во имя коммунизма, были редкой темой судебных обвинений, и многие преступники так никогда и не предстали перед судом. Открыто используется коммунистическая символика, и общественное осознание преступлений коммунизма очень слабое. Это особенно очевидно, когда сравниваешь с осведомлённостью общественности о преступлениях нацизма. Образование молодого поколения во многих странах, конечно, не может помочь сократить этот разрыв.

Таблиця 1

Ч. 1 ст. 2	Ч. 2 ст. 2
Коммунистический тоталитарный режим 1917-1991 гг. в Украине признаётся преступным и таким, который осуществлял политику государственного террора, которая характеризовалась многочисленными нарушениями прав человека в форме индивидуальных и массовых убийств, казней, смертей, депортаций, пыток, принудительного труда и других форм массового физического террора, преследований по этническому, национальному, религиозному, политическому, классовому, социальному и другим мотивам, причинением нравственных и физических страданий при применении психиатрических мер в политических целях, нарушением свободы совести, мысли, выражения, свободы прессы и отсутствием политического плюрализма, и в связи с этим осуждается как несовместимый с основополагающими правами и свободами человека и гражданина.	Национал-социалистический (нацистский) тоталитарный режим признаётся в Украине преступным и таким, который осуществлял политику государственного террора, которая характеризовалась многочисленными нарушениями прав человека в форме индивидуальных и массовых убийств, казней, смертей, пыток, принудительного труда и других форм массового физического террора, преследований по расовому, этническому мотивам, нарушением свободы совести, мысли, выражения, свободы прессы и отсутствием политического плюрализма, и в связи с этим, опираясь на установленные Нюрнбергским международным военным трибуналом 1945-1946 гг. факты, осуждается как несовместимый с основополагающими правами и свободами человека и гражданина.

В этой резолюции приводятся такие данные жертв коммунистических режимов: СССР – 20 млн, Китай – 65 млн, Вьетнам – 1 млн, Северная Корея – 2 млн, Кампучия – 2 млн, Восточная Европа – 1 млн, Африка – 1,7 млн, Афганистан – 1,5 млн. За этими цифрами стоят массовые казни и казни отдельных лиц, смерть людей в концентрационных лагерях, жертвы голода и депортаций.

Неисчислимые жертвы и страдания принёс тоталитарный коммунистический режим народам СССР. В той же резолюции ПАСЕ от 27.06.1996 г. указывается, что 6 млн украинцев погибли от голода в результате хорошо продуманной государственной политики в 1932-1933 гг. Имели место уничтожение и депортация сотен тысяч поляков, украинцев, литовцев, латышей, эстонцев, молдаван, жителей Бессарабии в 1939-1941 гг. и в 1944-1945 гг.; депортация поволжских немцев в 1941 г., крымских татар в 1943 г., чеченцев и ингушей в 1944 г.

То есть оправдание всего этого эксперты Венецианской комиссии называют ущемлением свободы слова. Придётся тогда согласиться, что в такой интерпретации сталинский режим действительно не преступный;

2. Пропаганда, согласно п. 2 ч. 1 ст. 1 ЗУ №317-VIII, это также «изготовление и/или распространение, а также публичное использование продукции, содержащей символику коммунистического, национал-социалистического (нацистского) тоталитарных режимов».

И все, больше ничего пропагандой не является. При этом ещё раз вспомним цитированное выше положение из Раздела III Резолюции ПАСЕ №1096 (1996) от 27.06.1996 г.

«открыто используется коммунистическая символика, и общественное осознание преступлений коммунизма очень слабое». Если Венецианская комиссия считает, что такую пропаганду нужно допустить, то заодно следует снять запреты и на пропаганду европейского нацизма.

При этом нужно подчеркнуть, что запреты, введённые ЗУ №317-VIII, не распространяются, согласно ч. 3 ст. 4 ЗУ №317-VIII, на случаи использования символики коммунистического тоталитарного режима, символики национал-социалистического (нацистского) тоталитарного режима:

- на документах государственных органов и органов местного самоуправления (местных органов государственной власти и управления), принятых или выданных до 1991 г.;

- на документах, выданных учебными заведениями и науки, предприятиями, учреждениями, организациями до 1991 г.;

- в экспозициях музеев, тематических выставках, Музейном фонде Украины, а также библиотечных фондах на различных носителях информации;

- в произведениях искусства, созданных до вступления в силу настоящего Закона;

- в процессе научной деятельности, в том числе во время научных исследований и распространение их результатов способом, не запрещённым законодательством Украины;

- на оригиналах боевых знамён;

- на государственных наградах, юбилейных медалях и других отличиях, которыми награждались лица до 1991 г. и в течение 1991-2015 гг., в связи с годовщиной событий периода Второй мировой войны, а также

на документах, удостоверяющих награждения ими;

- на надгробных сооружениях, расположенных на территории мест захоронений, мест почётных захоронений;

- во время изложения или реконструкции (в частности, исторической) исторических событий;

- в частных коллекциях и частных архивных собраниях;

- как объектов антикварной торговли.

Запрет не распространяется на случаи использования символики коммунистического тоталитарного режима, символики национал-социалистического (нацистского) тоталитарного режима (при условии, что это не приводит к пропаганде преступного характера коммунистического тоталитарного режима 1917-1991 гг., преступного характера национал-социалистического (нацистского) тоталитарного режима):

- в пособиях, учебниках и других материалах научного, образовательного и учебного характера, используемых в учебном, учебно-воспитательном и образовательном процессах;

- в произведениях искусства, созданных после вступления в силу настоящего Закона.

Таким образом, запреты, введённые ЗУ №317-VIII, не ограничивают музейную, научную деятельность, ношение наград, сохранение символов на захоронениях и т.д., что опровергает большинство запущенных в оборот страшилок.

Также, следует отметить, что согласно ч. 4 ст. 3 ЗУ №317-VIII, решение о несоответствии деятельности, наименования и/или символики юридического лица, политической

ем залога в размере нафантазированных ими сумм, почему-то антидемократичными не являются.

Что касается проблемы пропорциональности санкций относительно нарушителей, прежде всего следует отметить, что понятие пропорциональности весьма оценочное. Например, с момента принятия Уголовного кодекса (далее – УК) Украины в 2001 г. предусмотрена ст. 436 «Пропаганда войны». Этим понятием определено публичные призывы к агрессивной войне или к развязыванию военного конфликта, а также изготовление материалов с призывами к совершению таких действий с целью их распространения или распространение таких материалов. За такое деяние виновный может быть приговорён к лишению свободы до 3-х лет.

По нововведённой ст. 436-1 УК «Изготовление, распространение коммунистической, нацистской символики и пропаганда коммунистического и национал-социалистического (нацистского) тоталитарных режимов» предусматривается возможное наказание до 5-ти лет. Является ли данное деяние опаснее, чем предусмотренное в ст. 436? В некоторой степени – да. Например, российский автор Р.Ю. Шульга в докладе на конференции, состоявшейся в 2015 г. в городе Новосибирске, указывает: «Возвращение в российскую политику сталинского взгляда на историю отчасти даёт ответ на агрессивную политику России по отношению к Украине (аннексия Крыма и участие российских военнослужащих в вооружённом конфликте в юго-восточной части Украины), а также военно-техническая поддержка диктаторского режима Б. Асада в Сирии. После истечения почти 60 лет со дня XX съезда КПСС, на котором была осуждена политика Сталина, российская власть пытается вновь повернуть колесо истории вспять, оправдывая преступления тоталитарного коммунистического режима. В связи с этим необходим российский Нюрнберг...».

Таким образом, пропаганда сталинизма не меньше, а может быть, и более страшное преступление в сегодняшней Украине, чем прямая пропаганды войны, а кроме того, сегодня воспринимается острее, чем в мирном 2001 г. Кстати, в ст. 436-1 УК отношение к коммунистической и нацистской символике абсолютно симметричное, что также опровергает непонятно откуда взявшийся тезис о толерантном отношении ЗУ №317-VIII к нацизму.

Возникает вопрос – «Откуда берётся такое сочувственное отношение европейских юристов к большевизму?» Суть проблемы состоит в том, что, как правильно отмечает С. Грабовский (<http://inosmi.ru/sngbaltia/20150519/228115313.html>), критики отождествления коммунизма и нацизма исходят из ложной и опасной для самого Запада леволиберальной парадигмы относительно

существования двух главных разновидностей тоталитаризма: «крайне плохого» (нацизм и фашизм) и «не очень плохого» (коммунизм, большевизм, маоизм и т. д.). Ведь, мол, если первый основывался на национализме и расизме, то второй был интернационалистическим и антикапиталистическим, следовательно, содержал прогрессивные элементы и благородные цели в своей идеологии. Иными словами, коммунизм нельзя сравнить с нацизмом, денацификация – это хорошо, декоммунизация – плохо.

Однако, на самом деле, и с теоретической, и с практической точки зрения радикально размежевать эти режимы невозможно. Тот же С. Грабовский отмечает, что программа действий, сформулированная в «Манифесте Коммунистической партии», не менее кровавая, чем программа действий, очерченная в «Майн Кампф». Поэтому как «эксцессы» коммунизма, так и «эксцессы» нацизма объективно предопределены общими теоретическими установками обоих режимов. При этом утверждения об интернационализме и пролетарской направленности коммунизма сильно преувеличены. Так, Ф. Энгельс в 1848-1849 гг. отстаивал идею объединения Германии с националистических позиций. В статье «Демократический панславизм» Энгельс пишет, что хорваты как нация «по самой своей природе контрреволюционная», что кроме поляков, русских и больше всего – турецких славян (то есть болгар, сербов, боснийцев), ни один славянский народ не имеет будущего».

С другой стороны, «социализм» Гитлера был куда более ориентированным на удовлетворение нужд наёмного работника, чем «социализм» Сталина; достаточно сказать, что в середине 1930-х гг. жизненный уровень рядового трудящегося «истинного арийца» был самым высоким в Европе, а уровень террора власти против своих подданных в Германии никогда не достигал таких масштабов, как в СССР.

Может быть, потому террор большевизма на просторах бывшего СССР воспринимается народами бывшего СССР более болезненно, чем в Европе?

Установка на существование «худших» и «лучших» вариантов тоталитаризма ведёт к абсурдным и кошмарным последствиям. Скажем, уничтожение почти половины евреев Европы в результате Холокоста – это ужасно, а вот уничтожение почти половины крымских татар – это неприятно, но не так ужасно. Разве можно считать «не ужасными» массовые депортации народов СССР? По данным П.М. Поляна, исследователя истории и географии принудительных миграций в СССР, в стране тотальной депортации были подвергнуты 10 народов: корейцы, немцы, финны-ингерманландцы, карачаевцы, калмыки, чеченцы, ингуши, балкарцы, крым-

ские татары и турки-месхетинцы. Из них 7 – немцы, карачаевцы, калмыки, ингуши, чеченцы, балкарцы и крымские татары – при этом лишились и своих национальных автономий. Депортациям в СССР подверглось ещё множество других этнических, этноконфессиональных и социальных категорий советских граждан: казаки, «кулаки» самых разных национальностей, поляки, азербайджанцы, курды, ассирийцы, китайцы, русские, иранцы, евреи-ираны, украинцы, молдаване, литовцы, латыши, эстонцы, греки, болгары, армяне, хемшины, армяне-дашнаки, турки, таджики и другие.

На традиции недостаточно жёсткого отношения Европы к советскому большевизму обращал внимание А.И. Солженицын, который по этому поводу писал: «На всей планете и во всей истории не было режима более злого, кровавого и вместе с тем более лукаво-изворотливого, чем большевистский, самоназванный «советским»... ни по числу замученных, ни по вкоренчивости на долготу лет, ни по дальности замысла, ни сквозной унифицированной тоталитарностью не может сравниться с ним никакой другой земной режим, ни даже ученический гитлеровский, к тому времени затмивший Запад все глаза». Поэтому, в любом случае, попытки сорвать декоммунизацию ничем не лучше стремления реабилитировать нацистский режим и перечеркнуть достижения денацификации.

Следует также признать, что разработки ЗУ №317-VIII как раз достаточно внимательно отнеслись к наработкам авторитетных европейских институций. В преамбуле к этому закону указано, что Верховная Рада Украины принимает этот закон, руководствуясь положениями Всеобщей декларации прав человека, принимая во внимание резолюции ПАСЕ №1096 (1996) от 27.06.1996 г. о ликвидации наследия бывших коммунистических тоталитарных режимов, №1481 (2006) от 26.01.2006 г. о необходимости международного осуждения преступлений тоталитарных коммунистических режимов, №1495 (2006) от 12.04.2006 г. о борьбе с возрождением нацистской идеологии, №1652 (2009) от 29.01.2009 г. по отношению к памятникам, что имеют противоречивую историческую интерпретацию в государствах-членах Совета Европы, резолюцию Парламентской Ассамблеи ОБСЕ SC (09) 3 R от 29.06-3.07.2009 г. о недопустимости восхваления тоталитарных режимов, открытия исторических и политических архивов, изучении тоталитарного наследия и повышении осведомлённости общественности, декларацию Европейского парламента от 23.09.2008 г. о провозглашении 23 августа Днём памяти жертв сталинизма и нацизма, резолюцию Европейского парламента от 23.10.2008 г. в память о Голодоморе –

искусственном голоде в Украине 1932-1933 гг., резолюцию Европейского парламента от 02.04.2009 г. о европейском сознании и тоталитаризме, Совместное заявление по случаю 70-й годовщины Голодомора – Великого голода 1932-1933 гг. в Украине, принятое на 58-й сессии Генеральной Ассамблеи ООН.

Так, в п. 2 Резолюции ПАСЕ №1096 (1996) от 27.06.1996 г. указывается, что тоталитарные коммунистические режимы, которые правили в Центральной и Восточной Европе в прошлом веке, все без исключения характеризуются массовыми нарушениями прав человека. Эти нарушения включают отдельные и коллективные убийства, казни, гибель в концентрационных лагерях, голод депортации, пытки, рабский труд и другие формы массового физического террора. В п. 3 Резолюции констатируется, что оправдательным поводом для совершения преступлений являлась теория классовой борьбы и принцип диктатуры пролетариата. Интерпретация обоих принципов узаконила «ликвидацию» людей, которые считались вредными для строительства нового общества, по существу, врагами тоталитарных коммунистических режимов. В странах с коммунистическим режимом было уничтожено громадное число людей собственной национальности. Особенно это касается народов бывшего Советского Союза, которые намного превосходили другие народы в показателях числа жертв. В п. 5 Резолюции отмечается, что падение тоталитарных режимов в Центральной и Восточной Европе не повлекло за собой международного расследования преступлений, совершённых этими режимами.

В резолюции ПАСЕ №1481 (2006) от 26.01.2006 г. указывается, что крушение тоталитарных режимов в Центральной и Восточной Европе не повлекло за собой международного расследования преступлений, совершённых этими режимами. Виновные в этих преступлениях не были привлечены международным сообществом к ответственности, как это было в случае с преступлениями, совершёнными нацистским режимом. В результате общественность недостаточно осведомлена о преступлениях, совершённых тоталитарными коммунистическими режимами. Коммунистические партии до сих пор в некоторых странах продолжают легальную деятельность, хотя они не дистанцировались от прошлых преступлений тоталитарных коммунистических режимов...

В резолюции ПАСЕ №1652 (2009) от 29.01.2009 г. подчёркивается, что для того, чтобы позволить отдельным государствам-членам Совета Европы положить конец противоречиям относительно своего недавнего прошлого, Европа должна однозначно отвергнуть и безоговорочно осудить все формы диктаторских режимов, такие как национал-со-

циализм, фашизм и тоталитарный коммунизм.

В резолюции Парламентской Ассамблеи ОБСЕ от 29.06-3.07.2009 г. отмечается, что в XX веке европейские страны испытали на себе два мощных тоталитарных режима – нацистский и сталинский, которые несли с собой геноцид, нарушения прав и свобод человека, военные преступления и преступления против человечества.

В декларации от 23.09.2008 г. Европейский парламент указал, что массовые депортации, убийства и казни, совершённые в контексте актов агрессии сталинизма и нацизма, попадают в категорию военных преступлений и преступлений против человечности.

Таким образом, во всех процитированных документах европейские институции, в том числе ОБСЕ, последовательно отстаивают позицию отождествления национал-социализма, фашизма и тоталитарного коммунизма. В этом смысле абсолютно не приемлемой является упомянутая выше позиция Венецианской комиссии о том, что ЗУ №317-VIII, запрещая пропаганду коммунистического тоталитарного режима, несёт угрозу свободе слова и СМИ, ибо никому не придёт в голову отменить, ради обеспечения свободы слова, запреты относительно пропаганды нацизма.

В завершение, проведём одну интересную параллель. Федеральным законом от 05.05.2014 г. №128-ФЗ «О внесении изменений в отдельные законодательные акты Российской Федерации» в УК Российской Федерации была внесена ст. 354.1 «Реабилитация нацизма», в которой, иезуитски клянясь в верности выводам Международного военного трибунала, российский законодатель предусмотрел, что отрицание фактов, установленных приговором Международного военного трибунала для суда и наказания главных военных преступников европейских стран оси, одобрение преступлений, установленных указанным приговором, а равно распространение заведомо ложных сведений о деятельности СССР в годы Второй мировой войны, совершённые публично, наказываются штрафом в размере до 300 тыс. рублей или в размере заработной платы или иного дохода осуждённого за период до 2-х лет, либо принудительными работами на срок до 3-х лет, либо лишением свободы на тот же срок. При этом объективные российские авторы, например, упомянутый выше Р.Ю. Шульга, указывают, что принятие закона можно расценивать как борьбу власти с альтернативным мнением об интерпретации событий прошлого, когда власть монополизировала историю о событиях Второй мировой войны, мифологизирует «мудрые» действия советских вождей.

Однако этот закон Венецианскую комиссию почему-то не заинтересовал.

Карта розповсюдження та передплата «Юридичної газети»

КИЇВ
Агентство передплати і доставки «Бліц-Преса»
Київська філія
(044) 205-51-69, 205-51-68
Передплатна агенція «KSS»
(044)585-8080
Передплатна агенція «Прес Центр»
(044) 536-11-75 (80)
Передплатна агенція «Меркурій»
(044) 248-88-08, 249-98-88, 242-97-51
ДП «Фактор-Преса»
(044) 285-71-70, 285-71-33, 285-70-33
ТОВ «Ідея»
(044) 417-87-67
ТОВ «АС-Медіа»
(044) 353-88-15

ВІННИЦЯ
Агентство передплати і доставки «Бліц-Преса»
Вінницька філія
(0432) 65-55-24
Передплатна агенція «KSS»
(432) 69-7977, (98) 607-2168

ДНІПРОПЕТРОВСЬК
Агентство передплати і доставки «Бліц-Преса»
Дніпропетровська філія
(056) 236-87-82, 370-94-38, 370-10-50
Передплатна агенція «KSS»
(56) 787-05-63, (56) 790-06-53
Передплатна агенція «Меркурій»
(056) 374-90-30, 374-90-31

ДОНЕЦЬК
Агентство передплати і доставки «Бліц-Преса»
Донецька філія
(062) 389-12-21, 389-12-22, 389-12-25
Передплатна агенція «KSS»
(062) 343-5899, 345-0359
ТОВ «Ідея»
(062) 304-20-22
ПА «Меркурій»
(062) 345-15-92, 348-11-14

ЖИТОМИР
Агентство передплати і доставки «Бліц-Преса»
Житомирська філія
(0412) 41-86-00,41-84-03
Передплатна агенція «KSS»
(0412) 44-81-89, 44-81-82
ДП «Фактор-Преса»
(0412) 46-01-67, 42-22-90, 46-01-62

ЗАПОРІЖЖЯ
Агентство передплати і доставки «Бліц-Преса»
Запорізька філія
(061) 280-30-30, 233-20-34
Передплатна агенція «KSS»
(061) 213-49-50, 220-96-00
ДП «Фактор-Преса»
(061) 764-32-39, 270-48-26

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК
Агентство передплати і доставки «Бліц-Преса»
Івано-Франківська філія
(0342) 55-96-05
Передплатна агенція «KSS»
(342) 50-15-10, 73-37-89
ПА «ЗПС-Інформ»
(0342) 50-20-20

КИРОВОГРАД
Агентство передплати і доставки «Бліц-Преса»
Кіровоградська філія
(0522) 32-03-00, 32-03-01
Передплатна агенція «KSS»
(0522) 27-02-92, (067) 245-62-54

КРЕМЕНЧУК
ДП «Фактор-Преса»
(05366) 3-20-58, (067) 417-61-67

КРИВИЙ РІГ
ДП «Фактор-Преса»
(056) 404-10-00, (063) 354-48-00

ЛЬВІВ
Агентство передплати і доставки «Бліц-Преса»
Львівська філія
(032) 295-69-28, 244-58-21
Передплатна агенція «KSS»
(32) 241-9165, 241-9166
ПП КС «Західний кур'єр»
(032) 223-04-10
ДП «Фактор-Преса»
(032) 241-83-92, 241-83-91, 241-83-93
ТзОВ «Прес максимум»
(032) 297-15-15

ЛУГАНСЬК
Агентство передплати і доставки «Бліц-Преса»
Луганська філія
(0642) 50-10-56, 50-11-30, 50-13-29
Передплатна агенція «KSS»
(0642) 71-07-02, 71-07-01
ДП «Фактор-Преса»
(0642) 71-63-41, 93-11-62

ЛУЦЬК
Агентство передплати і доставки «Бліц-Преса»
Луцька філія
(0332) 72-05-48, 72-07-58, 21-03-49
Передплатна агенція «KSS»
(0332) 28-52-67, (067) 691-64-23

МЕЛІТОПОЛЬ
ДП «Фактор-Преса»
(06192) 6-80-34, (050) 400-00-83

МИКОЛАЇВ
Агентство передплати і доставки «Бліц-Преса»
Миколаївська філія
(0512) 76-63-50, 76-63-51
Передплатна агенція «KSS»
(512) 58-00-99,46-42-58

ОДЕСА
ДП «Фактор-Преса»
(048) 760-17-21, 760-17-81, (050) 506-30-04
Агентство передплати і доставки «Бліц-Преса»
Одеська філія
(048) 725-21-04, 725-40-70, 725-21-02
Передплатна агенція «KSS»
(48) 777-03-55

ПОЛТАВА
Агентство передплати і доставки «Бліц-Преса»
Полтавська філія
(0532) 56-26-17, 50-92-61
Передплатна агенція «KSS»
(5161) 5-55-39, (067) 502-23-63

РІВНЕ
Агентство передплати і доставки «Бліц-Преса»
Рівненська філія
(0362) 62-33-06, 62-56-26, 62-56-27
Передплатна агенція «KSS»
(0362) 43-20-12, (067) 242-68-24

СТРИЙ
ДП «Фактор-Преса»
(03245) 5-42-38

СУМИ
Агентство передплати і доставки «Бліц-Преса»
Сумська філія
(0542) 61-95-39, 78-10-52
Передплатна агенція «KSS»
(0542) 61-95-50, (067) 245-62-73
Передплатна агенція «Меркурій»
(0542) 25-12-49, 25-12-55

ТЕРНОПІЛЬ
Агентство передплати і доставки «Бліц-Преса»
Тернопільська філія
(0352) 25-88-59, 23-60-52, 43-08-10
ДП «Фактор-Преса»
(0352) 52-40-37, (050) 377-14-04
Передплатна агенція «KSS»
(352) 23-51-51, 43-04-27

ТРУСКАВЕЦЬ
ДП «Фактор-Преса»
(03247) 6-80-31, (093) 395-42-08

УЖГОРОД
Агентство передплати і доставки «Бліц-Преса»
Ужгородська філія
(0312) 22-38-63, 61-42-88
Передплатна агенція «KSS»
(0312) 45-99-11, (067) 245-62-79

ХАРКІВ
Агентство передплати і доставки «Бліц-Преса»
Харківська філія
(057) 766-56-68, 766-56-72, 766-56-69, 766-56-70
ДП «Фактор-Преса»
(057) 717-71-99, 738-29-73, 738-73-33
Передплатна агенція «KSS»
(057) 766-03-98, (067) 691-62-88

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ
Агентство передплати і доставки «Бліц-Преса»
Хмельницька філія
(0382) 78-82-20, 78-98-03
Передплатна агенція «KSS»
(382)79-53-64, 76-54-51

ХЕРСОН
Агентство передплати і доставки «Бліц-Преса»
Херсонська філія
(0552) 32-57-37, 32-51-18
ДП «Фактор-Преса»
(0552) 49-57-63, (095) 630-12-32
Передплатна агенція «KSS»
(0552) 39-02-07, (067) 218-60-98

ЧЕРВОНОГРАД
ДП «Фактор-Преса»
(03249) 42-406, (066) 901-39-46

ЧЕРКАСИ
Агентство передплати і доставки «Бліц-Преса»
Черкаська філія
(0472) 507-427, 507-597
Передплатна агенція «KSS»
(0472) 56-21-99, (067) 468-77-02

ЧЕРНІВЦІ
Агентство передплати і доставки «Бліц-Преса»
Чернівецька філія
(0372) 52-01-77, 52-55-70
ДП «Фактор-Преса»
(0372) 51-63-40, (050) 374-24-96
Передплатна агенція «KSS»
(0372) 58-40-57, 90-40-40

ЧЕРНІГІВ
Агентство передплати і доставки «Бліц-Преса»
Чернігівська філія
(0462) 65-18-82, 97-55-05
ДП «Фактор-Преса»
(0462) 61-43-91, 64-01-31
Передплатна агенція «KSS»
(0462) 60-45-13, (067) 467-89-43

Передплатний індекс у Каталозі Видань України: **6673, 6674**
Приймання та оформлення передплати здійснюється у кожному поштовому відділенні України.
ДП «Преса» надає послугу з передплати вітчизняних і зарубіжних періодичних видань корпоративним передплатникам – підприємствам, організаціям, фірмам, науковим та навчальним закладам, бібліотекам міста Києва. З питань корпоративної передплати звертайтеся до відділу організації розповсюдження періодичних видань за передплатою за тел./факс: **(044) 289-04-13**

ДОРОГІ ЧИТАЧІ!
Для оформлення передплати видання «Юридична Газета» необхідно звернутися до редакції видання, заповнити бланк абонементу (зразок додається) та оплатити послугу.

Інформація для передплатників:
«Юридична газета» – фахове юридичне видання. Випускається українською мовою. Щотижнева періодичність. Зручний європейський формат. Розповсюджується по всій території України. Наразі «Юридична газета» має один із найбільших обсягів серед усіх юридичних видань країни – 48 сторінок. Читачами та передплатниками газети є більшість юридичних компаній та юристів-правників в Україні. Видається із 2003 року. Видання відзначається об'єктивністю та неупередженістю подачі інформації.

АБОНЕМЕНТ

На газету
журнал

(індекс видання)

												Кількість комплектів	
(найменування видання)													
на 20 _____ рік по місяцях													
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		

Куди

(поштовий індекс) (адреса)

Кому

(прізвище, ініціали)

Державний комітет зв'язку та інформації України форма СП-1

ДОСТАВНА КАРТКА-ДОРУЧЕННЯ

На газету
журнал

(індекс видання)

(найменування видання)

Вартість	передплати	грн.	коп	Кількість комплектів									
	переадресування	грн.	коп										
на 20_____ рік по місяцях													
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		

поштовий індекс			місто _____					
код вулиці			село _____					
			область _____					
			район _____					
			вулиця _____					
буд.	корп.	кв.	Прізвище, ініціали					

«VACHERON CONSTANTIN» vs «VACHERON»

Президія Суду з інтелектуальних прав підтримала ФАС у захисті ВСЕСВІТНЬО ВІДОМОГО БРЕНДУ ШВЕЙЦАРСЬКИХ ГОДИННИКІВ

Геннадій АНДРОЩУК, к.е.н.,
доцент, зав. лабораторії правового
забезпечення розвитку науки
і технологій НДІ інтелектуальної
власності НАПрН України

Президія Суду з інтелектуальних прав залишила без змін рішення Суду з інтелектуальних прав від 21.03.2014, який підтримав пози-

цію Федеральної антимонопольної служби Росії та визнав законним й обґрунтованим рішення відомства від 17.07.2013 про порушення антимонопольного законодавства ТОВ «Торговий альянс «Вашерон». Цим рішенням ФАС Росії, за підсумками розгляду справи про порушення антимонопольного законодавства, визнала дії ТОВ «Торговий альянс «Вашерон» з набуття та використання виключних прав на комбінований товарний знак «VASHERON» за свідоцтвом №362861 такими, що суперечать ч. 2 ст. 14 ФЗ «Про захист конкуренції».

VASHERON

Товарний знак був зареєстрований щодо товарів 18 класу МКТП, до яких належать вироби шкіргалантереї (гаманці, несесери, теки та портмоне, ремені, сумки, валізи та ін.). Вироби шкіргалантереї, марковані цим товарним знаком, продавалися у найбільших магазинах міста Москви. Справа була поруше-

на за заявою Компанії Вашерон & Костянтин, Швейцарія та Компанії Річмонт Інтернешнл С.А., Швейцарія, яка є правовласником товарного знака «VACHERON CONSTANTIN» за міжнародною реєстрацією №436637 щодо товарів 14 класу МКТП, що включає, в тому числі, годинники та ювелірні вироби.

Старовинний годинниковий бренд Vacheron Constantin залишився одним з небагатьох справжніх виробників наручних годинників й у 2005 р. отримав право використовувати «Печатку Женеви» на циферблатах своїх годинників. Товарний знак використовується для індивідуалізації продукції одного з найстаріших у світі всесвітньо відомих брендів швейцарських годинників. Це вже не перший замах на назву відомої годинникової фірми з багатоміліардною історією.

Довідково

Vacheron Constantin (Вашерон Константен) – марка швейцарських годинників. Вважається однією з найдорожчих, престижних і традиційних марок годинників. Історія Vacheron почалася 17.09.1755 р. В нотаріальній конторі метра Шуазі молодий годинниковий майстер Жан-Марк Вашерон оформив договір про наймання на роботу підмайстра. Цей договір – перша згадка про засновника престижної династії годинників – знаменує собою народження однієї з найстаріших часових мануфактур.

Продукція Вашерон досить швидко завоювала популярність у середовищі аристократії Франції та Італії. Так, наприклад, показово, що дружини Наполеона (Жозефіна та Марія Луїза) були його клієнтами.

1819 р. – ще одна ключова дата для марки Vacheron – до фірми приєднався бізнесмен Франсуа Константен, який за короткий термін зумів істотно поліпшити справи компанії. Саме в цей час назва марки поповнилася

ще одним прізвищем. У 1862 р. Vacheron & Constantin став членом асоціації досліджень антимагнітних матеріалів. У 1885 р. компанія створила перший антимагнітний годинник на основі матеріалів, здатних протистояти магнітним полям. При створенні деталей цих годинників використовувалися паладій, бронза і золото.

З 1877 р. назва «Vacheron & Constantin, Fabricants, Geneve» стала офіційною назвою компанії. У 1887 р. компанія була реорганізована в акціонерне товариство. У цьому ж році за свої досягнення вона була відзначена золотою медаллю на Швейцарській національній виставці, що відбулась у Женеві. У 1906 р. компанія Vacheron & Constantin відкрила свій перший магазин у Женеві.

Під час Великої депресії компанія опинилася у важкій ситуації, проте надію на світле майбутнє вдихнув новий управлінець – Чарльз Константен. Він став головою компанії у 1936 р., і це був перший випадок з 50-х рр., коли представник родини Константен отримав посаду президента Vacheron & Constantin. У 1970 р. з назви компанії Vacheron & Constantin був прибраний амперсанд. Компанія Vacheron Constantin зарекомендувала себе як виробник одних з найдорожчих годинників у світі.

У 1979 р. в результаті 6 тис. годин робіт годинникових майстрів і 20 місяців праці ювелірів був створений годинник Kallista, корпус і ремінець якого складався зі з'єднаних невидимою конструкцією 118 великих алмазів смарагдово-го огранювання загальною вагою 127,34 карата. Крім того, в обробці цього годинника був використаний 141 діамант традиційного круглого огранювання. Годинник Kallista коштував анонімому клієнту 5 млн доларів, нині їх оцінюють приблизно в 11 млн доларів.

Після смерті глави компанії Жоржа Кеттера в 1987 р. Vacheron Constantin переходив з рук у руки. Однак, попри це, обсяг продажів збільшився, і сьогодні компанія виробляє близько 20 тис. годинників на рік. У 1996 р. компанія була придбана Richemont Group (володіє марками Cartier, Ralph Lauren Watches, Vacheron Constantin, A. Lange and Sohne).

Заборонений плід – солодкий

Раніше, Президія Вищого Арбітражного Суду Російської Федерації постановою від 24.04.2012 №16912/11 зобов'язав Роспатент анулювати правову охорону товарного знака «VACHERON CONSTANTIN» за свідоцтвом №278829, правовласником якого є компанії Тессірі Партнерс ЛТД.

VACHERON CONSTANTIN

Представник суду повідомив, що Президія Вищого арбітражного суду (далі – ВАС) РФ скасувала рішення

Роспатенту про реєстрацію бренду Vacheron Constantin на офшорну компанію. Суд скасував судові акти нижчестоящих судів у цій справі, зобов'язавши Роспатент анулювати реєстрацію товарного знака Vacheron Constantin на міжнародну ділову компанію «Тессірі Партнерс ЛТД» (Британські Віргінські острови).

Арбітражний суд Москви 5.03.2011 р. і Дев'ятий арбітражний апеляційний суд 26.05.2011 р. відмовили у задоволенні заяви двох великих виробників предметів розкоші – швейцарських компаній Richemont International, S.A. і Vasheron & Konstantin S.A. – Про визнання незаконним рішення Роспатенту про надання правової охорони товарному знаку Vacheron Constantin. Федеральний арбітражний суд Московського округу 15.09.2011 р. підтвердив законність рішень нижчих судів. Заява про перегляд судових актів у цій справі була подана до ВАС РФ компанією Richemont International, S.A. Роспатент 18.02.2010 р. зареєстрував цей товарний знак щодо товарів 25-го класу МКТП (одяг, взуття, головні убори) на міжнародну ділову компанію «Тессірі Партнерс ЛТД». Оспорюваний товарний знак являє собою словесне позначення Vacheron Constantin.

Позиція швейцарських компаній

У запереченні, яке позивачі подали до палати з патентних спорів Роспатенту, зазначається, що оспорюваний товарний знак є подібним до ступеня змішання зі знаком

у міжнародній реєстрації стосовно однорідних товарів. Заявники також стверджували, що оспорюваний товарний знак тотожний частині фірмового найменування компанії Vacheron & Constantin, права на яке виникли раніше дати пріоритету товарного знака. Як зазначалося у запереченні, оспорюваний товарний знак здатний ввести споживача в оману щодо виробника товарів і місця походження товарів. Однак Роспатент зареєстрував спірний товарний знак.

За інформацією Роспатенту, оспорюваний товарний знак являє собою словесне позначення Vacheron Constantin. Протиставлений знак, що належить позивачам, являє собою стилізоване зображення мальтійського хреста, під яким розташований словесний елемент Vacheron Constantin. Аналіз на схожість до ступеня змішування оспорюваного товарного знака і протиставлення міжнародної реєстрації показали, що порівнювані знаки є подібними, оскільки містять фонетично тотожний словесний елемент Vacheron Constantin, що зазначається у рішенні Роспатенту.

Разом з тим оспорюваний товарний знак, за інформацією патентного відомства, зареєстрований щодо товарів 25-го класу МКТП, а правова охорона протиставлюваної міжнародної реєстрації надана щодо товарів 14-го класу МКТП (годинники). На думку Роспатенту, зазначені вище товари 14-го і 25-го класів МКТП не є однорідними, оскільки належать до товарів різного виду, мають різне призначення, різний вид мате-

ріалу, з якого вони виготовляються, відрізняються умови збуту товарів, оскільки вони продаються у магазинах, що мають різну спеціалізацію.

За інформацією Роспатенту, представлених швейцарськими компаніями відомостей у вигляді публікацій у ЗМІ недостатньо для висновку про те, що середній російський споживач буде асоціювати позначення Vacheron Constantin, використовуване як маркування одягу, безпосередньо зі швейцарською годинниковою компанією, і однозначно буде вважати, що виробником одягу є вказана компанія.

ВАС РФ визнав актом недобросовісної конкуренції дії ТОВ «Ріттер-Джентельмен» з реєстрації товарного знака, ідентичного добре відомому товарному знаку щодо товарів іншого класу МКТП (одяг, взуття, головні убори). Згідно з ч. 2 ст. 14 Федерального закону від 26.07.2006 №135-ФЗ «Про захист конкуренції» не допускається недобросовісна конкуренція, пов'язана з придбанням та використанням виключного права на засоби індивідуалізації юридичної особи, засоби індивідуалізації продукції, робіт або послуг.

Відповідно до п. 6 ч. 2 ст. 1512 Цивільного кодексу Російської Федерації надання правової охорони товарному знаку може бути оскаржено та визнано недійсним повністю або частково протягом усього терміну дії правової охорони, якщо пов'язані з державною реєстрацією товарного знака дії правовласника в установленому порядку визнані зловживанням правом або недобросовісною конкуренцією.

ТОВ у Німеччині

ПРО ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Віктор СІВЦОВ, адвокат CMS Hasche Sigle, Кельн, Німеччина

Товариство з обмеженою відповідальністю є однією з найпоширеніших організаційно-правових форм юридичної особи. Ця форма організації юридичних осіб широко використовується практично у всіх державах світу, однак кожна країна має свої особливості правового

регулювання діяльності товариств з обмеженою відповідальністю. Ця стаття має на меті прояснити загальні правові засади та деякі особливості діяльності товариств з обмеженою відповідальністю у Федеративній Республіці Німеччина.

Товариство з обмеженою відповідальністю (нім.: Gesellschaft mit beschränkter Haftung (GmbH), скорочено ГмбХ) є найбільш розповсюдженою формою господарських товариств у Федеративній Республіці Німеччина. Станом на 1.01.2014 р. у Німеччині було зареєстровано 1.128.000 ГмбХ. Завдяки своїй гнучкості ця організаційно-правова форма використовується як підприємствами малого та середнього бізнесу, так і великими корпораціями, які засновують товариства з обмеженою відповідальністю в межах своїх структур для зосередження в них окремих напрямів своєї діяльності. Німецька ГмбХ, як правило, є також найбільш зручною та привабливою формою для іноземних інвесторів.

Основні правові принципи, що застосовуються до ГмбХ, містяться

в законі ФРН про товариства з обмеженою відповідальністю (Gesetz über Gesellschaften mit beschränkter Haftung, ГмбХГ). Закон був прийнятий у 1892 р. та з урахуванням внесених змін і доповнень діє до цього часу.

Відповідно до вказаного Закону, ГмбХ – це господарське товариство-юридична особа, що може бути заснована з будь-якою метою, не забороненою законом.

ГмбХ має статутний фонд, який складається зі вкладів учасників ГмбХ та має розмір, передбачений статутом товариства.

Мінімальний розмір статутного фонду, передбачений ч. 1 ст. 5 ГмбХГ, становить 25.000,00 євро. До моменту реєстрації ГмбХ у статутний фонд повинно бути внесено не менше половини його розміру, при цьому кожен з учасників має внести не менше 25% свого вкладу (ч. 2 ст. 7 ГмбХГ). Строк для внесення вкладів у повному обсязі німецьким законодавством не передбачений, на відміну від українського. У випадках, коли на момент реєстрації ста-

тут ГмбХ оплачено лише частково, питання щодо внесення залишків вкладів учасників вирішується зборами учасників. Законодавством Німеччини не встановлено строку для прийняття такого рішення зборами.

Засновниками та учасниками ГмбХ можуть бути як німецькі, так і іноземні фізичні та юридичні особи. На відміну від українського законодавства (ч. 2 ст. 142 Цивільного Кодексу України), німецьке законодавство не передбачає обмежень щодо числа засновників і учасників ГмбХ, а ГмбХ може бути засноване однією юридичною чи фізичною особою. Німецьке законодавство також не містить обмежень щодо заснування однією особою кількох ГмбХ, у яких ця особа є єдиним учасником. Крім того, ГмбХ може мати єдиним учасником інше господарське товариство, яке теж засноване однією особою.

За зобов'язаннями ГмбХ перед третіми особами відповідає виключно ГмбХ. У тому числі й у випадку неповної сплати учасником свого

внеску до статутного фонду товариства учасники німецької ГмбХ, на відміну від учасників української ТОВ (див. ч. 3 ст. 50 ЗУ «Про господарські товариства»), не несуть відповідальності за зобов'язаннями товариства. У той же час, німецьке корпоративне право не передбачає відповідальності ГмбХ за зобов'язаннями учасників ГмбХ. На відміну від української ТОВ (див. ч. 1 ст. 57 ЗУ «Про господарські товариства»), звернення стягнення на майно ГмбХ за особистими боргами учасника ГмбХ німецьким законодавством не передбачено навіть у тих випадках, коли майна учасника ГмбХ недостатньо для виконання його зобов'язань перед кредиторами.

Управління німецькою ГмбХ, як правило, здійснюється лише двома органами: зборами учасників та дирекцією, що складається з одного чи декількох директорів. Лише в окремих випадках (наприклад, для ГмбХ, що мають 500 чи більше робітників) німецьке законодавство вимагає створення наглядової ради, яка контролює діяльність дирекції та за своїм призначенням є тотожною ревізійній комісії, передбаченій ст. 63 ЗУ «Про господарські товариства».

Так само як і в українській ТОВ, збори учасників німецької ГмбХ є вищим органом товариства, якому підпорядковується дирекція. Ст. 46 ГмбХГ передбачає перелік питань, що можуть належати до компетенції зборів учасників. Однак цей перелік не є обов'язковим, та статут ГмбХ до компетенції загальних зборів може бути віднесено інші питання, що стосуються або розширюють повноваження зборів учасників щодо передбачених ст. 46 ГмбХГ.

Не дивлячись на можливість вільного розподілу повноважень між зборами учасників та дирекцією, на практиці, як правило, до компетенції зборів учасників належать питання, що мають визначальне значення для товариства, в той час як дирекція здійснює щоденне управління товариством у межах визначених зборами основних засад.

Німецьким законодавством не передбачено спеціального обов'язкового порядку та періодичності проведення зборів учасників. Так само, законодавство не передбачає майже ніяких обов'язкових правил щодо процедури прийняття рішень зборів учасників, за виключенням рішень про зміну статуту, які мають бути нотаріально посвідчені та зареєстровані в німецькому торговельному реєстрі (див. ст. 53 ГмбХГ). Тому статут ГмбХ може вільно регулювати питання проведення зборів учасників і процедуру прийняття рішень зборів, що на практиці дозволяє учасникам ГмбХ приймати рішення без дотримання особливих формальностей, наприклад, таких як скликання та проведення зборів, що зберігає багато часу та коштів, й таким чином є суттєвою перевагою в умовах сучасного бізнесу.

Дирекція ГмбХ складається з одного чи декількох директорів-фізичних осіб. Німецьке законодавство не передбачає обмежень щодо числа, громадянства чи місця проживання директорів. Наприклад, єдиним директором товариства може бути його єдиний учасник. При цьому директор може бути іноземцем і проживати за межами ФРН, за умови, що цей іноземець має можливість в'їжджати на територію ФРН у разі потреби. Членами дирекції не можуть бути лише особи, які були притягнені до кримінальної відповідальності за певні злочини (наприклад, шахрайство чи злочини у сфері банкрутства) або яким за рішенням суду заборонено займатися діяльністю, передбаченою статутом ГмбХ.

місцезнаходження ГмбХ; предмет діяльності; розмір статутного капіталу; кількість і номінальний розмір часток у статутному капіталі.

2. Статут ГмбХ має бути посвідчений німецьким нотаріусом, для чого є необхідною особиста присутність у нотаріуса представників усіх учасників ГмбХ, що засновується.

3. У момент нотаріального посвідчення статуту повинен бути призначений щонайменше один директор ГмбХ. На практиці новопризначені директори ГмбХ також особисто присутні при посвідченні статуту та мають можливість підписати в присутності німецького нотаріуса документи, необхідні для реєстрації цих директорів у торговельному реєстрі. Заяву, необхідну для реєстрації

ківський рахунок для ГмбХ в одному з німецьких банків. На цей банківський рахунок і переказують свої внески учасники ГмбХ. Необхідно враховувати, що у зв'язку з проведенням банками обов'язкової перевірки учасників ГмбХ щодо дотримання європейського законодавства про відмивання грошей, процедура відкриття банківського рахунку може зайняти від декількох днів до декількох тижнів.

5. Заява на реєстрацію ГмбХ у торговельному реєстрі подається до місцевого суду за місцезнаходженням ГмбХ, зазначеним у статуті. Процедура перевірки реєстраційної документації судом триває, як правило, від 1-го до 4-х тижнів, залежно від рівня завантаженості суду.

У зв'язку з тим, що процедура реєстрації ГмбХ може тривати в середньому від 2-х до 12-ти тижнів, у Німеччині також існує можливість придбання так званої полочної компанії – заздалегідь заснованої та зареєстрованої з метою продажу ГмбХ. Купівля-продаж полочної компанії оформлюється протягом декількох робочих днів, що дає можливість починати підприємницьку діяльність набагато швидше, ніж у випадку заснування нової ГмбХ.

Процеси космополізації у світі розширюють межі та можливості сучасного бізнесу. На сьогодні Німеччина є однією з провідних країн Європи та світу. Прозорість правової системи Німеччини та її географічне положення створюють привабливі умови для розвитку підприємницької діяльності. Враховуючи гнучкість та зручність такої організаційно-правової форми як ГмбХ, вона є оптимальним інструментом здійснення підприємницької діяльності у Німеччині.

Прозорість правової системи Німеччини та її географічне положення створюють привабливі умови для розвитку підприємницької діяльності

Так само як і українська ТОВ, німецька ГмбХ набуває прав юридичної особи з моменту її державної реєстрації. Німецька ГмбХ реєструється у німецькому торговельному реєстрі (нім.: Handelsregister).

Для реєстрації ГмбХ у Німеччині повинні бути виконані наступні вимоги німецького законодавства:

1. Статут ГмбХ повинен містити щонайменше наступні відомості (див. ч. 1 ст. 3 ГмбХГ): назва та

директора в торговельному реєстрі, може бути оформлено нотаріально і в окремому порядку, в тому числі й за межами Німеччини. У цьому разі така нотаріально посвідчена заява потребує відповідної легалізації/апостилювання.

4. Внески до статутного капіталу ГмбХ здійснюються до реєстрації ГмбХ у торговельному реєстрі. Для чого новопризначені директори ГмбХ, як правило, відкривають бан-

Юридична Газета

ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ЩОТИЖНЕВЕ ПРОФЕСІЙНЕ ЮРИДИЧНЕ ВИДАННЯ

ВСЕУКРАЇНСЬКЕ
ЩОТИЖНЕВЕ
ПРОФЕСІЙНЕ
ЮРИДИЧНЕ
ВИДАННЯ

Ми є там, де існує право

телефон редакції: (044) 230-01-73 • факс: (044) 230-01-74
• прямий редакційний номер: (067) 549-35-06

м. Київ, вул. Герцена, 17-25, оф. 91
Адреса для листування: 01030, м. Київ, а/с 51

читайте нас в Інтернеті: www.yur-gazeta.com

Кризова ситуація на ринку юридичних послуг: куди рухається юридичний бізнес у 2016?

Сергій СВИРИБА, керуючий партнер ЮБ «Єгоров, Пугінський, Афанасьєв і партнери» Україна

У минулому році ринок юридичних послуг був уже не в кризовому, а якщо можна так сказати, у своєму звичайному стані. Іншими словами, не відбувалося якихось глобальних речей, а тренди, які ви-

никли раніше, наздоганяли компанії, юристів, організації.

Юридичні компанії показали ринку колосальні, раніше не бачені обсяги активності, пов'язаної з розвитком бізнесу та взагалі не пов'я-

заної з ним. Думаю, що багато хто розділить моє спостереження про те, що такої активності юридичного ринку на конференціях, семінарах, у публікаціях, на експертному рівні ми давно не бачили. Цьому є своє пояснення: звісно, зменшення обсягів клієнтської роботи звільнили божевільний потенціал. Це не може не радувати в загальному й цілому, оскільки класичний підхід «за відсутності клієнтської роботи – пишеш статті» взяв гору. Звичайно, я жартую, адже у цього є й інша сторона – посилюється конкуренція і «битва» за клієнтів. Клієнти, у свою чергу, продовжили перекладати роботу з зовнішніх радників на інхаусів. Інхауси раптово виявили, що концепція «тихої гавані», куди зазвичай йшли з приватної практики, вже не така й тиха та мало схожа на гавань.

Не можна не сказати, що загострення конкуренції на низькому ринку не могло не привести до загострення конкуренції між юридичним персоналом і, як наслідок, запиту на рівень заробітної плати продемонстрували падіння. Теоретично, вартість юридичних послуг для клієнтів мала б стати дешевшою і, напевно, стала. Залишилося кілька причин, які її стримують в умовному «преміальному» сегменті – вартість накладних витрат поки залишається досить високою і не встигає так швидко за зниженням ринку.

Я також відзначив для себе, що мої ранні спостереження про майбутню появу нових компаній і міграції юристів внаслідок невиконання відкладених очікувань, проявили себе повною мірою. Якщо на початку року ще був сенс уважно придивлятися до нових гравців, то до середини року це стало марним заняттям. Все частіше з'являлися нові й нові імена. Загальна тенденція поки що – це дійсно нові гравці, але деякі з них складаються з досвідчених кадрів попередніх компа-

ній. Це, однозначно, найближчим часом посилює конкуренцію ще сильніше і ринок почне змінюватися. Я особисто вважаю, що в цілому це здорове ринкове явище і бажаю всім успіху.

Напевно, все це звучить досить добре, незважаючи на слова криза і конкуренція, дешевше і більше, – йде внутрішній розвиток ринку, який нікому не дозволить бути неефективним, а значить – змусить кращих стати ще краще, а всіх інших – йти за ними. Клієнт виграє в будь-якому випадку. Криза – момент нових можливостей.

Вихід юридичних фірм на європейський ринок

Це досить лінійне припущення, що з розвитком асоціації з Європою, напевно, має статися і рух юридичного бізнесу в Європу. Я не буду довго дискутувати стосовно того, наскільки нас там готові прийняти і кому ми там потрібні, але тим небагатьом гравцям ринку, які прийняли таке рішення або збираються його прийняти, я б порадив шукати міцних та амбітних місцевих партнерів, з якими вам буде по дорозі в частині бізнесу аж до злиття, необов'язково відразу. В іншому випадку, самостійний рух до Європи ознаменується довгою, дуже довгою і важкою дорогою. Тим сміливим, хто вже рушив туди, від душі бажаю, щоб усе вийшло.

Відкриття представництв міжнародних юридичних фірм в Україні

Тут якраз усе було тихо та спокійно. Так, на мою думку, це поганий показник, насамперед тому, що ІЛФі (міжнародні юридичні фірми) так просто не приходять, як і не йдуть. Приходять з бізнесом і йдуть з бізнесом, явно демонструючи, що стратегічне планування не дає жодних позитивних сигналів найближчим часом (за моїми оцінками 3-5 років).

Прочитати. Усвідомити. Використати

Актуальні варіанти оформлення передплати:

- ☒ зателефонувати до редакції за вказаними телефонними номерами
- ☒ заповнити online-заявку на сайті www.yur-gazeta.com/esubscription
- ☒ надіслати електронного листа на адресу info@yur-gazeta.com

НОМЕРИ ТЕЛЕФОНІВ:

- редакційний: (044) 230-01-73, 74
- прямиї редакційні: (067) 549-35-06

Система захисту права власності, що існує в Україні, є вкрай неефективною

Як сьогодні фіктивними рішеннями судів рейдери відбирають підприємства та що необхідно зробити на законодавчому рівні для запобігання цьому
«ЮРИДИЧНІЙ ГАЗЕТІ» РОЗПОВІВ ЗАСТУПНИК ГЕНЕРАЛЬНОГО ДИРЕКТОРА З ПРАВОВИХ ПИТАНЬ ТОВ «ПОБУЖСЬКИЙ ФЕРОНІКЕЛЕВИЙ КОМБІНАТ»
РУСТАМ ДЖАМГУРОВ

– *Пане Рустаме, розкажіть, з чого Ви починали свій кар'єрний шлях юриста?*

– Кар'єру юриста я розпочав у 2001 р. Ще навчаючись в університеті, я паралельно вже мав юридичну практику. Розпочинав працювати у Кіровограді, займався приватною юридичною практикою. У 2004 р. отримав свідоцтво адвоката та переїхав до Києва. На початку були різні справи, але згодом (разом з партнером) я перейшов переважно до обслуговування підприємств та почав спеціалізуватися на питаннях, що виникають стосовно господарських відносин.

– *Як Ви потрапили до ТОВ «Побужський феронікелевий комбінат»?*

– У 2003 р. я брав участь у справі про банкрутство ТОВ «Побужський феронікелевий комбінат». Співпрацював в одній компанії з арбітражним керуючим, який керував підприємством у процесі санації. Таким чином, я був одним з юристів, які у 2003 р. почали співпрацювати з компанією Solway, котра на той час була одним з учасників ТОВ «Побужський феронікелевий комбінат». З 2005 р. займаю посаду заступника генерального директора з правових питань.

– *Розкажіть про діяльність ТОВ «Побужський феронікелевий комбінат»?*

– ТОВ «Побужський феронікелевий комбінат», – одне з підприємств, засновником якого є міжнародна компанія Solway. Після того як компанія Solway вклала у підприємство значні інвестиції та організувала належну роботу, комбінат (після 10-річного простою) запрацював ефективно і

систематично. Підприємство надає нерезидентам послуги з переробки сировини, зокрема нікелевої руди, яка поставляється з родовищ з різних куточків нашої планети та переробляється в готову продукцію – феронікель. Використовується імпортована руда, тому що місцева руда дуже бідна та її переробка не ефективна.

– У чому полягає специфіка роботи юриста в металургійній сфері?

– Вона мало чим відрізняється від специфіки роботи юриста, який обслуговує будь-яке господарське підприємство. Просто треба мати поняття про металургійний процес: яким чином переміщується товар, сировина тощо. Також необхідно знати законодавчі нюанси зовнішньоекономічної діяльності, господарське, адміністративне, корпоративне трудове право. Якихось спеціальних відносин у цій сфері я не бачу.

– Чи важко керувати юридичним відділом такого потужного підприємства?

– Так, відповідальність дуже велика і працювати досить складно. Багато проблем, з якими ми зустрічаємось у нормальних, цивілізованих умовах не мали б шансів виникнути.

– З якими проблемами юридичного напрямку найчастіше сьогодні стикається підприємство?

– Насамперед, проблема полягає в тому, що сьогодні система захисту права власності, що існує в Україні, є вкрай неефективною. Події, котрі відбувалися на Комбінаті протягом 2015 р. засвідчили про те, що законний власник нерухомого майна може бути позбавлений права власності зловмисниками без будь-яких правових підстав, але за допомогою корупційних зв'язків та недосконалості правової системи, яка в цивілізованих країнах має бути на сторожі інтересів законного власника. Ми зіштовхнулися з тим, що в березні група зловмисників переоформила нерухоме майно, яке належить ТОВ «Побужський феронікелевий комбінат» і внесла за допомогою нотаріуса запис у реєстр про те, що майно ТОВ «Побужський феронікелевий комбінат» належить іншій юридичній особі, місцезнаходження якої у м. Донецьку. Для цього зловмисники втілили схему, за якою зняли запис про заборону відчуження майна за іпотекою, що був вчинений на користь нерезидента-кредитора. Потім, на підставі підробленого рішення господарського суду Донецької області, яке датоване «задніми» числами 2011 р., зареєстрували право власності на донецьку компанію, з якою у нашого підприємства не було жодних правовідносин. Далі ця компанія «продала» підприємство іншій компанії без всяких розрахунків та сплати податкових зобов'язань та, відповідно, змінено запис у державному реєстрі нерухомого майна за ще однією компанією, яка контролювалась зловмисниками.

Після цього 11.06.2015 р. відбувся штурм рейдерів, які приїхали й невдало намагалися за допомогою зазначених «документів» та озброєних осіб захопити підприємство. Ми здійснили всі необхідні у таких випадках заходи та подали до відповідних органів близько 30-ти заяв про вчинені злочини. Відомі виконавці, відомі деякі замовники, є фото та відеоматеріали. Але з червня і до цього часу ніякої офіційної реакції, ніяких дій, які були б направлені на справедливий, об'єктивний розгляд кримінальних справ з боку правоохоронних органів, – немає.

Вважаю, що при реалізації такої схеми захоплення, рейдери користувалися корупційними зв'язками в середовищі суддів та правоохоронних органів. Так, за допомогою судового рішення районного суду нам фактично заблокували роботу з переробки сировини, арештували 72 тис. тон руди та значну кількість феронікелю на підставі підроблених рішень донецьких судів, третейських судів, що «керувалися» уявними правовідносинами. І ці «документи», відсутні у реєстрі судових рішень, бралися до уваги суддями, чиновниками різних органів. Навіть більше, за останньою інформацією, суддя Корольовського районного суду м. Житомир В. Колупаєв, вже маючи винесену щодо нього окрему ухвалу апеляційного суду за неправомірний арешт майна контрагента нашого підприємства навесні 2015 р., знову відзначився грубим порушенням правил підсудності, без залучення нас, незважаючи на відсутність намальованого рейдерами «рішення» суду у реєстрі судових рішень, прийняв рішення про визнання

2014 р. Суддя Донецького суду загинула під час обстрілу під Волновахою. Як вбачається з наведеного, ні рейдери, ні суддя не остерігаються відповідальності ні перед державою, ні перед Богом та продовжують насолоджуватися безкарністю.

– Як, на Вашу думку, можна вирішити це питання на законодавчому рівні?

– Тут питання не в простій, формальній зміні законодавства. У нас є Конституція, яка не працює, у нас є маса прекрасних законів, які не виконуються. Проблема полягає у виконанні. У нашій історії є приклад, коли правоохоронці Житомира відкривають за заявою зловмисників кримінальну справу, вилучають документи у нотаріусів, що протиправно переоформили майно підприємства і, фактично, допомагають рейдерам замістити сліди злочинів. При цьому, слідчий та суддя, при винесенні ухвал про доступ до документів, формально керуються чинним законодавством. Але в цілому результат такий, що наша правоохоронна система, замість того, щоб попереджувати злочини, – сприяє їм.

По-перше, для здійснення змін необхідне чітке визначення мети. Перш ніж йти до мети, потрібно об'єктивно оцінити, де ми знаходимося та на якому рівні. Існує індекс захисту права власності, який встановлює відповідна міжнародна організація. За даними 2014 р., у рейтингу (серед 229 країн) Україна посіла «почесне» 109 місце. Далі падати вже нікуди, за рівнем ефективності захисту права власності ми поряд із Зімбабве. Отже, ситуація є кричущою.

б реєстратор чи нотаріус знав, що він буде, безумовно, в порядку регресу відповідати за свої дії перед державою і відшкодовувати той збиток, якого він завдав своїми неправомірними діями, то він подумав би ще, чи йти йому на цю роботу, а не про вчинення дій неправомірного характеру за гроші зловмисників.

Тобто, впроваджуючи реєстрацію прав власності за титулом Торренса, законодавці не передбачають принципу страховки. А саме, що держава гарантує безумовне відшкодування у випадку, якщо законний власник буде позбавлений права власності в результаті некоректної чи неправильної роботи системи реєстрації.

По-друге, ми маємо не лише переймати надбання цивілізованого світу, ми ще маємо (з урахуванням специфіки нашої ситуації) вжити найжорсткіших заходів та механізмів для того, щоб зловмисники не використовували ті ж пробіли, які існують у законодавстві. Тобто, у нас є запис про власника, і якщо приходять на реєстрацію інші документи, у яких вказується новий власник, то я вважаю, доцільно, щоб попереднього власника було письмово повідомлено реєстратором про можливість участі у цій процедурі. Втім, цього ніхто не передбачає. З урахуванням принципу екстериторіальності, кожен власник тепер має думати, чи вже знайшли зловмисникидесь в іншому регіоні згідливого нотаріуса, чи ще ні.

Також є ще одна проблема. Як свідчить міжнародний досвід боротьби з організованою злочинністю, рейдерством та корупцією, ефективною є боротьба з організаціями, в тому числі, що діють як юридичні особи. Однак, за законодавством, у нас досі відповідають виключно фізичні особи. У нашій же історії досить багато юридичних осіб, від яких діють фізичні особи, є посадові особи, засновники. І сама постановка питання законодавчо, що всі ці особи можуть бути під підозрою і трактуватись як одна злочинна організація, навіть за відсутності видимих формальних дій, вже могла б унеможливити використання таких юридичних компаній у злочинних рейдерських схемах. Ми маємо йти до того, щоб кожна юридична особа, її засновники-фізичні особи усвідомлювали, що дотримання законодавства є питанням доступу до тих благ, які надає держава та суспільство, і навпаки. Так, у розвинених країнах кожна компанія, кожна фізична особа, котра звертається до банку чи до якоїсь офіційної структури, має свою історію, рейтинг, статистичні викладки, та від цієї історії залежить, нададуть їй кредит під 2,5% чи 5-7%.

Наприклад, закон про доступ до судового рішення має дуже суттєвий недолік. Там зазначено, що всі суди мають керуватись тільки тими судовими рішеннями, які зазначені в державному судовому реєстрі. У мене питання: а чому ж немає такого зобов'язання у нотаріуса, реєстратора, прокурора, інших правоохоронних

У процесі здійснення децентралізації на перший план мають виходити певні соціальні зв'язки між членами відповідної територіальної громади

за ТОВ «Юссам» права власності на майно нашого підприємства.

На цей раз рейдери використовували «рішення» не господарського суду Донецької області від 2011 р., а вже «рішення» господарського суду Львівської області від 2009 р., при чому щодо їх спроби не санкціоновано внести це «рішення» до автоматизованої системи документообігу господарського суду Львівської області відкрито кримінальне провадження ГУ Національної поліції у Львівській області.

Незважаючи на таку невдалу спробу у Львові, рейдери знайшли інший вихід і легалізували свою підробку через суддю В. Колупаєва в іншому місті. До речі, і перше, і друге «рішення» господарських судів рейдери «підписали» суддями, що померли у

Судова, правоохоронна система, система реєстрації не гарантують та не захищають права законних власників. Так, сьогодні у нас відбуваються зміни в реєстраційній системі, приймаються певні закони, переходять до електронної реєстрації. Україна переймає найкращі закордонні зразки, відпрацьовані століттями. Але якщо ми переймаємо якусь систему, ми маємо розуміти, у якій конфігурації ця система працює, як вона буде співпрацювати з іншими органами державної влади та чи переймаємо ми всі принципи, на яких ця система будується. Відповідно до законів України, всюди, де стоїть питання про відповідальність посадової особи, лише вказано «відповідає, згідно з законодавством України». Немає чіткої регламентації, яким саме чином відповідає? А якщо

Рустам ДЖАМГУРОВ, заступник генерального директора з правових питань ТОВ «Побужський феронікелевий комбінат»

органів? Судовий реєстр ведеться з 2009 р. і всі рішення потрапляють до нього. Особа, рішення стосовно якої не потрапило до реєстру, має право надати відповідні документи та написати скаргу, що рішення у її справі не внесли до реєстру. На сьогодні ситуація така, що право власності в нашій країні залежить від того, скільки чорнил знаходиться у картриджі відповідного пристрою для друкування судового рішення і скільки часу необхідно рейдерам для того, щоб виготовити печатку.

– Як Ви думаєте, чи зможе щось змінити у цьому напрямку судова реформа, реформа правоохоронних органів, органів прокуратури?

– Ми маємо прибрати з повістки дня політичну доцільність. Кожна політична сила, яка приходить до влади, має думати на кілька кроків вперед: сьогодні вони при владі, а завтра будуть в опозиції. А в нас політичні сили приходять і вважають, що вони прийшли назавжди. Ситуація, коли вони можуть управляти певний час

якимись процесами, а інші не можуть, можливо, їх і влаштовує, але це недалекоглядна стратегія.

Що таке суд? Суд – це місце, де громадянин має вирішити конфлікт інтересів на основі чинного законодавства. Але саме застосування законодавства, процесуальних норм, крім їх формального виконання, має відповідати моральним імперативам. Суспільство потребує не тільки законності, а й справедливості, рівності. Для цього має працювати державна система в країні та до цього ми маємо йти.

У процесі здійснення децентралізації на перший план мають виходити певні соціальні зв'язки між членами відповідної територіальної громади. Люди, які знаходяться на певній території, у громаді, мають навчитися об'єднуватися та довіряти один одному. Саме громада має самостійно визначати, хто повинен вирішувати їхні проблеми, хто має бути суддями. Судді, які призначаються державою, залежать від неї: у квартирному питанні, в соціальних

питаннях, залежать адміністративно. Тобто, допоки така система буде, то ми можемо поміняти «поганих» на «хороших», але ці люди не будуть відчувати своєї відповідальності перед тими людьми, для яких вони мають бути сервісною службою. Для нас держава та державні інститути мають бути сервісною службою, тому що ми платимо податки, ми маємо отримувати за свої податки якісні послуги, а натомість отримуємо проблеми.

– Майже 10 років Ви є головою постійно діючого Третейського суду при Українській асоціації виробників феросплавів та іншої електрометалургійної продукції. Які суперечки та спори сьогодні найчастіше доводиться вирішувати у цій сфері?

– Ідея створити цей суд виникла у 2006 р. У нас є кілька потужних підприємств, які входять до Асоціації виробників феросплавів: Нікопольський та Запорізький заводи феросплавів, Марганецький та Орджонікідзевський ГЗК, наше підприємство.

Юристи зібралися, обрали суддів і за весь цей час розглянули близько 30-40 справ. Така система вирішення суперечок та спорів напрочуд позитивно зарекомендувала себе за кордоном і прикро, що ми поки не сприймаємо такі недержавні інститути, як альтернативу державним вирішенням спорів.

Зважаючи на те, скільки підприємства витрачають часу у державних судах та скільки сьогодні становить сума судового збору, вирішення спорів у третейських судах суттєво б полегшило життя для суб'єктів господарювання та громадян. Але проблема в тому, що між людьми у суспільстві низький рівень довіри й цим користуються ті, хто знаходиться при владі. Тому ми змушені йти в суди й там проходити всі ці процедури щодо вирішення проблем, які, здебільшого, створюють нам державні органи. Судди переповнені цими проблемами.

Я можу навести приклад у контексті взаємовідносин з органами фіскальної служби. Є одна з системних проблем. Як відомо, основна мотивація результатів усіх податкових перевірок – виконання поставленого керівництвом «плану». Оскільки ТОВ «Побужський феронікелевий комбінат» – велике підприємство, то щодо нього завжди проводяться перевірки, в результаті яких нам завжди донараховують податки. Ми звертаємося до суду і, навіть при всіх його недоліках, проходимо всі інстанції та скасовуємо, в переважній більшості, усі повідомлення рішення. І так по всій країні бізнес бореться з безпідставними донарахуваннями.

Окрім того, паралельно з адміністративним процесом, на підставі надуманих обставин, порушується кримінальна справа. Тобто, підприємство виграло всі суди до ВСУ, а кримінальні провадження тягнуться роками, викликаються на допити посадові особи, надаються стоси документів. На мій погляд, не може бути кримінальних проваджень у той час, коли є неузгодженні зобов'язання. Це питання не вирішується вже протягом тривалого часу. Величезна кількість людей, грошей бізнесу та держави залучені до вивчення проблем, які виникли не в результаті порушень законодавства, а вигадані перевіряючими, заради виконання усних команд керівництва ДФС.

– З огляду на свій досвід, що Ви могли б побажати юристам-початківцям?

– Бажаю докласти усіх зусиль для змін у країні, для того, щоб вона була придатна для проживання дітей, онуків, для того, щоб ми все-таки стали цивілізованою країною, оскільки жити в країні, де не можна передати майно, залучити та примножити капітал, – це шлях у нікуди. В якийсь момент ми просто опинимося у глухому куті.

Розмову вела **Тетяна ПАШКОВСЬКА**, журналіст «Юридичної газети»

Змінено порядок реєстрації нерухомості

Антон КАГАНЕЦЬ,
старший юрист ЮК Prove Group

PROVE GROUP

Починаючи з 1.01.2016 р. набрав чинності новий порядок реєстрації нерухомого майна. По-перше, скасовується такий документ, як свідоцтво про право власності, натомість право на нерухомість буде підтверджуватися через інтернет. По-друге, реєстрацію нерухомості можна проводити у нотаріусів без обмежень. Є й інші, але менш суттєві нововведення.

Найцікавішим для власників квартир і земель є те, що тепер під час реєстрації нерухомості не буде видаватися свідоцтво про право на нерухомість. Факт володіння нерухомістю буде підтверджуватися рішенням реєстратора про реєстрацію права на нерухомість, яке буде оформлюватися в електронному вигляді. При цьому момент, з якого право зареєстровано – це момент опублікування такого рішення на веб-порталі Міністерства юстиції України. На руки власник може отримати роздруківку вказаного рішення, але на неї не ставиться ні підпис, ні печатка реєстратора.

В цілому, таке положення, звичайно, досить прогресивне, але населенню, особливо літньому, не просто буде зрозуміти, що право на їх квартиру підтверджується звичайною роздруківкою.

У той же час, досить зручним є відкриття доступу до реєстру через інтернет – <https://kar.minjust.gov.ua/>. Так, не виходячи з дому можна перевірити інформацію про будь-яку нерухомість на території України. Достатньо тільки пройти нескладну реєстрацію на сайті.

територіальних органів. Дехто побоюється, що у зв'язку з тим, що тепер не буде «документа з синьою печаткою», може піднятися хвиля рейдерських атак на нерухомість, враховуючи той факт, що надія тільки на електронні бази даних. Залишається сподіватися,

Корисним нововведенням є можливість оскаржувати дії реєстраторів не тільки до суду, але й до Міністерства юстиції України

Зручною є і можливість через нотаріуса проводити не лише реєстрацію нерухомості, стосовно якої проводилися нотаріальні дії, але й усі інші реєстраційні операції. Крім цього, подати документи можна і через центри надання адміністративних послуг.

Також корисним нововведенням є можливість оскаржувати дії реєстраторів не тільки до суду, але й до Міністерства юстиції України та його

що бази даних все ж відповідають вимогам безпеки. Шахрайство, звичайно, може траплятися, особливо, якщо хтось заволодіє електронно-цифровим підписом нотаріуса або реєстратора, але, скоріш за все, масовими такі атаки не будуть.

Власникам нерухомості радимо періодично перевіряти свої об'єкти власності в реєстрі, а якщо вони ще не внесені до нього, та обов'язково внести.

ВСЕУКРАЇНСЬКА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«АСОЦІАЦІЯ ПРАВНИКІВ УКРАЇНИ»

**ЩОРІЧНИЙ
ЮРИДИЧНИЙ
ФОРУМ**

РОЗВИТОК РИНКУ ЮРИДИЧНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ – 2016

26 ЛЮТОГО 2016 РОКУ
ГОТЕЛЬ НІЛТОН, КИЇВ, УКРАЇНА

ГЕНЕРАЛЬНИЙ МЕДІА-ПАРТНЕР
ЮРИДИЧЕСКАЯ ПРАКТИКА

МЕДІА-ПАРТНЕРИ
ЗаконБізнес
МИ ИНФОРМУЕМО ПЕРШИХ!

МЕДІА-ПАРТНЕР ПРОЄКТІВ АПУ
Юридична Газета

ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВА ПІДТРИМКА
ЗАКОН

Благодійна організація "Благодійний фонд допомоги захисникам вітчизни та їх сім'ям "Коло"

КОЛО
БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД ДОПОМОГИ ЗАХИСНИКАМ ВІТЧИЗНИ ТА ЇХ СІМ'ЯМ

Код ЄДРПОУ 39266921 р/р 26002001100835 в АТ "Піреус Банк МБ" м. Київ МФО 300658
04070, м. Київ, вул. Іллінська, 8, IV під'їзд, 3й поверх
www.kolofund.org
e-mail: kolo@kolofund.org

ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА ТА РЕАБІЛІТАЦІЯ

Цільова аудиторія
- бійці, які перебувають у зоні проведення АТО
- бійці, що повернулися із зони проведення АТО
- новобранці, які готуються до відправки в зону проведення АТО
- сім'ї бійців

Програми та заходи
- інформаційні семінари
- групова та індивідуальна психологічна підтримка
- професійні тренінги для психологів "рівний - рівному"
- центр психологічної підтримки (мисливий та районні) та залучення іноземних фахівців
- табір психологічної реабілітації учасників АТО

ПЕРЕНАВЧАННЯ ТА ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ

Цільова аудиторія
- бійці, що повернулися із зони проведення АТО
- роботодавці бійців АТО та їх сімей

Програми та заходи
- зовнішнє оцінювання
- семінари для роботодавців
- тренінги для учасників АТО

ПРАВОВА ДОПОМОГА

Цільова аудиторія
- учасники АТО, які перебувають в зоні АТО чи повернулися з неї

Програми та заходи
- індивідуальна правова допомога
- представлення інтересів бійців у судах
- представлення інтересів бійців у органах державної влади тощо

У співпраці з...
- Асоціацією правників України
- волонтерами-правниками

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БІЙЦІВ

Цільова аудиторія
- військові частини ЗС України та добровольчі батальйони на передовій в зоні проведення АТО

Програми та заходи
- програма "Індивідуальна аптечка бійця"
- програма "Автотранспорт для бійців"
- програма "Зимовий одяг для бійців"

Принципи
- «В перші руки»
- баланс ціна/якість
- пріоритет нагальних потреб «Треба зараз!»

ПІДВИЩЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ОБІЗНАНОСТІ СУСПІЛЬСТВА ЩОДО РОБЛЕМ БІЙЦІВ ТА ЇХ СІМЕЙ

Цільова аудиторія
- громада міста Києва
- міська влада, НМДА та районні адміністрації
- інші громади
- каскадне розповсюдження позитивного досвіду в інших регіонах України

Програми та заходи
- співпраця з мас-медіа
- поширення інформації через мережу інтернет (веб-сайт Фонду)
- соціальні мережі (Facebook, LinkedIn)

«Зважена» політика уряду

Олег КОВАЛЕНКО,
юрисконсульт ТОВ «ТЕРРА»

У зв'язку зі змінами, прийнятими Постановою КМУ №869 від 21.10.2015, ТОВ «ТЕРРА» як виробник продуктів харчування, яке 18 років здійснює свою господарську діяльність та за час свого існування здобула визнання як на території України, так і за її межами (є експортером продукції власного виробництва у 35 країн світу), не може залишатися осторонь цілеспрямованого руйнування економіки держави, оскільки «менеджмент» з боку державних органів призведе до впереного занедбання економіки країни. У свою чергу, це призведе до скорочення робочих місць (до речі, в компанії «ТЕРРА» працює понад 300 робітників).

Отже, проаналізувавши вищезазначені зміни до Правил дорожнього руху від 21.10.2015, товариством «ТЕРРА» як виробником продуктів харчування, поставка яких здійснюється власними транспортними засобами, зроблено висновки, що вказані зміни суперечать нормам п. 22.5. та «ставлять у глухий кут» українські підприємства щодо подальшої доставки вантажів, виходячи з наступного:

– У п. 22.5. Правил дорожнього руху передбачено перевезення вантажів та рух транспортних засобів без отримання будь-яких дозволів з фактичною масою до 40 т.

– Постановою КМУ №869 від 21.10.2015 «Про внесення змін до п. 22.5 Правил дорожнього руху» забороняється рух транспортних засобів з навантаженням на вісь понад 7 т або фактичною масою понад 24 т автомобільними дорогами загального користування місцевого значення.

Відповідно до ст. 8 ЗУ «Про автомобільний транспорт» – автомобільні дороги загального користування поділяються на автомобільні дороги державного та місцевого значення. Автомобільні дороги місцевого

значення поділяються на обласні та районні.

До обласних автомобільних доріг належать автомобільні дороги, що з'єднують адміністративні центри Автономної Республіки Крим та областей з іншими населеними пунктами в межах Автономної Республіки Крим чи області та із залізничними станціями, аеропортами, річковими портами, пунктами пропуску через державний кордон, місцями відпочинку і не належать до доріг державного значення.

До районних автомобільних доріг належать автомобільні дороги, що з'єднують адміністративні районні центри з іншими населеними пунктами, інші населені пункти між собою, з підприємствами, об'єктами культурного значення, іншими дорогами загального користування у межах району.

Через те, що більшість підприємств, як то виробники продукції або перевізники, знаходяться у межах населених пунктів, постає питання: «Яким чином транспортним засобом здійснювати поставку продукції до споживачів, не порушивши Правила дорожнього руху, з огляду на наступне: для виїзду на автомобільну дорогу державного значення автомобіля з фактичною дозволеною масою до 40 т, транспортному засобу необхідно проїхати автомобільними дорогами загального користування місцевого значення, де рух транспортних засобів з фактичною масою понад 24 т заборонено?».

Отже, виходячи з вищевикладеного, виробники продукції, які здійснюють її поставку до споживачів, заздалегідь приречені бути порушниками ПДР.

Господарським кодексом України передбачено, що у сфері господарювання держава здійснює довгострокову (стратегічну) і поточну (тактичну) економічну й соціальну політику, спрямовану на реалізацію та оптимальне узгодження інтересів суб'єктів господарювання і споживачів, різних суспільних верств і населення в цілому.

Прийняті зміни ПДР суперечать здоровому глузду, тому що в одній і тій же частині ПДР, норми суперечать одна одній: з одного боку, дозволяється рух транспортних засобів з фактичною масою не більше 40 т, а з іншого, – щоб дістатись цієї автомобільної дороги необхідно порушити ПДР у частині пересування автомобільними дорогами, де фактична маса транспортних засобів не повинна перевищувати 24 т.

Під час спілкування з працівником Укртрансінспекції у Харківській області було поставлено питання: «Як здійснювати перевезення вантажів?». Останній, посміхнувшись,

показав купу адміністративних матеріалів щодо притягнення до відповідальності господарських товариств за перевищення дозволеної маси при перевезенні вантажів автомобільними дорогами місцевого значення.

Ми впевнені, більшість, як-то виробників продукції або перевізників, «ламають голови» та ставлять одне й те ж саме питання: «Як працювати? Яким чином, не порушивши закон, не сплативши хабара на автодорозі, отримати прибуток, щоб мати можливість розрахуватись з працівниками та сплатити податки?»

Щоб кожному з Вас було простіше уявити всю «безглуздість» ситуації, яка наразі виникла з перевезенням вантажів, для прикладу, візьмемо конкретні випадки перевезень, з якими щодня зіштовхується наше підприємство.

Більшість підприємств-виробників продукції або перевізників у своїй діяльності використовують напівпричеми.

Розглянемо приклад щодо автомобіля марки MAN, тип – сідловий тягач з напівприцепом BODEX або SCHWARZMULLER.

Маса автомобіля складає – 6 700 кг, маса причепа – 6 900 кг, повна маса (тобто маса, яку може перевозити транспортний засіб) – 35 000 кг

Розглянемо порівняльну таблицю щодо можливості перевезення вантажів, відповідно до п. 22.5. ПДР та змін, внесених Постановою КМУ №869 від 21.10.2015 р. (табл. 1).

Тобто можна зробити висновок, що транспортний засіб, завдяки прийнятим змінам, рухатиметься напівпорожнім. Завантаженість причепа складає 37% від його допустимої маси перевезень, згідно з характеристиками заводу виробника.

Шляхом «неглибокого» аналізу, можна підрахувати, що за нових умов для перевезень 26,4 т продукції виробникам або перевізникам цієї продукції потрібно зробити не один, а майже 2,5 рейси, що значно підвищить собівартість продукції та в майбутньому відіб'ється на ціні такої продукції.

Але найбільше виникає питань щодо руху складів транспортних засобів (до яких належить автомобіль бортовий з причепом).

На зазначеному нижче прикладі спробуємо висвітлити абсурдність ситуації. Для прикладу візьмемо автомобіль Mercedes-Benz модель Actros, тип – бортовий, причіп марки Krone.

Маса автомобіля складає – 8 500 кг, повна маса (тобто маса, яку може перевозити транспортний засіб) – 33 000 кг, маса причепа – 2 750 кг, повна маса (тобто маса, яку може перевозити транспортний засіб) – 18 000 кг

Розглянемо порівняльну таблицю щодо можливості перевезення вантажів, відповідно до п. 22.5. ПДР та змін, внесених Постановою КМУ №869 від 21.10.2015 р. (табл. 2).

Виходячи з зазначеного розрахунку прийнятих змін, можна завантажити по 6 т в автомобіль та причіп, відповідно. В результаті,

Таблиця 1

Допустимі навантаження, відповідно до ч. 1 п. 22.5. ПДР	Допустимі навантаження, відповідно внесеним змінам до ч. 4 п. 22.5. ПДР
1. Допустима дозволена фактична маса транспортного засобу – 40 т. 2. Розрахуємо масу вантажу, яку має право перевозити вищезазначений транспортний засіб: 40,0 т (фактична дозволена маса) – 6,7 т (маса автомобіля) – 6,9 т (маса причепа) = 26,4 т	1. Допустима дозволена фактична маса транспортного засобу – 24 т. 2. Розрахуємо масу вантажу, яку має право перевозити вищезазначений транспортний засіб: 24 т (фактична дозволена маса) – 6,7 т (маса автомобіля) – 6,9 т (маса причепа) = 10,4 т !!!

Таблиця 2

Допустимі навантаження, відповідно до ч. 1 п. 22.5. ПДР	Допустимі навантаження, відповідно внесеним змінам до ч. 4 п. 22.5. ПДР
1. Допустима дозволена фактична маса транспортного засобу – 40 т. 2. Розрахуємо масу вантажу, яку має право перевозити вищезазначений транспортний засіб: 40 т (фактична дозволена маса) – 8,5 т (маса автомобіля) – 2,75 т (маса причепа) = 28,75 т	1. Допустима дозволена фактична маса транспортного засобу – 24 т. 2. Розрахуємо масу вантажу, яку має право перевозити вищезазначений транспортний засіб: 24 т (фактична дозволена маса) – 8,5 т (маса автомобіля) – 2,75 т (маса причепа) = 12,75 т !!!

транспортні засоби рухатимуться майже порожніми.

Постає питання: «Навіщо взагалі потрібен причеп і такі нововведення до ПДР?»

Але, якщо більш детально розібратися у нюансах перевезення вантажу за допомогою бортового автомобіля з причепом, можна побачити абсурдність самого підходу щодо проведення зважування цього складу транспортних засобів, оскільки його маса враховується як єдина маса транспортного засобу. Мабуть, особи, які приймали норми щодо вагових параметрів складів транспортних засобів, взагалі не уявляли суті питання. Інакше, як дурістю, це не назвеш.

Так, відповідно до ч. 1 п. 22.5 ПДР, фактична дозволена маса для перевезення – 40 т. Відповідно до проведеного вище розрахунку, дозволена маса перевезення (за виключенням маси автомобіля та причепа) складає – 28,762 т. Тобто по 14 т. в автомобіль та причеп, відповідно. Хоча транспортні засоби, відповідно до своїх технічних характеристик заводу виробника, можуть здійснювати перевезення наступної маси:

– автомобіль: 33 т (фактична дозволена маса заводом виробником) – 8,488 т (маса автомобіля) = 24,512 т.

– причеп: 18 т (фактична дозволена маса заводом виробником) – 2,750 т (маса причепа) = 15,250 т.

Тобто, маса кожного з транспортних засобів, знаходиться в межах допустимої норми. При цьому рух автомобіля з причепом здійснюється за допомогою зчепного механізму, відстань між автомобілем та причепом складає 2 метри.

На зазначеному вище прикладі, виникає обґрунтоване питання: «Чому масу автомобіля та причепа рахують як загальну масу транспортного засобу, адже кожен з них здійснює тиск на дорожнє полотно окремо один від одного?»

Виходячи з логіки ПДР, якщо дві вантажівки рухаються одна за одною на мінімальній відстані (як це часто буває), вони порушують правила дорожнього руху, тому що їх загальна фактична маса набагато перевищує 40 т, не говорячи вже про прийняті 24 т.

А як же не порушивши ПДР здійснювати буксирування завантаженої

вантажівки в якій виникли несправності? Та навіть пустий вантажний автомобіль не зможе здійснювати буксирування, оскільки це вже буде порушення вагових параметрів. На наш погляд, це безглуздо.

Не мало питань виникає щодо руху контейнеровозів у площині новоприйнятих змін до п. 22.5 ПДР. В країні багато підприємств, які здійснюють експортну діяльність – це одне з основних джерел надходження валютної виручки до України.

А як же тепер здійснювати рух контейнеровозів від підприємства до порту. Адже для того, щоб дійти до будь-якого порту, необхідно проїхати дорогами місцевого значення, де рух транспортних засобів з вагою понад 24 т заборонено.

Знову ж таки розглянемо реальний приклад здійснення перевезення: автомобіль марки MAN, тип – сідловий тягач, причеп контейнеровіз – FRUEHAUF.

Маса автомобіля складає – 6 700 кг, маса контейнеру – 4 900 кг, маса причепа – 4 400 кг, повна маса (тобто маса, яку може перевозити транспортний засіб) – 32 000 кг

Розглянемо порівняльну таблицю щодо можливості перевезення вантажів, відповідно до п. 22.5. ПДР та змін, внесених Постановою КМУ №869 від 21.10.2015 р. (табл. 3).

Таблиця 3

Допустимі навантаження, відповідно до ч. 1 п. 22.5. ПДР	Допустимі навантаження, відповідно внесеним змінам до ч. 4 п. 22.5. ПДР
1. Допустима дозволена фактична маса транспортного засобу – 44 т. 2. Розрахуємо масу вантажу, яку має право перевозити вищезазначений транспортний засіб: 44 т (фактична дозволена маса) – 6,7 т (маса автомобіля) – 4,4 т (маса причепа) – 4,9 т (маса контейнеру) = 28 т	1. Допустима дозволена фактична маса транспортного засобу – 24 т. 2. Розрахуємо масу вантажу, яку має право перевозити вищезазначений транспортний засіб: 24 т (фактична дозволена маса) – 6,7 т (маса автомобіля) – 3,2 т (маса причепа) – 3,8 т (маса контейнеру) = 10,3 т !!!

Тобто контейнеровози, відповідно нововведень до ПДР, будуть перевозити по 10 т. Напевно, наші іноземні партнери не зрозуміють економічну політику держави, коли експортні контейнерні відправлення з України приходять до країни.

Виходячи з вищевикладеного, можна зробити висновок, що зазначені зміни не покращать стан доріг, а будуть ще одним елементом корупційних схем та судових спорів, адже суперечність норм ПДР призведе до непорозумінь між виробниками (перевізниками) та державними органами, які здійснюватимуть габаритно-ваговий контроль.

Виконання прийнятих змін збільшить витрати на логістику підприємств, які здійснюють виробництво продукції для її доставки кінцевому споживачу. У свою чергу, це призведе до подорожчання зазначеної продукції та вдарить по кишенях українців.

Яка ж тоді мета цього нормативно-правового акту? Покращити стан доріг – великий сумнів. Привести до подорожчання продукції й тим самим поставити на коліна українській народ – можливо. Або в котрий раз завдяки бізнесу, замість надання підприємствам допомоги та підняття економіки, «залатати» необґрунтованими штрафами дірки у державному бюджеті.

Виходячи з логіки нормотворчості наших можновладців, можна спрогнозувати, що наступним нововведенням будуть зміни до ПДР щодо можливості здійснювати перевезення виключно гужовим транспортом. Такими змінами й дороги залишаться у тому стані, в якому вони перебувають наразі, й відновиться конярська галуз, а найголовніше – підніметься обороноздатність країни, шляхом відновлення кавалерійської гвардії.

«Без глибоких академічних знань не може бути справжніх фахівців-юристів», – Оксана Солдатенко

Про якість надання вищої юридичної освіти в Україні, ротарійський рух, а також – про життя та розвиток юридичного факультету одного з найкращих ВНЗ України – Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана – «Юридичній газеті» розповіла його декан, д.ю.н., проф. **ОКСАНА СОЛДАТЕНКО**

– Оксано Володимирівно, Вас обрано на посаду декана юридичного факультету КНЕУ трохи більше, ніж півроку тому. Розкажіть, що цікавого сталося у Вашій роботі за цей час? За якими напрямками розвиваєте роботу факультету?

– Шановна Анно, шановні читачі Юридичної газети, річ у тому, що з початку роботи на цій посаді (з 24.04.2015 р.) мені довелося не тільки займатися перспективним розвитком факультету, а й, насамперед, необхідно було виправляти багато різних недоліків, які на той час спостерігалися на факультеті, та про які я навіть не могла подумати, оскільки це юридичний факультет, де повинен бути абсолютний порядок, який, за словами колишнього декана В. Опришка, входив до п'ятірки кращих в Україні.

Зокрема, на заочній формі навчання не вівся електронний журнал оцінок; багато студентів заочної форми навчання не були внесені до бази ЄДЕБО; останні записи в навчальних картках студентів заочної форми навчання датовані березнем 2013 р., тобто 2 роки до них не вносилися дані; справи випускників-заочників не передавалися до архіву ні за 2012 р., ні за 2013 р.; були відсутні численні відомості обліку успішності студентів. Довелося все літо виправляти ситуацію, витрачаючи значні особисті зусилля, а також зусилля заступників декана Катерини

Лікчієвої, Юлії Рижук, викладачів окремих кафедр, із залученням працівників інших підрозділів. Залишається актуальною кадрова проблема, адже на факультеті на постійній основі працюють тільки 6 докторів юридичних наук, звичайно, це дуже мало для такого великого факультету як наш.

Ще одна вкрай важлива проблема, яка існувала на факультеті впродовж декількох останніх років, – це те, що зміст екзаменаційних білетів з науки «Податкове право», який складається під час державної атестації та закріплений за кафедрою, яку очолював В. Опришко, відповідав змісту навчальної програми за темами тільки на 20%, а практичні задачі, які містилися в екзаменаційних білетах, з науки «Податкове право» відповідали спеціальності «Правознавство» всього на 15%. Усі ці негативні аспекти суттєво стримували динамічний розвиток як навчальної, так і наукової та інших напрямів роботи факультету. Проте навіть у таких складних умовах вдалося розвивати і навчально-методичну, і науково-інноваційну, і міжнародну складову.

Так, нам вдалося створити Спеціалізовану вчену раду з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук

за спеціальністю «Адміністративне право і процес, фінансове право, інформаційне право». За інформаційної підтримки вашої газети проведено Міжнародний круглий стіл та конкурс студентських есе; створено дві нові кафедри – кримінального права та процесу й фінансового права. Зараз проводиться робота з удосконалення робочих навчальних програм і навчальних планів освітньо-кваліфікаційних рівнів «бакалавр» та «магістр» для денної та заочної форм навчання; активно взаємодіємо та підтримуємо всі ініціативи студентської академічної ради факультету та студентського профбюро.

– Як Ви оцінюєте рівень надання Вищої юридичної освіти в нашій країні сьогодні?

– В цілому, я вважаю, що студенти протягом навчання у вищій школі отримують достатньо знань для того, щоб потім використовувати їх у своїй практичній діяльності. Прикро, що вони недооцінюють значущість саме академічної підготовки, відразу (з першого курсу) прагнуть йти на практику і хочуть зосереджуватися тільки на вирішенні практичних завдань. Однак, з урахуванням свого особистого досвіду, вважаю, що без академічних глибоких знань не мо-

же бути справжніх фахівців-юристів. Звичайно, в Україні наявна проблема функціонування численних вищих навчальних закладів, де готують юристів не завжди висококваліфіковані викладачі, але про цю проблему знають в МОН України й вживають відповідних заходів. Ще важливо те, що не всі студенти прагнуть засвоїти весь той обсяг знань, які їм можуть дати викладачі вищої школи, проте юридичний ринок настільки конкурентний, що вони навряд чи зможуть стати на ньому успішними. Отже, хочеш бути успішним юристом – бери максимум знань, які дають у ВНЗ!

– Розкажіть, будь ласка, чи ведете Ви співпрацю з юридичними компаніями або іншими підприємствами, що могли б забезпечити працевлаштування кращим випускникам ВНЗ?

– Звичайно, я постійно в переговорному процесі. Поки що менше зацікавлені юридичні компанії (хоча, може, я поки що була недостатньо наполеглива (посміхається – ред.)). Можливо читачі газети – керуючі партнери юридичних фірм долучаться до організації літньої школи для студентів КНЕУ). А щодо державних структур, то тут повне порозуміння і щиро їх бажання бачити наших кра-

сних випускників у себе під час проходження практики та на роботі – це і Головне територіальне управління юстиції у Київській області, й безпосередньо Міністерство юстиції України, Міністерство інфраструктури тощо.

– Яких змін потребує законодавство про вищу освіту?

– Наприклад, у ч. 1 п. 5 ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» зазначено, що магістр – це освітній ступінь, який здобувається на другому рівні вищої освіти та присуджується вищим навчальним закладом у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньої програми. Ступінь магістра здобувається за освітньо-професійною або за освітньо-науковою програмою. Обсяг освітньо-професійної програми підготовки магістра становить 90-120 кредитів ЄКТС, обсяг освітньо-наукової програми – 120 кредитів ЄКТС. Освітньо-наукова програма магістра обов'язково включає дослідницьку (наукову) компоненту обсягом не менше 30%.

На мій погляд, застосування на практиці чинної редакції може повністю нівелювати підготовку науковців вищими навчальними закладами, оскільки є ризик недостатньо обґрунтованого (правильного) вибору

ideas at work

®

- ◆ Банківське та фінансове право
- ◆ Вирішення спорів
- ◆ Виконавче провадження
- ◆ Земельне право
- ◆ Інтелектуальна власність
- ◆ Корпоративне право та M&A
- ◆ Кримінальне провадження
- ◆ Оподаткування
- ◆ Реструктуризація та банкрутство

www.fclex.com

ВСЕУКРАЇНЬСКА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
АСОЦІАЦІЯ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

18 березня 2016 р.

У ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ФОРУМ з цивільного права та процесу «Київська весна»

Реєстрація за тел.:
+38 (067) 441-10-27
forum@uaa.org.ua
www.uaa.org.ua

Місце проведення:
Premier Hotel Rus
м. Київ,
вул. Госпітальна, 4

Оксана СОЛДАТЕНКО, д.ю.н., проф., декан юридичного факультету Київського національного економічного університету ім. Вадима Гетьмана

студентами відповідної освітньої програми. Зокрема, студент може обрати освітньо-наукову програму, але згодом з певних причин може не продовжувати навчання на вищих освітніх ступенях, проте у нього можуть виникнути проблеми з працевлаштуванням, оскільки він не вивчав освітньо-професійну програму, і навпаки. Зміна згаданої норми закону суттєво спростить відповідний механізм і розширить академічні та професійні можливості випускників магістерських програм.

Крім того, актуальним (про що говориться вже декілька років поспіль) є розроблення стандартів вищої освіти, які б орієнтувалися на компетентнісний підхід та узгоджувалися б з Національною рамкою кваліфікацій. Також, на моє глибоке переконання, потребує удосконалення система фінансування державного замовлення та стимулювання наукових досліджень.

– Як Ви співпрацюєте з іншими навчальними закладами, зокрема з іноземними? Чи працюєте з ними за якимись програмами обміну досвідом?

– За останні півроку нами налагоджено співпрацю з Національним університетом Києво-Могилянська академія, зокрема з професором

Р. Петровим. Є дружні зв'язки з Національним університетом Державної фіскальної служби України, Київським національним університетом імені Тараса Шевченка, Класичним приватним університетом (м. Запоріжжя), Національним юридичним університетом ім. Ярослава Мудрого (м. Харків), Національним університетом біоресурсів і природокористування України та іншими.

У контексті розширення напрямів діяльності юридичної клініки, 8.09.2015 р. проведено зустріч студентів та професорсько-викладацького складу юридичного факультету КНЕУ з одним із корифеїв практичного права – директором юридичної клініки Джорджа таунського університету (м. Вашингтон, США). Ведуться переговори про участь професора цього ж університету Дана Ернста в редколегії Збірника наукових праць факультету, до якої вже входить професор права з Лондона Білл Боурінг. Завдяки заступнику декана з міжнародних зв'язків к.ю.н. В. Мачуському встановлено зв'язки з департаментом європейських і міжнародних студій Королівського коледжу Лондона (професором Алексом Кларксоном); налагоджено співпрацю з університетом м. Лондон (школа права, Бірбек коледж, професор Адам Гері), зокрема ведуться переговори щодо

викладання для студентів юридичного факультету основ загального англійського права; встановлено зв'язки з університетом м. Единбург (професор Сімона Ламонт Блек) щодо співпраці в галузі міжнародного бізнес права. Восени 2016 р. в рамках програми «Відкритий світ» запланована поїздка викладачів факультету для обміну досвідом з колегами штату Колорадо (США).

– Нещодавно у стінах Вашого факультету пройшов круглий стіл щодо проблем територіальної цілісності України. В рамках його роботи також відбулось нагородження переможців конкурсу студентських есе. Як оціните проведення заходу та, власне, які враження маєте від конкурсу?

– Дійсно, 11.12.2015 р. відбувся круглий стіл на досить актуальну тему: «Територіальна цілісність України: проблеми та рішення», участь у якому взяли такі вчені як Білл Боурінг та Роман Петров, про яких я вже згадувала, Михайло Буроменський, Володимир Курило, Леонід Тимченко та багато інших фахівців-міжнародників і спеціалістів у сфері національної безпеки. В його рамках вдалося не тільки обговорити наболілі питання, але й відпрацювати відповідні рекомендації, які корисні для подальших

наукових розробок і законотворчої діяльності. Такі зустрічі вкрай необхідні, адже люди зростають у спілкуванні та обміні своїми думками, які надихають на подальші творчі звершення. У роботі круглого столу взяли участь і студенти, у тому числі переможці конкурсу студентських есе, грошові премії яким вручила Христина Венгрияк, за що публічно висловлюю подяку та сподіваюся, що цей конкурс буде щорічним. Переможцями стали студенти факультету: Артем Захаров, Вікторія Остачинська, Семен Марущак, роботи яких не тільки актуальні, гострі, але й написані на належному теоретико-практичному рівні. Ці студенти – майбутнє нашої країни.

– Ви є паст Президентом Ротарі клубу «Київ-СІТІ». Хотеться детальніше дізнатись про роботу клубу та й сам рівень розвитку ротарійського руху в нашій країні?

– Девізом ротарійського руху (який, до речі, у 1905 р. заснував адвокат з Чикаго Пол Харрісон, разом зі своїми трьома друзями) є «Служіння понад усе». Відзначу, що ротарійцем бути не тільки почесно, але це ще й велике щастя, адже задоволення від реалізації соціальних програм, які приносять користь мільйонам людей в усьому світі та знання того, що у цьому є частина твоєї громадської роботи, приносить неймовірне задоволення.

Щодо розвитку Ротарі в Україні, то він дещо ускладнився через події на Сході нашої країни й через анексію Криму, адже виникло багато питань щодо подальшої діяльності ротарі клубів у цих регіонах. У м. Києві зараз налічується 7 клубів. Запрошую всіх охочих долучитися до їх діяльності.

Завдяки Ротарі клубу «Київ-СІТІ» гендерні аспекти вивчали за кордоном українські жінки-лідери – мої колеги, пройшли стажування в Ізраїлі лікарі-хірурги-ортопеди. Ротарі допомагає й мені у професійному житті, адже я говорила, що за програмою «Відкритий світ» у цьому році викладачі факультету поїдуть вивчати досвід американських колег щодо процесу шкільного навчання у США, як етапу загальноосвітньої підготовки, методики викладання та визначення рівня знань студентів (особливо юридичних факультетів), а також досвіду роботи практикуючих юристів – випускників ВНЗ. Прийматимуть їх у своїх сім'ях саме ротарійці – наші давні американські друзі. Сподіваюся, що мої колеги після подорожі також стануть активними членами ротарійського руху та сприятимуть залученню студентів до участі у ротаракт-клубах – молодіжних осередках.

Запрошую усіх абітурієнтів на навчання на юридичному факультеті одного з найкращих вузів України – КНЕУ ім. В. Гетьмана.

Підготувала Анна РОДЮК,
журналіст «Юридичної газети»

ЮК «Алексеев, Боярчуков і партнери»: 10 років разом

Наприкінці минулого року, 24 грудня, у передноворічній атмосфері відсвяткувала 10-річний ювілей юридична компанія «Алексеев, Боярчуков та партнери». Радісну подію з винуватцями заходу прийшли розділити друзі, партнери, колеги по ринку. Для них була підготовлена надзвичайно цікава розважальна програма. Зокрема, захід розпочався з показу фільму про заснування компанії.

Також приємною настроям гостям надало проведення гри «Що? Де? Коли?», у якій взяли участь засновники компанії разом з відомими представниками юридичної спільноти.

У процесі гри знавцями виступили: Сергій Алексеев, Денис Бугай (президент Асоціації правників України), Христина Венгриян (головний редактор «Юридичної газети»), Максим Кисельов (ПАТ «Укрсоцбанк»), Рустам Колесник (шеф-редактор газети «Юридична практика»), Сергій Боярчуков (капітан команди). Питання для учасників підготувала команда юристів «Алексеев, Боярчуков та партнери».

Жива музика, виступ стендап-коміка, розіграш призів серед гостей – таким було святкування ювілею юркомпанії. Також протягом вечора гості мали можливість взяти участь у тихому аукціоні картин, виручені від якого кошти були направлені на благодійність.

Компанія «Алексеев, Боярчуков та партнери» була заснована Сергієм Алексеевим та Сергієм Боярчуковим у 2005 р. Вона спеціалізується на питаннях банкрутства та реструктуризації заборгованості, корпоративного управління, судового та арбітражного вирішення спорів.

У листопаді 2014 р. Сергій Алексеев залишив компанію у зв'язку з його обранням народним депутатом України VIII скликання, передавши керівництво компанією своєму партнеру Сергію Боярчукову.

На сьогодні «Алексеев, Боярчуков та партнери» – це команда з 30 юристів, які працюють у напрямках банківського, фінансового, податкового, корпоративного, конкурентного, антимонопольного, трудового, земельного та кримінального права.

АНОНС ТЕМ НАСТУПНИХ НОМЕРІВ

№ газети	Строк подачі матеріалів	Тема номера
№6	28.01.2016	Податкове право
№7	04.02.2016	Трудове право / Соцзабезпечення
№8	11.02.2016	Інвестиції
№9	18.02.2016	Міжнародна торгівля

www.lawyers.com.ua

ALEXANDROV & PARTNERS

& WE ARE RESTYLED